

arhe,

NAROČNIK:

Občina Divača, Kolodvorska 3a, 6215 Divača

**POROČILO O ARHEOLOŠKIH RAZISKAVAH OB
OBNOVI TRGA V ŠKOCJANU PRI DIVAČI**

KODA NAJDIŠČA:

15 - 0104

KULTURNOVARSTVENO SOGLASJE ŠT.:

MK RS 62240-129/2015/2

arhe,

Arhej d.o.o., Drožanjska 23, 8290 Sevnica
ID za DDV: SI73505765

VODJA RAZISKAVE:

mag. Matjaž Novšak, univ. dipl. arheol.

NAMESTNICA:

Tamara Leskovar, univ. dipl. arheol.

STROKOVNI NADZOR:

Konservatorska svetovalka, Patricija Bratina, univ. dipl. arheol.,
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Nova Gorica,
Delpinova ulica 16, Nova Gorica

IZDELALI:

Tamara Leskovar, Iris Bekljanov Zidanšek, Borut Toškan, Matjaž Novšak;
s prispevki: Jože Lorber (konservacija kovin), Tomasz Goslar (radiokarbonska analiza),
Katarina Vladimirov (izris); Andrej Šemrov (numizmatična analiza)

Ljubljana, oktober 2015

arhe,

NAROČNIK:

Občina Divača, Kolodvorska 3a, 6215 Divača

IZVAJALEC:

Arhej d. o. o., Drožanjska 23, 8290 Sevnica

VODJA RAZISKAVE:

mag. Matjaž Novšak, univ. dipl. arheol.

NAMESTNICA:

Tamara Leskovar, univ. dipl. arheol.

SODELAVCI:

dr. Tomaž Verbič, Jašar Skorupan, Miha Jazbec, Bine Stančič, Iris Bekljanov Zidanšek,
dr. Borut Toškan, prof. dr. Tomasz Goslar, Jože Lorber

KULTURNOVARSTVENO SOGLASJE ŠT.:

MK RS 62240-129/2015/2

NAROČILNICA ŠT.:

15N-060, 15N-068

STROKOVNI NADZOR:

Konservatorska svetovalka, Patricija Bratina, univ. dipl. arheol.,
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Nova Gorica,
Delpinova ulica 16, Nova Gorica

Foto na naslovnici: ostanki požara na dnu hiše vklesane v skalo (Jašar Skorupan – v nadaljevanju: J.S.)

KAZALO VSEBINE

POGLAVJE A.....	4
PODATKI O RAZISKAVI	4
OPIS POTEKA IN REZULTATOV RAZISKAVE, INTERPRETACIJE TER UKREPOV VARSTVA	5
POGLAVJE B.....	7
PODATKI O RAZISKAVI	7
UVOD.....	8
MOTIVI IN CILJI RAZISKAVE	8
POTEK RAZISKAV, ORGANIZACIJA DELA, SESTAVA EKIPE, SODELUJOČE INSTITUCIJE.....	8
METODOLOGIJA DELA IN OPREMA.....	8
REZULTATI.....	9
OPIS OBMOČJA RAZISKAVE	9
ZGODOVINSKI ORIS	10
TERENSKI IZVID	13
GRADIVO.....	25
OBMOČJE CERKVE	26
OBMOČJE TRGA	26
SREDNJE IN NOVOVEŠKO OBDOBJE.....	31
ANALIZE	32
ANTROPOLOŠKA ANALIZA.....	32
ARHEOZOOLOŠKA ANALIZA.....	33
POROČILO O KONSERVATORSKEM POSTOPKU NA KOVINSKEM GRADIVU ŠKOCJAN...	35
RADIOKARBONSKA ANALIZA ZOGLENELEGA KOSA LESA	35
INTERPRETACIJA REZULTATOV	37
LITERATURA IN VIRI.....	40
PODATKI O ARHIVU NAJDIŠČA.....	43
PRILOGE.....	44

POGLAVJE A

PODATKI O RAZISKAVI

1. Številka soglasja za raziskavo: 62240-129/2015/2
2. Koda raziskave: 15-0104
3. Ime najdišča: Škocjan pri Divači
4. Naselje: Škocjan
5. Občina: Divača
6. Katastrske reference: 750/5 k. o. Naklo
7. Evidenčna številka dediščine: 4996, 5001, 9119, 3979, 9118, 9121, 9120, 9117, 9116
8. Vrsta najdišča: sakralna stavbna dediščina, arheološka dediščina, profana stavbna dediščina, naselbinska dediščina
9. Okvirna datacija najdišča: prazgodovina, rimska doba, pozni srednji vek, novi vek
10. Razlog za izvedbo raziskav: preventivni
11. Vrsta raziskave: invazivna
12. Raziskovalni postopek: arheološko dokumentiranje ob gradnji
13. Posebne okoliščine raziskave: /
14. Izvajalec: Arhej d. o. o.
15. Vodja raziskave: Matjaž Novšak
16. Trajanje terenskih del raziskave: 17. 4. 2015 – 1. 6. 2015
17. Ureditev območja po raziskavi: skladno z infrastrukturnim projektom
18. Avtorji poročila: Tamara Leskovar, Iris Bekljanov Zidanšek, Borut Toškan, Matjaž Novšak; s prispevki: Jože Lorber (konservacija kovin), Tomasz Goslar (radiokarbonska analiza), Katarina Vladimirov (izris); Andrej Šemrov (numizmatična analiza)

OPIS POTEKA IN REZULTATOV RAZISKAVE, INTERPRETACIJE TER UKREPOV VARSTVA

V poznopomladanskih mesecih leta 2015 je v Škocjanu pri Divači, med cerkvijo sv. Kancijana in lokalno cesto proti Betajno (parc. št. 750/5 k.o. Naklo, sl. 1), na površini ca 500m² potekala prenova vaškega trga. Poseg na najvišjem delu skalnega platoja je bil financiran s strani Evropske unije iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in Republike Slovenije. Prenovljen je bil objekt Turističnega društva (TIC). Na trgu so obnovili vso obstoječo infrastrukturo ter na novo vgradili kanalizacijo s čistilno napravo. Izvedeno je bilo tlakovanje trga v avtohtonem kamnu z urejenim odvodnjavanjem ter obnova in gradnja zidov okoli cerkve sv. Kancijana. Dela so posegla v območje spomenika državnega pomena Škocjan pri Divači – Vas (EŠD 4996; s posamičnimi enotami, ki so v sestavi spomenika) in Arheološko najdišče Gradišče (EŠD 5001).

Arheološka spremljava je potekala kot dokumentiranje ob gradnji. Večina strojnih izkopov je posegla v plasti modernih izravnjav in nasutij, ponekod pa neposredno v skalno osnovo, ki je bila tik pod površjem. V dveh manjših območjih (zahodni del trga 5x3m, osrednji del ob vodnjaku 7x1,5m) so stratigrafsko izkopane arheološke plasti do antropogeno preoblikovane skalne podlage (na gl. >-1,5m). V obeh arheološko izkopanih poglobitvah smo prepoznali v skalo vklesana objekta s predrimskimi in rimskimi najdbami. V bolj raziskanem zahodnem delu trga smo ugotovili tri stranice vklesane hiše z ostanki pogorelega ostrešja in sten ter s številnimi najdbami na tlaku, ki požar datirajo v 2. st. pr.n.št.. v V kasnejših rimskih in srednjeveških fazah sta bila izklesana objekta zatrpna in nad polnili zgrajene zidane stavbe. V zahodnem delu trga bi se to lahko zgodilo že v rimskem času. Objekt pri vodnjaku pa je z radiokarbonsko datacijo zogljenega ostrešja datiran v konec 12./ začetek 13. stoletja. Med portalom v cerkvenem obzidju in cerkvijo so bile poleg novoveške lončenine najdene tudi živalske in človeške kosti v sekundarni legi.

Sl. 1. Območje raziskav na ortofoto posnetku iz leta 2009-2011 (vir: Atlas okolja, M 1:1000).

Sl. 2. Škocjan. Pogled na trg sv. Kancijana proti koncu preнове. V ospredju je v skalo vklesana prazgodovinska hiša. Na levi Tamara Leskovar, na desni avtor projekta preнове (foto: J.S.).

Nivo posega je bil po končanem dokumentiranju prekrit z geotekstilom (sl. 12). V vkopane jarke so nad geotekstil položili komunalne vode. Celotna površina je preplastena z armirano železobetonsko ploščo, na katero je položen kamnit tlak.

V okolici vodnjaka je v talni prezentaciji z niansiranjem v tehniki različne obdelave štokanja kamna predstavljen delni tloris srednjeveškega objekta. Vkllesana prazgodovinska hiša v zahodnem delu pa je zaradi izvedbe kanalizacije še dodatno poškodovana.

Ocenjujemo, da je z nekdanjimi in tokratnimi posegi popolnoma degradiranega približno 30-40% trga, večina ostalega območja je precej poškodovanega, še vedno pa obstaja verjetnost, da je pod tlakom ostalo nedotaknjenih še nekaj arheoloških vsebin, vsaj tistih globlje vklesanih v skalno osnovo, kot npr. v okolici vodnjaka. Žal pa je dostop do njih dolgoročno preprečen.

POGLAVJE B

PODATKI O RAZISKAVI

1. Številka soglasja za raziskavo: 62240-129/2015/2
2. Koda raziskave: 15-0104
3. Ime najdišča: Škocjan pri Divači
4. Naselje: Škocjan
5. Občina: Divača
6. Katastrske reference: 750/5 k. o. Naklo
7. Lastnik zemljišča: Občina Divača
8. Kartografske reference: x: 421954.969, y: 58404.193, z: 424.338
9. Evidenčna številka dediščine: 4996, 5001, 9119, 3979, 9118, 9121, 9120, 9117, 9116
10. Vrsta najdišča: sakralna stavbna dediščina, arheološka dediščina, profana stavbna dediščina, naselbinska dediščina
11. Okvirna datacija najdišča: prazgodovina – novi vek
12. Razlog za izvedbo raziskav: preventivni
13. Vrsta raziskave: invazivna
14. Raziskovalni postopek: arheološko dokumentiranje ob gradnji
15. Posebne okoliščine raziskave: /
16. Izvajalec: Arhej d. o. o.
17. Odgovorna oseba izvajalca: Matjaž Novšak
18. Vodja raziskave: Matjaž Novšak
19. Namestnica vodje: Tamara Leskovar
20. Strokovni sodelavci: Tomaž Verbič, Iris Bekljanov Zidanšek, Jašar Skorupan, Miha Jazbec, Borut Toškan, Jože Lorber (konservacija kovin), Tomasz Goslar (radiokarbonska analiza), Katarina Vladimirov (izris); Andrej Šemrov (numizmatična analiza)
21. Vir financiranja: Občina Divača
22. Nadzornik: Patricija Bratina
23. Pristojna OE ZVKDS: Nova Gorica
24. Trajanje terenskih del raziskave: 17. 4. 2015 – 1. 6. 2015
25. Začasna hramba arhiva najdišča: Celje, Krekov trg 8
26. Trajna hramba arhiva najdišča: Goriški muzej Kromberk – Nova Gorica, Grajska cesta 1, 5000 Nova Gorica
27. Ureditev območja po raziskavi: skladno z infrastrukturnim projektom
28. Ogroženost: ni ogroženo; najdišče prekrito z novim tlakom

UVOD

MOTIVI IN CILJI RAZISKAVE

Ob prenovi vaškega trga v Škocjanu so gradbena dela posegla v območje spomenika državnega pomena: vse Škocjan pri Divači – Vas (EŠD 4996), – Arheološko najdišče Gradišče (EŠD 5001), – Kamniti komunski vodnjak (EŠD 9119), – Cerkev sv. Kancijana (EŠD 3979), – Nekdanja kaplanija (EŠD 9118), – Hiša Škocjan 8 (EŠD 9121), – Domačija Škocjan 7 (EŠD 9120), – Domačija Škocjan 4 (EŠD 9117) ter – Domačija Škocjan 5 (EŠD 9116). ZVKDS, OE Nova Gorica je s kulturnovarstvenimi pogoji št. 688-6/2011 predpisal izvedbo arheološkega dokumentiranja ob gradnji, za katero je bilo izdano kulturnovarstveno soglasje št. 62240-129/2015/2.

POTEK RAZISKAV, ORGANIZACIJA DELA, SESTAVA EKIPE, SODELUJOČE INSTITUCIJE

Arheološko dokumentiranje ob gradnji je investitor (Občina Divača) naročil pri podjetju Arhej d.o.o.. Raziskave pod vodstvom Matjaža Novšaka, namestnice Tamare Leskovar ter pod strokovnim nadzorom Patricije Bratina (ZVKDS, OE Nova Gorica) je ekipa izvedla med 17.04.2015 in 01.06.2015. Pri dokumentiranju strojnih izkopov je sodelovala 5 do 7 članska strokovna ekipa. Dela na terenu so bila opravljena v suhih, občasno tudi v vlažnih in vetrovnih vremenskih razmerah. Arheološka ekipa je nadzirala zemeljska dela, pripravljala in dokumentirala preseke in tlorise ter plasti z arheološkimi indici ročno izkopavala.

Terenskemu delu je sledila obdelava arhiva najdišča. Borut Toškan (Inštitut za arheologijo, ZRC SAZU) je opravil analizo živalskih kosti. Jože Lorber (Posavski muzej Brežice) je konserviral kovinske najdbe. Andrej Šemrov (Numizmatični kabinet Narodnega muzeja Slovenije) je opredelil edini najden novec. Ostanek zoglenelega ostrejša srednjeveške hiše pri vaškem vodnjaku je z radiokarbonsko analizo in kalibracijo datiral Tomasz Goslar (Poznan Radiocarbon Laboratory). Gradivo, ki ga je procesirala, opredelila in v kataloški obliki predstavila Iris Bekljanov Zidanšek, pa je izrisala Katarina Vladimirov.¹

METODOLOGIJA DELA IN OPREMA

Raziskave so bile opravljene v obliki arheološkega dokumentiranja ob gradnji, ki je mestoma prešlo v izkopavanja. Pri izvedbi del so bili upoštevani standardi dokumentiranja arheološke stroke (Novaković et. al 2007).

Območje gradnje in raziskav s površino 600 m² je bilo razdeljeno v ortogonalno mrežo z zbiralnimi enotami 5x5m. Večina posegov se je izvajala na tlakovanem delu vaškega trga, manjši in plitvejši pa je bil poseg znotraj cerkvenega zidu (priloga 1). Opravljena so bila z arheološkim nadzorom v času gradbenih posegov v tla ter s čiščenjem in dokumentiranjem nastalih profilov in tlorisov tal. Posebej je bila z videokamero posneta situacija ob zaključku izkopa izklesane hiše v zahodnem delu trga.² V primeru neizogibnih posegov v plasti z arheološkimi ostalinami so bile ogrožene plasti nadalje raziskane in ročno odstranjene. Arheološke zidane strukture so bile arheološko dokumentirane, ne pa odstranjene. Zaščitene so bile z geotekstilom in fino zrnatim

¹ Sodelujočim se za ažurnost in vložen trud zahvaljujemo.

² Za snemanje z videokamero se zahvaljujemo Tomažu Rozmanu iz PŠJ.

nasutjem, gradbeni posegi pa so bili po potrebi prilagojeni ohranjanju in tudi predstavitvi arheoloških ostalin.³

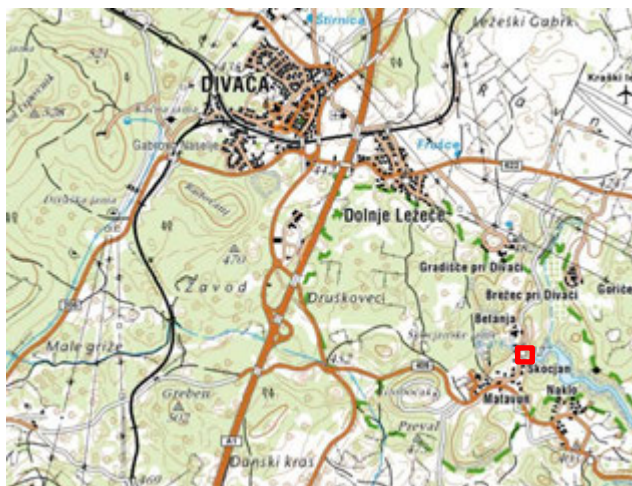
Pridobljeno gradivo je bilo najprej oprano, po sušenju prešteto in sortirano po zvrsteh (lončenina, gradbeni material, kosti, železo, bron, žlindra, steklo, kamen) in časovnih obdobjih (rimsko obdobje in novi vek). Podatki o najdbi in izvornem kontekstu so vpisani v podatkovno bazo. Med procesom so bili izbrani izpovedni kosi, ki so bili nadalje obravnavani (tipološka oz. funkcionalna, kronološka opredelitev, opredelitev provenience izdelave ter izris). Kovinski predmeti so restavrirani, keramične najdbe očiščene in razvrščene. Vzorec lesa je bil poslan na radiokarbonsko analizo. Kosti so bile najprej razvrščene med človeške in živalske ter temu primerno analizirane. Arheološke najdbe so bile nato razdeljene glede na njihovo časovno pripadnost, material in tip.

Informacije o raziskavah so bile med potekom del posredovane predstavnikom nadzora in naročnika. Ker gre za specifično najdišče znotraj turistično zelo obiskanega spomenika, smo bili izkopavalci pozorni tudi na informiranje laične javnosti. Vsakodnevno smo zvedavim obiskovalcem postregli s strnjenimi informacijami in jim omogočili fotografiranje; ter sodelovali pri poročanju medijev RTV SLO ter tiskanih glasil.⁴

REZULTATI

OPIS OBMOČJA RAZISKAVE

Območje vaškega trga leži na najvišjem delu naselja Škocjan pri Divači (sl. 1). Z zahodne strani vodi mimo območja cesta, na severni in južni strani trg obdajajo hiše, na vzhodni pa cerkev sv. Kancijana.

Sl. 3. Lokacija arheoloških raziskav na pregledni karti (Vir: Atlas okolja M: 1:50.000).

³ Zaradi odločitve o talni prezentaciji tlorisa zidu v tlaku v okolici vodnjaka je bilo na tem območju tlakovanje prilagojeno. V izogib dodatnim poškodbam v zahodnem delu trga odkritega temelja je bil rahlo prilagojen tudi potek izkopa za kanalizacijo in plin.

⁴ Prispevek za Slovensko kroniko je pripravila Erika Pečnik Ladika. V tiskanih medijih so o odkritjih poročali v Primorskih novicah in Delu; podrobneje pa so raziskave predstavljene v Glasniku občine Divača (Novšak 2015, 22-23).

Nekoliko širše gledano se naselje Škocjan nahaja na vzpetini južno od Betanje ter severno od Matavuna. Proti zahodu se razprostirajo Škocjanske jame, proti vzhodu pa se pod naseljem vije reka Reka, ki prvič ponikne v breznu Okroglica tik pod Škocjanskim vaškim trgom (sl. 3).

Sl. 4. Trg Sv. Kancijana na izseku iz franciscejskega katastra (1823 – 1869).

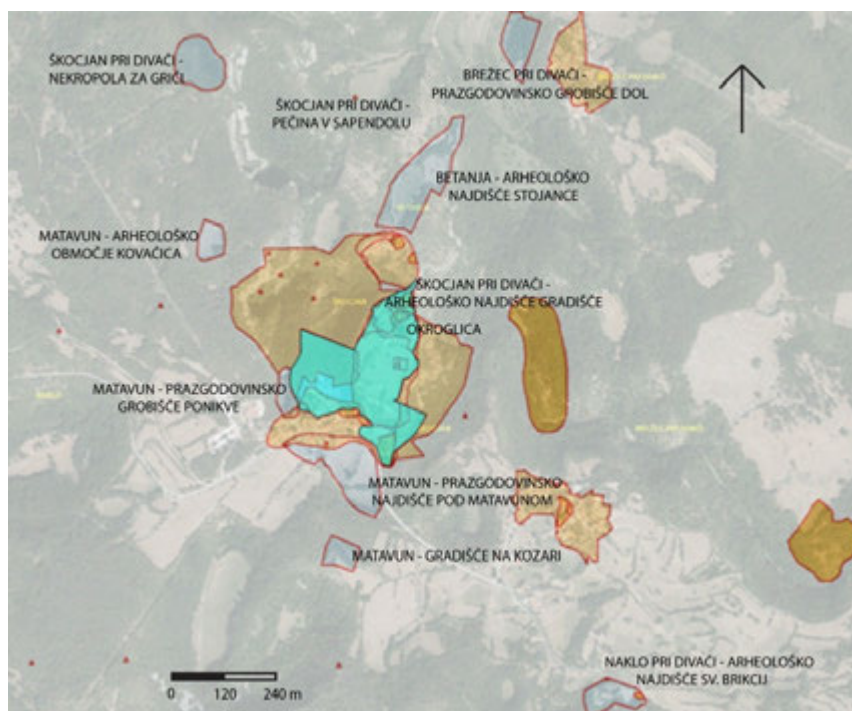
ZGODOVINSKI ORIS

Območje vasi Škocjan (sl. 6) je sodeč po posamičnih odkritjih poseljeno od prazgodovine dalje. Marchesetti (1903, 83), Battaglia (1926, 45) ter Atti del Museo Civico di Storia Naturale di Trieste (1942, 23) v prvi polovici 20. stoletja omenjajo na mestu današnjega vaškega trga prazgodovinsko gradišče Kaštelir, z najdbami iz pozne bronaste dobe. Kaštelir je s treh strani naravno varovan s prepadnimi stenami, na južni, položni strani, pa je bil obzidan z obzidjem. V breznu Okroglica so bili ob izkopu za temelje delovnega odra odkriti tudi srednje bronastodobni odlomki lončenine, in modra steklena jagoda (Fabec, Tratnik 2012, 75). Nad strmim previsom proti Mali dolini pod Škocjanom so bili odkriti železnodobni skeletni grobovi (Battaglia 1939; 1942, 43).

Tudi na območju sosednjega Matavuna (Arheološko območje pri Kovačici) so bili po pripovedovanju domačinov večkrat najdeni lonci, črepinje in rimske opeke (RKD Situla). V samem Matavunu je bilo dokumentiranih 43 planih žganih grobov iz starejše železne dobe. Na Ponikvah, ob poti iz Ležec k prvim matavunskim hišam pa je bilo odkritih približno 50 žarnih grobov iz mlajše železne dobe. Med slednjimi so bili odkriti tudi posamični grobovi iz pozne bronaste in starejše železne dobe (Marchesetti 1902, 31; 1907, 26; Battaglia 1942, 26). K območju Matavuna gre prišteti tudi Gradišče na Kozari, prazgodovinsko gradišče s slabo ohranjenimi ostanki obrambnega okopa (RKD Situla).

Severno od vasi Škocjan se nahaja še nekaj arheoloških najdišč. Najbližje med njimi je Betanja – Arheološko najdišče Stojance s sledovi starejše železnodobne poselitve. Še nekoliko severneje se nahajata Škocjan pri Divači – Nekropola za Griči, kjer je bilo odkrito plano žgano grobišče iz starejše železne dobe ter Brežec pri Divači – Prazgodovinsko grobišče Dol, prav tako plano žgano grobišče z 322 raziskanimi grobnimi jamami s kamnitimi ploščami (RKD Situla). Med slednjima leži še pečina v Sapendol, kjer so bili odkriti odlomki prazgodovinske keramike, kamnito orodje ter razlomljene živalske kosti. Na podlagi opisov plastične dekoracije na keramiki, le-ta

najverjetneje pripada kaštelirski pozni bronasti dobi (Marchesetti 1889, 18; Battaglia 1924, 124; 1942, 20, Leben 1959, 242).

Sl. 5. Območja registrirane arheološke dediščine v okolici Škocjana (vir: RKD Situla).

Na območju škocjanskega gradišča so bile odkrite tudi rimske ostaline. Na mestu današnje vasi je v tem času stal kastel, v bližini katerega je tekla rimska cesta. V cerkvenem pokopališkem zidu je bil odkrit Avgustu posvečen napisni kamen, ob obnovi ene od hiš pa denar vladarja Komoda in Faustine Auguste (Boegan 1924, 4; Müller 1890, 196, Degrassi 1929, 188). O prazgodovinski in rimski poselitvi govorijo poročila ob izkopu jarka za kabel na parc. št. 734, k. o. Naklo. Jarek je namreč presekala antično naselbinsko plast z ruševino stavbe, med katero je bilo odkrite tudi nekaj prazgodovinske keramike (Osmuk 2001). Na tem mestu tako velja izpostaviti Naklo pri Divači – Arheološko najdišče Sv. Brikcij oz. potencialno rimskodobno naselbino, ki je glede na posamične najdbe in strateško lego omogočala kontrolo prehoda v Vremsko dolino. Na območju pa je bil odkrit tudi zgodnj srednjeveški grob (RKD Situla).

Pomembna za razumevanje pričujočih raziskav pa so predvsem izkopavanja in dokumentiranja v zadnjih dvajsetih letih znotraj vasi Škocjan (sl. 6).

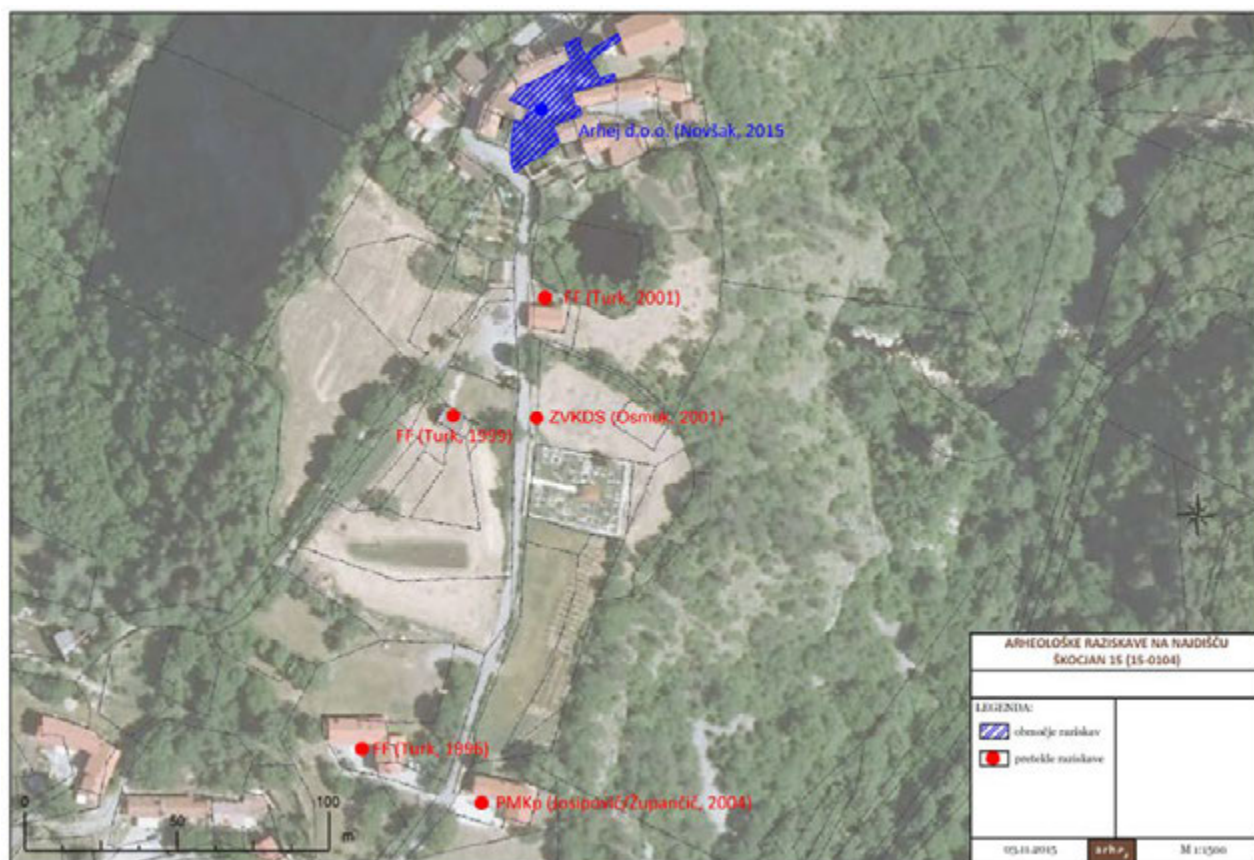
Pri izkopu za kabel je bil zahodno od cerkve, pred »Staro gostilno«, odkrit vogal zidanega objekta iz srednjega ali novega veka. Pri izkopu za jašek so bili na tem mestu odkriti tudi drobcji antične lončenine, ki predstavljajo ostanke uničene poselitve na tem območju (Osmuk 2001, 124, 125).

Ekipa Filozofske fakultete je pod vodstvom Petra Turka izkopavala na dvorišču Gambočeve domačije (parc. št. 716 in 718 k.o. Naklo, kjer je greznica današnje upravne stavbe PŠJ; Turk 1998, 120, 121) in pred vhodom v Jakopinov skedenj (parc. št. *61 k.o. Naklo).⁵ Izpovedni so rezultati s parc. 716, kjer so na površini 37,5m² našli poznobronastodobno obzidje. Obzidje je prečno

⁵ Informacije o rezultatih izkopavanj in o še neobjavljenih radiokarbonskih datumih (3./2. st. pr. n. št.) nam je prijazno posredoval Peter Turk.

postavljeno na pobočje in je z južne strani zamejevalo prazgodovinsko gradišče. Le nekaj metrov južneje sta bila najdena dva žgana halštatska grobova (6.-5. st. pr. n št.), ki pričata, da je v tistem času ta areal izven naselja. Skozi obzidje v skalno osnovo je bila vkopana in vklesana prazgodovinska hiša (vsek v skalo globok 0,5 do 1,3; zanimiva pa je širina 5m). V zasutju hiše so se ohranili sežgani deli ostrešja in sten, ki so bili postavljeni na skalno polico tik nad dnom poglobitve. Radiokarbonska analiza oglja iz dela najdenega ostrešja datira požar v 3.-2. st. pr.n.št.. Naslednjo fazo urbanističnega urejanja v tej sondi predstavljajo ostanki dveh leg rimskega zidu, vezanega z malto, ki je bil postavljen na prazgodovinska zasutja. Glede na najdbe v okolici ga avtor postavlja v zgodnjorimski čas.

V letu 2004 je Pokrajinski muzej Koper izkopaval pod Delezovo domačijo, na parc. št. *60, kjer je danes v kleti muzejska zbirka z *in situ* prezentirano v skalo vklesano stavbo z rimskimi najdbami.⁶

Sl. 6. Arheološke raziskave v Škocjanu v zadnjih 20-ih letih.

⁶ Neobjavljene podatke o okoliščinah teh raziskav je zaupala Katja Hrobat.

TERENSKI IZVID

POTEK DEL

Arheološko dokumentiranje je potekalo ob gradbenih delih na območju znotraj cerkvenega zidu (30 m²) ter na območju trga (570 m²).

Na območju znotraj cerkvenega obzidja, na predelu poti med portalom v zidu in cerkvijo, sta bila ročno odstranjena betonska plošča in nasutje pod njo. Pod nasutjem se je nahajala plast nekdanjega humusa. Zaradi prisotnosti živalskih in človeških kosti je bila plast očiščena in dokumentirana. V zahodnem delu, kjer so bile opažene tako živalske kot človeške kosti in je bila kamninska osnova tik pod površjem, je bila plast humusa ročno odstranjena. V vzhodnem delu, kjer so bili odkriti številni odlomki človeških kosti, je bila v smeri V – Z ročno izkopana manjša sonda (SD 1000), velikosti 2x0,6x0,2 m.

Po celotnem območju trga je bila strojno odstranjena asfaltna površina. Pri tem je bil v vzhodnem delu, ob zunanji strani cerkvenega zidu, odkrit kamnit novoveški kanal, na katerega se je navezovala moderna greznica. Novoveški kanal je bil očiščen in arheološko dokumentiran. Plošče kanala so bile v dobro ohranjenem severnem delu ročno odstranjene, prav tako je bilo ročno odstranjeno polnilo kanala. Nadalje so bili strojno, z ozko žlico, izkopani jarki za ponikovalnico, telekomunikacije in plin. Profili jarkov so bili očiščeni in arheološko dokumentirani.

Pri izkopu jarka za plin sta bila v tlorisu ob jarku, tik ob kamnitem komunskem vodnjaku – »štirni«, odkrita tlak in kamnit temelj, vkopan v rimskodobno plast. Tlak in temelj sta bila očiščena in arheološko dokumentirana. Zaradi nejasne stratigrafije in pojava rimskih najdb v plasti pod tlakom je bila preko območja v smeri S – J izkopana testna sonda (SD 1001) velikosti 5x1,3x0,6-0,8 m. Le-ta je presekala nasutje z rimskodobnimi najdbami ob in pod zidom. Sonda je segala vse do geološke osnove, torej žive skale, ki je bila dokumentirana 1,5 m globoko.

V zahodnem delu trga so bile ob izkopu jarka za kanalizacijo, na območju med že obstoječo napeljavo za elektriko ter vodovodom, odkrite dobro ohranjene plasti in strukture. Arheološke plasti so bile dokumentirane in odstranjene, zidane strukture pa dokumentirane ter ohranjene *in situ*. Pod nasutjem s številnimi rimskodobnimi najdbami je bil namreč odkrit ostanek kamnitega temelja, vkopanega v starejša nasutja/izravnave in ruševinske plasti, ki so prekrile v živo skalo vklesano I. fazo prazgodovinske/rimske hiše.

OBMOČJE CERKVE

Na območju znotraj cerkvenega zidu je bila predmet posega in raziskav široka pot med portalom v zidu ter vhodom v cerkev (sl. 7). Zaradi obnove je bila najprej odstranjena betonska plošča, SE 1200, nato pa še nasutje zanje, SE 1202, slednje zgolj do višine, potrebne za obnovo poti. V vzhodnem in zahodnem delu poti je bilo nasutja relativno malo in je bilo popolnoma odstranjeno. V osrednjem delu poti, pod zvonikom, je bilo nasutja več in ni bilo odstranjeno v celoti. Pred vhodom v cerkev je bil pod betonskimi ploščami in nasutjem odkrit kamnit tlak SE 1201 (sl. 8), ki je v tem skrajnem vzhodnem delu prekrival plast nekdanjega humusa SE 1203. V preostalem vzhodnem delu ter v zahodnem delu (sl. 9) poti je bila plast SE 1203 odkrita neposredno pod nasutjem SE 1202 (diagram 1).

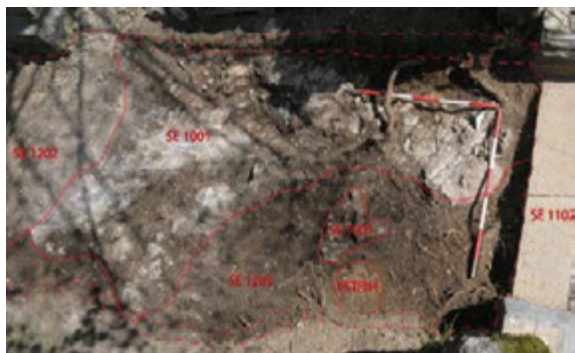
Diagram 1: Stratigrafska slika na območju cerkve.

Sl. 7. Pogled na cerkveno območje (foto: J.S.).

Sl. 8. Pogled na tlak SE 1201 (foto: J.S.)

Sl. 9. SE 1203, zahodni del (foto: J.S.).

Sl. 10. Severni profil poglabitve do geološke osnove v severnem delu (foto: J.S.).

V zahodnem delu je bila v plasti SE 1203 odkrita močno poškodovana človeška lobanja. Ob ročnem izkopu do skalne geološke osnove SE 1001, se je z globino stopnjevala količina večjega lomljenega kamnja (sl. 10).

V vzhodnem delu je bilo v plasti odkritih več človeških kosti. Z namenom ugotovitve prisotnosti *in situ* ohranjenih grobov je bila v plast izkopana 2 m dolga, 0,5 – 0,6 m široka ter do 0,6 m globoka sonda 1000 (sl. 13). Ob izkopu sonde je bilo ugotovljeno, da so človeške kosti v plasti v sekundarni legi (sl. 14) ter na območju poti ni pričakovati *in situ* ohranjenih grobov. Stanje je najverjetneje posledica gradnje zvonika, pri kateri so bili morebitni grobovi že uničeni.

Sl. 11. SE 1203, vzhodni del (foto: J.S.).

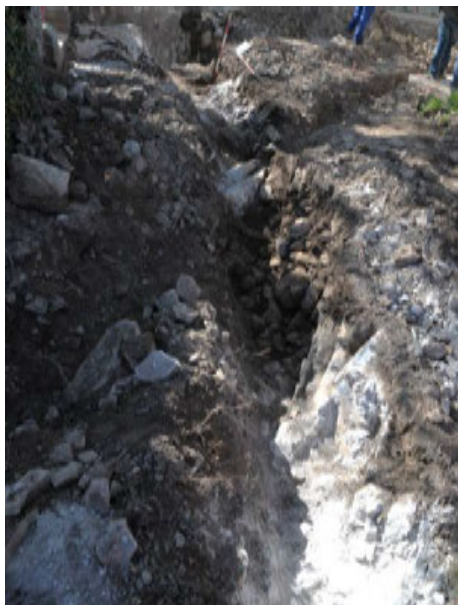
Po končanem arheološkem dokumentiranju je bilo celotno območje prekrito z geotekstilom, zasuto s tamponom ter prekrito s kamnitimi ploščami (sl. 12).

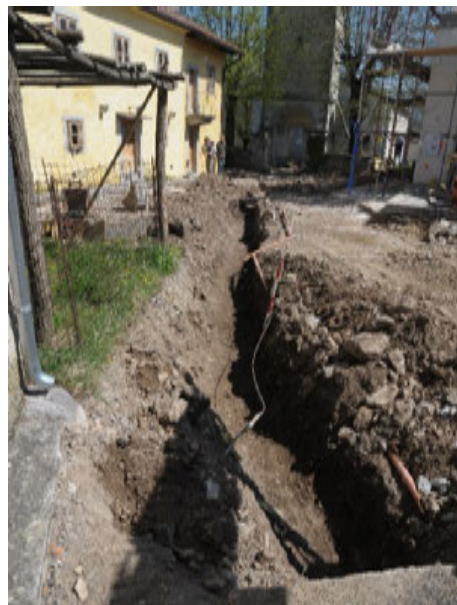
Sl. 12. Zasipavanje geotekstila pred zvonikom. Na celotnem območju prenove je bil geotekstil položen na nivo, do katerega so segli tokratni posegi. (foto: T.L.).

OBMOČJE TRGA

Na območju trga je arheološki nadzor potekal ob pripravi površine za obnovo celotnega trga ter ob izkopih za kanalizacijo s čistilno napravo (sl. 13), ponikovalnico, telefonski kabel (sl. 14) in plinovod (sl. 15).

Sl. 13. Izkop med greznico in ponikovalnico (foto: J.S.).

Sl. 14. Izkop za telefonski kabel (foto: J.S.).

Sl. 15. Zahodni del izkopa za plin (foto: J.S.).

V **vzhodnem delu trga**, ob cerkvenem zidu, so potekala dela za vzpostavitev kanalizacije s čistilno napravo ter ponikovalnico. V tem delu je bil tik ob prehodu v cerkvenem zidu neposredno pod modernim nasutjem za trg SE 1002 odkrit novoveški kanal (SE 1101, 1103, 1104) (sl. 20). Kanal SE 1104 je bil izklesan v živo skalo SE 1001, v njem se je nahajalo mazavo polnilo SE 1103, prekrit pa je bil z večjimi lomljenimi kamnitimi ploščami SE 1101 (sl. 17; diagram 2). Kanal se je na južnem koncu iztekal v moderno greznico, na severnem pa se nadaljuje pod cerkveni zid.

Sl. 16. Kanal ob cerkvenem zidu (foto: J.S.).

Sl. 17. Pokrov kanala SE 1103 (foto: J.S.).

Diagram 2. Stratigrafsko sosledje na območju kanala.

V **osrednjem in južnem delu trga** (sl. 18) je bil ob izkopu za plin ter pripravi površine za novo tlakovanje odkrit temelj hiše ter tlak ulice ob njem. Pod modernim nasutjem **SE 1002** je bila tik ob

vodnjaku SE 1107 odkrita kamnita ruševina SE 1114, ki je zapolnjevala starejši pravokoten kamnit temelj SE 1109 z dodatno utrjenim jugozahodnim vogalom SE 1122 (sl. 19). Temelj je bil postavljen v vkop SE 1113, znotraj katerega se je iz zunanje strani na temelj naslanjalo še polnilo SE 1112. Vkop za temelj SE 1113 je na južni in jugozahodni strani presekal z manjšimi kamni tlakovano površino SE 1108, in tanko plast sedimenta SE 1111, ki se je nabral nad tlakom (sl. 20). Poleg tlaka je vkop SE 1113 na južni, zunanji strani temelja presekal tudi starejše zasutje oz. izravnavo SE 1110 = 1121, ki se je nahajala neposredno pod tlakovanjem, zapolnjevala pa je le v skrajnem južnem delu viden vsek v živo skalo SE 1117 (sl. 22). Iz notranje strani sta se na temelj naslanjala tanek sediment SE 1118, ki se je nabral po ruševinski plasti z malto in zoglenelim lesom SE 1119 = 1120 (sl. 21). Pod njima je bilo odkrito nadaljevanje zasutja oz. izravnave SE 1121 = 1110 (sl. 23; diagram 3).

Sl. 18. Osrednji del trga ob odstranjevanju modernega nasutja (foto: J.S.).

Sl. 19. Temelj SE 1109, 1122 (foto: J.S.).

Sl. 20. Presek preko polnila SE 1112 v vkopu SE 1113, tlaka 1108 ter zasutja 1110 (foto: J.S.).

Sl. 21. Ruševine SE 1114, SE 1118 in SE 11120 (foto: J.S.).

Sl. 22. Deloma izpraznjen vsek v skalo se 1117 ter nadaljevanje SE 1110 v profilu (foto: J.S.).

Sl. 23. Zasutje SE 1110 pod ruševino SE 1114 (foto: J.S.).

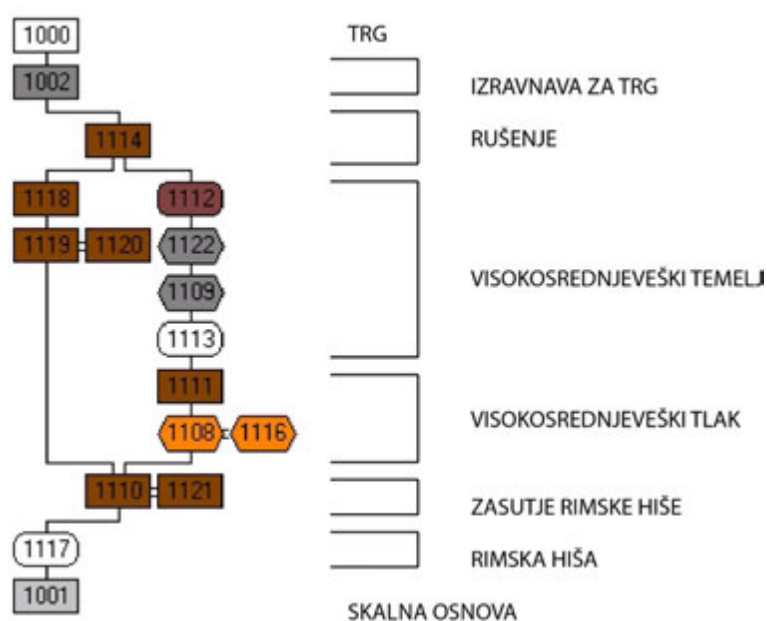

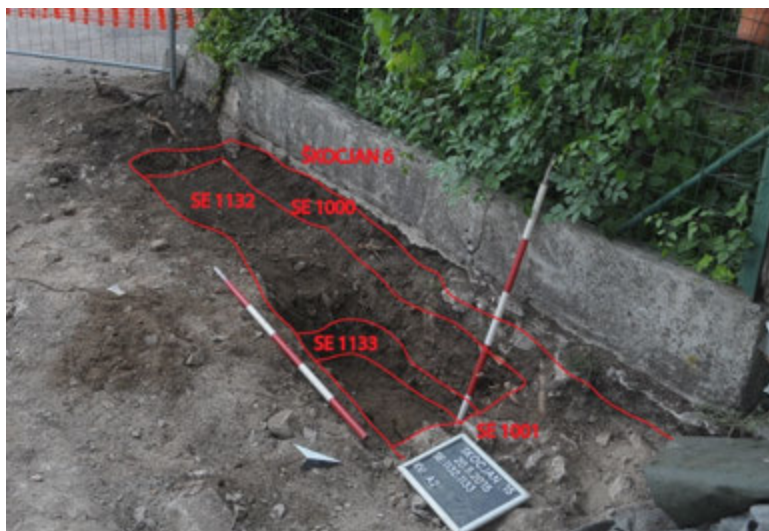
Diagram 3: Stratigrafsko sosledje na območju temelja ob vodnjaku.

V **zahodnem delu trga** (sl. 24) je bila pod modernim nasutjem **SE 1002**, na območju med obstoječim vodovodom, elektriko in plinom, odkrita v skalo vklesana prazgodovinska/rimska hiša ter mlajši temelj.

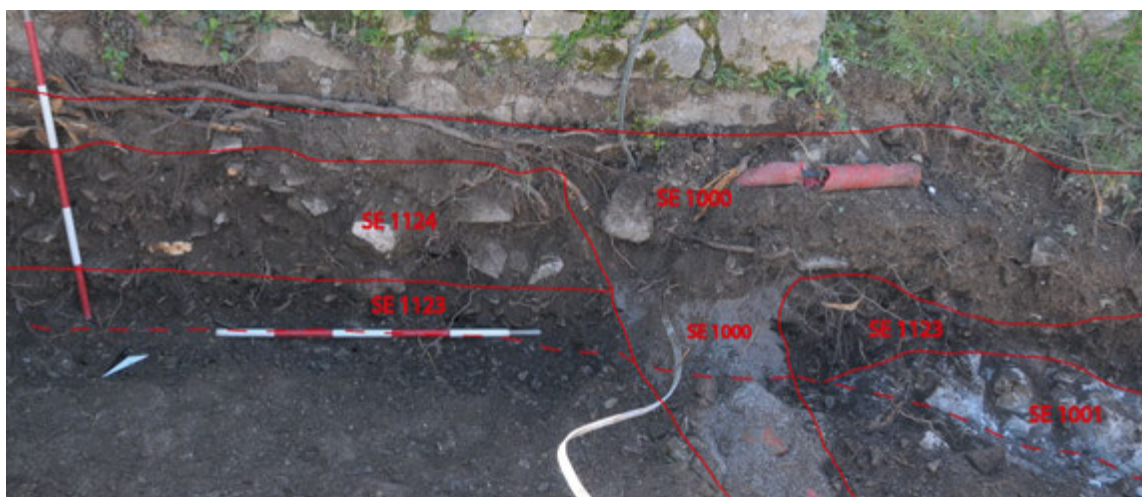
Sl. 24. Pogled na zahodni del trga (foto: J.S.).

Ob vrtu hiše Škocjan 6, je ob izkopu kanala za hišni priključek plina ugotovljeno, da je bil ta del že prekopan. V kanalu sta bili pod humusno plastjo **SE 1000** odkriti meljasti plasti, do 0,2 m debela, temno sivo rjava (10 YR 4/2) **SE 1132** in temno rumeno rjava (10 YR 4/4) **SE 1133** (sl. 25). V plasteh so bili odkriti manjši, do 5 cm veliki odlomki modernega keramičnega gradbenega materiala, moderne lončenine in živalskih kosti.

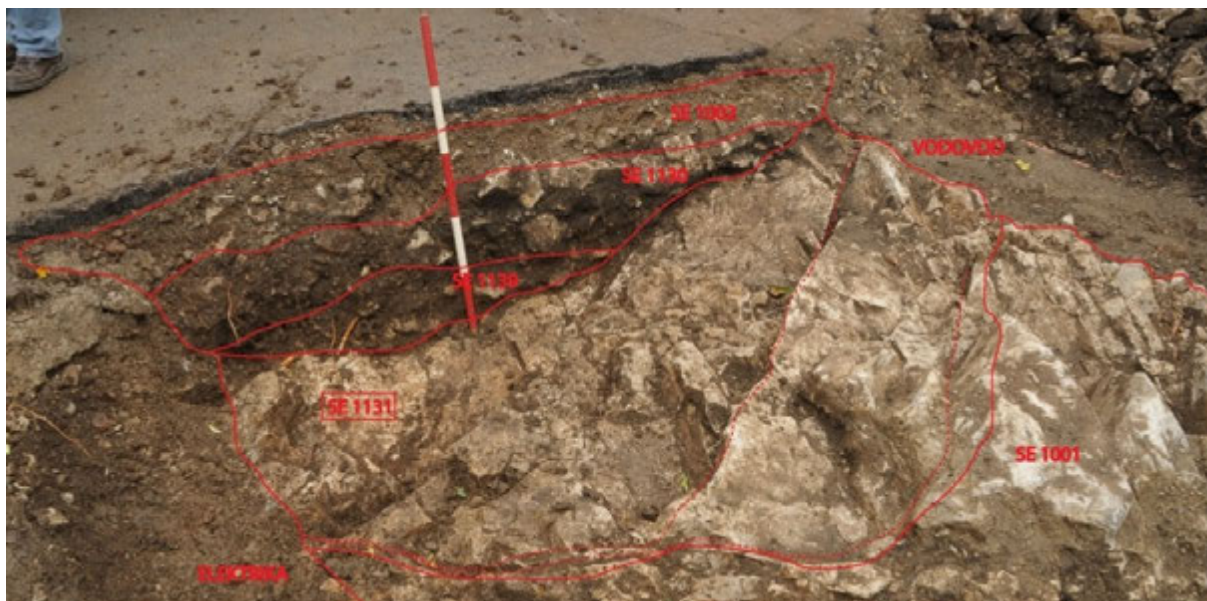
Sl.25. Jarek ob hiši Škocjan 6 (foto: J.S.).

V južnem in jugozahodnem delu trga je bil narejen izkop za električno. Odkriti sta bili humus **SE 1124**, pod katerim je ležala do 0,4 m debela, temno sivo rjava (10 YR 4/2) sipka plast peščenega melja z apnenčevimi lomljenci velikosti do 15 cm (5%), do 8 cm velikimi odlomki keramičnega gradbenega materiala (3%) in lončenine (2%) ter odlomki živalskih kosti (2%), **SE 1123**. Pod slednjo je bila skalna osnova SE 1001 (sl. 26).

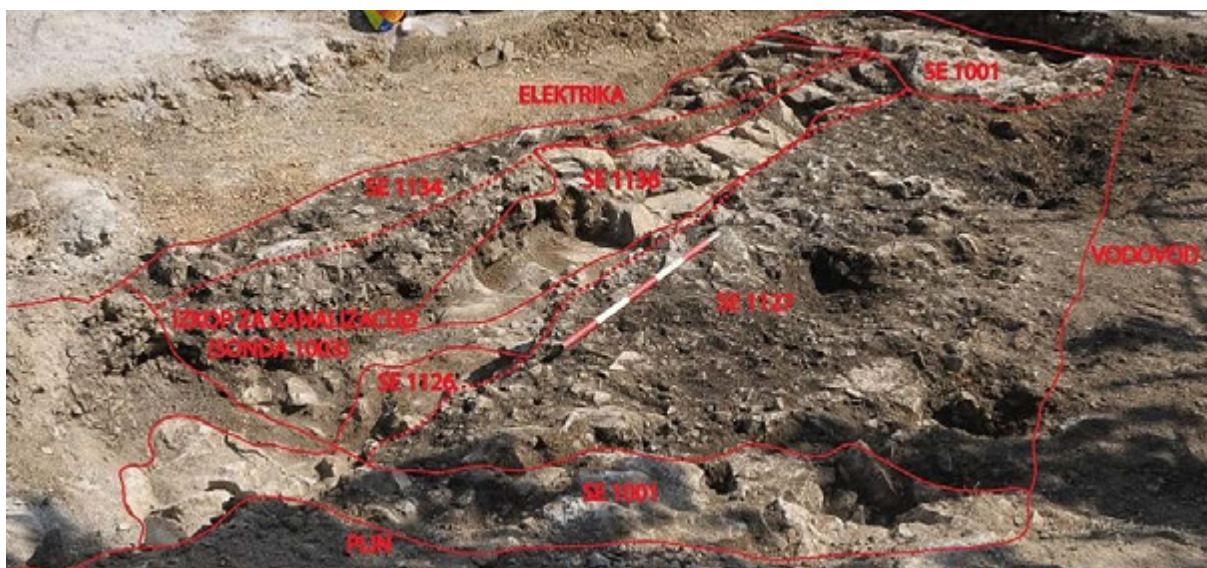
Sl.26. Izkop za električno (foto: J.S.).

V skrajnem zahodnem delu območja, tik ob cesti, je bila pod modernim nasutjem **SE 1002** odkrita 0,2 m debela, črna (10 YR 2/1) in sipka plast melja **SE 1130**, premešana z do 15 cm velikimi apnenčevimi lomljenci (25%), do 5 cm velikimi odlomki keramičnega gradbenega materiala (1%) in lončenine (1%) ter do 5 cm velikimi odlomki živalskih kosti (1%). Pod njo se je nahajala podobna, 0,25 m debela, temno rjava (10 YR 3/3) meljasta plast **SE 1139** z med 5 in 20 cm velikimi apnenčevimi lomljenci (20%), do 5 cm velikimi odlomki keramičnega gradbenega materiala (2%) in lončenine (1%) ter do 10 cm velikimi odlomki živalskih kosti (1%). Plasti sta zapolnjevali do 0,45 m globok vsek **SE 1131** narejen v živo skalo SE 1001, ki se nadaljuje proti zahodu, pod obstoječo cesto (slika 27).

Sl. 27. Izpraznjen vsek v skalo SE 1130. V profilu vidni SE 1131 in se 1139 (foto: J.S.).

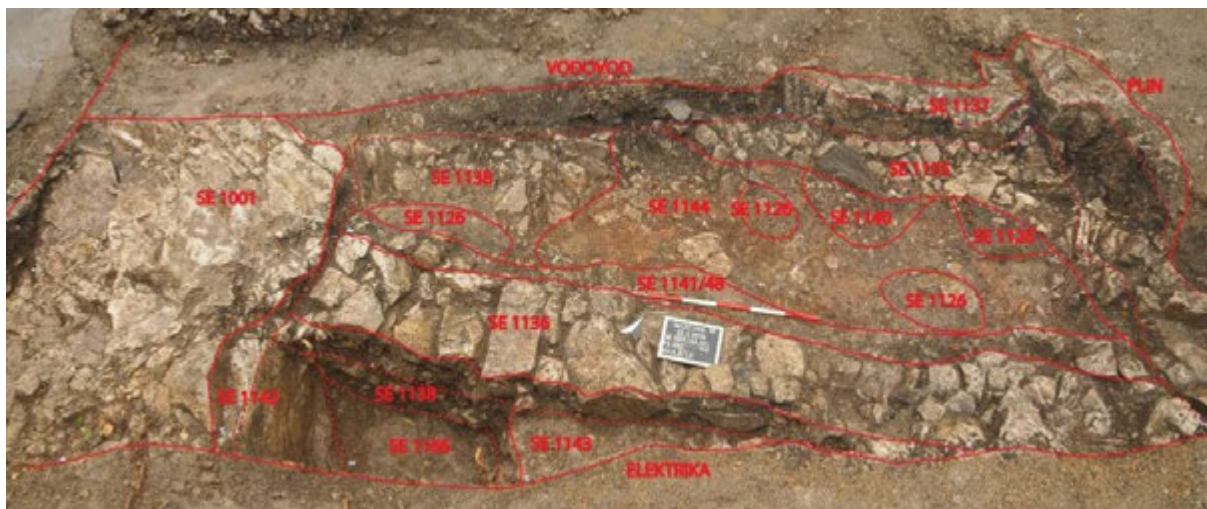
Nekoliko bolj proti jugu je bila pod modernim nasutjem SE 1002 odkrita plast **SE 1127=1134**, med 0,2 in 0,4 m debela, zelo temno siva (10 YR 3/1) in zbita iz glinastega melja s 40% apnenčevih lomljencev velikosti med 5 in 30 cm (sl. 28). V plasti je bilo opaziti tudi rumeno rjavo malto (10 YR 5/4), odlomke keramičnega gradbenega materiala (3%) velikosti do 5 cm ter manjše odlomke lončenine (2%) in živalskih kosti (2%).

Sl. 28. Izravnavna SE 1127=1134, po sredini pa je viden tudi temelj SE 1136 (foto: J.S.)

Plast je deloma prekrila v vkopu **SE 1148** grajen temelj **SE 1136**. Med 0,25 in 0,4 m globok vkop je bil prepoznaven zgolj severno od temelja (dimenzij 4,8x0,5; 0,7x0,3; 0,5 m), ki je bil grajen iz večjih, do 60 cm velikih apnenčevih lomljencev, vezanih s temno rumeno rjavo (10 YR 6/4) malto (5%). Na temelj se je naslonilo zelo temno sivo (10 YR 3/1) sipko meljasto polnilo **SE 1141** z apnenčevimi lomljenci velikosti do 15 cm (15 %), keramičnim gradbenim materialom velikosti do 5 cm (1 %) ter do 5 cm velikimi odlomki lončenine (1 %). Polnilo je predstavljalo zapolnitev vkopa in je bilo, tako kot samo vkop, prepoznavno zgolj na severni strani temelja. Na nivoju vkopa sta bili pod SE 1127=1134 vidni slabše ohranjeni plasti **SE 1126** in **SE 1140**. Do 0,1 m debela temno sivo rjava (10 YR 4/2) plast glinastega melja **SE 1126** je bila mestoma prežgana in posledično rdeče (10 R 4/8) barve, poleg tega je vsebovala do 15 cm velike apnenčeve lomljence (10%), do 3 cm velike odlomke lončenine (1%) ter ožgano glino (5%) in ogljem (5%). Ob njej je bila na istem nivoju zelo temno siva (10 YR 3/1) peščeno meljasta plast **SE 1140** z apnenčevimi lomljenci velikosti med 3

in 10 cm (40%) ter med 15 in 30 cm (15%). Poleg tega je bilo v plasti zaslediti tudi odlomke keramičnega gradbenega materiala (10%) ter ožgano glino (5%) (sl. 39).

Sl. 29. Območje vklesane hiše po odstranitvi SE 1127 (foto: J.S.).

Iz južne strani se je na temelj SE 1136 naslonila pod plastjo SE 1127 = 1134 ležeča zelo temno siva (10 YR 3/1) sipka plast peščenega melja **SE 1135**. Tanka, do 0,1 m debela plast **SE 1135** je vsebovala manjše, do 5 cm velike apnenčeve prodnike (2%), temno rumeno rjavo (10 YR 6/4) malto (20%), do 3 cm velike odlomke keramičnega gradbenega materiala (2%) in živalskih kosti (1 %) ter drobce oglja (5%). Plast je bila prisotna zgolj na manjši površini trikotnika med moderno elektriko in temeljem **SE 1136** (sl. 30).

Pod SE 1126 in SE 1140 je bila odkrita med 0,1 in 0,3 m debela plast trdne a gnetljive meljaste gline **SE 1144 = 1143** temno rjave (10 YR 3/3), rjave (10 YR 5/3) in svetlo olivno rjave (2.6 YR 5/6) barve, ki je bila predvsem v zgornjem delu ožgana in zato rumeno rdeča (10 YR 4/6). V plasti je bilo zaslediti apnenčeve lomljence velikosti med 5 in 15 cm (10%), med 5 in 10 cm velike kose lepa (5%), do 10 cm velike odlomke keramičnega gradbenega materiala (5%) in lončenine (3%) ter do 3 cm velike koščke oglja (2%) (sl. 31).

Sl. 30. Deloma ohranjena plast SE 1135 nad 1138 ob temelju 1136 (foto: J.S.).

Sl. 31. Območje vklesane hiše po odstranitvi SE 1127 (foto: J.S.).

V zahodnem delu hiše je bila pod SE 1144=1143 odkrita do 0,55 m debela zelo temno sivo rjava (10 YR 3/2) plast peščenega melja **SE 1138**. Plast je vsebovala 60% apnenčevih lomljencev velikosti med 5 in 40 cm, do 10 cm velike kose lepa (1%), do 5 cm velike odlomke keramičnega gradbenega materiala (1%) in lončenine (1%) ter drobce oglja (1%). Plast je predstavljala ruševino, ki je zapolnila med 0,2 in 0,4 m globok vkop **SE**

1154 z vtisnjeno škarpno **SE 1152** ter poglobitev **SE 1159** z ruševino **SE 1149** tik ob škarpni (sl. 34). Rdeča (2,5 YR 4/6) peščeno meljasta in drobljiva plast **SE 1149** z apnenčevimi lomljenci velikosti med 10 in 40 cm (30%), do 10 cm veliki močno prežganimi lomljenci (10%) ter med 5 in 10 cm velikimi kepami ožgane zemlje (10%) je zapolnila plitvo, do 0,15 m globoko poglobitev **SE 1159**. Hkrati se je na svojem zahodnem robu naslonila na zid/škarpno **SE 1152** (sl. 37). Slednjo so predstavljali med 5 in 25 cm veliki apnenčevi lomljenci, med katerimi ni bilo opaziti veziva (sl. 34 - 36). Poglobitev **SE 1159** in vkop za škarpno (**SE 1154**) sta bila narejena v plast **SE 1147=1153**, ki se je nahajala neposredno pod plastjo **SE 1144=1143**. Med 0,2 in 0,4 m debela plast **SE 1147=1153** je bila v primerjavi z **SE 1143** bolj čista, sestavljena predvsem iz rdeče (2,5 YR 4/6) trde meljaste glin, med 5 in 10 cm velikih apnenčevih lomljencev (15%) ter do 10 cm velikih odlomkov lončenine (3%). Plast je predstavljala nasutje, ki se je naslonilo na severnem in vzhodnem robu hiše prisotno ruševino **SE 1155** iz temno rumeno rjavega (10 YR 4/4) peščenega melja, med 10 do 50 cm velikih apnenčevih lomljencev (60%) ter zoglenele ostanke lesene konstrukcije **SE 1145**, **1146=1156**, **1158**, **1160**, **1161**, **1164**, **1165**.

Sl. 32. Ruševina SE 1149 ob zidu SE 1152 (foto: J.S.)

Sl. 33. SE 1147 – II. faza rimske hiše (foto: J.S.).

Sl. 34. Pogled na SE 1152, prislone na SE 1147 (foto: J.S.).

Sl. 35. Pogled na škarpno SE 1152 po odstranitvi ruševine SE 1138 (foto: J.S.).

Sl. 36. Škarpa SE 1152 po odstranitvi ruševine SE 1149 (foto: J.S.).

Sl. 37. SE 1147 po odstranitvi škarpe SE 1152 (foto: J.S.).

Leseno konstrukcijo so tvorile deske, ohranjene do debeline približno 5 cm ter tramovi, ohranjeni tudi do debeline 25 cm (sl. 37, 38). Ostanki lesa **SE 1160** so ob severni steni prekrili kamnito, do 10 cm debelo nasutje **SE 1167**, sestavljeno iz zelo temno sivega (10 YR 3/1) in sipkega peščenega melja ter iz med 5 in 15 cm velikih apnenčevih lomljencev (80%). V osrednjem delu se je zoglenel les **SE 1161** naslonil na tri, do 20 cm velike apnenčeve lomljence **SE 1162**, ki so obdajali fino in gnetljivo, do 0,1 m debelo, rjavo rumeno (10 YR 5/4) glinasto meljasto plast **SE 1163** s kamnitim drobirjem (10%), do 10 cm velikimi odlomki lončenine (30%) ter manjšimi koščki oglja (3%). V preostalem delu je zoglenel les prekril kamnita tla **SE 1166**, nastala z vsekoma v živo skalo **SE 1001** oz. do 2 cm debel olivni (5 Y 4/4) mazav sediment iz meljaste gline **SE 1157**, ki se je nabral po skalnatih tleh in v razpokah. Vsek v skalo je poleg tal izoblikoval tudi stene hiše, zahodno **SE 1142**, ki se je ohranila do višine 1 m in severno ter vzhodno **SE 1137**, ki sta se ohranili do višine 1, m. Južna stena hiše ni bila odkrita, saj jo je pričakovati proti jugu, izven območja obravnave.

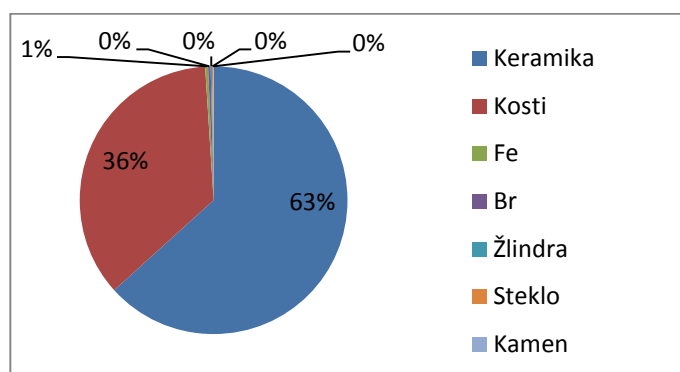
Sl. 38. Skalno dno hiše, prekrito z zoglenelim lesom (foto: J.S.).

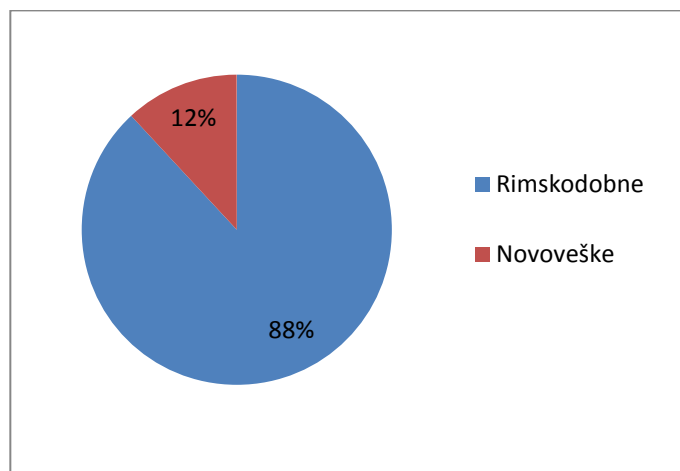
Diagram 4: Stratigrafsko sosledje na območju prazgodovinske hiše.

GRADIVO

Med arheološkimi raziskavami na lokaciji Škocjan je bilo pridobljenih **1441** arheoloških najdb, od tega 1260 keramičnih najdb (877 odlomkov lončenine, 364 odlomkov gradbenega materiala in 19 odlomkov svitkov), 711 kosti (550 človeških in 161 živalskih), 7 odlomkov železnih predmetov, 6 bronastih najdb, 3 kosi žindre, 3 odlomki stekla in ena kamnita najdba (Graf 1). Posebej poudarjamo, da med časovno opredeljivimi najdbami prevladujejo najdbe iz rimskega obdobja, in sicer **88 %** deleža oz. **1110** rimskodobnih kosov (od tega 776 odlomkov lončenine, 315 odlomkov gradbenega materiala in 19 odlomkov svitkov) (Graf 2). Večina keramičnega gradbenega materiala je bila prav tako (na osnovi dimenzij) opredeljenega kot rimski material nedoločenih oblik (102 kosa – tegul, imbreksov ali laterkulov).

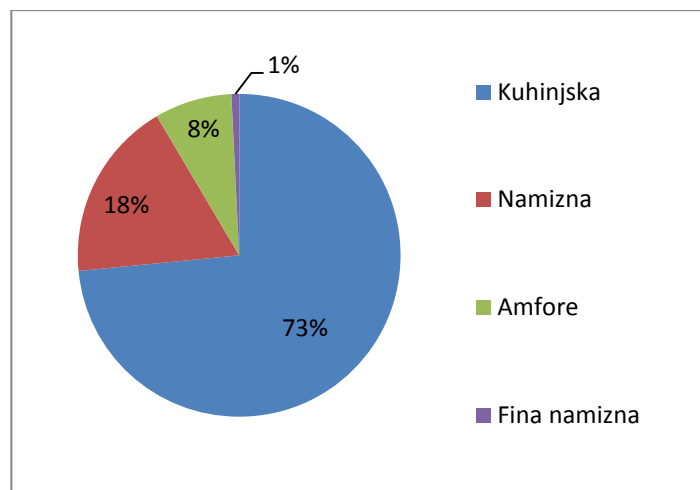

Graf 1. Gradivo po zvrsteh.

Graf 2. Gradivo po obdobjih.

Pri rimskodobni lončenini se je izkazalo, da gre večinoma za kuhinjsko lončenino (73% delež oziroma 570 odlomkov), sledi ji namizna lončenina (18% delež oz. 140 odlomkov), 60 odlomkov amfor in 6 odlomkov fine namizne lončenine (Graf 3).

Graf 3. Rimska lončenina po zvrsteh.

OBMOČJE CERKVE

Na območju cerkve je bilo odkritih skupaj **593** najdb, od teh 550 človeških in 10 živalskih kosti, 30 odlomkov novoveškega gradbenega materiala, 2 odlomka novoveške lončenine ter po en železen žebelj in ključ. Ta sklop obravnavamo kot novodoben brez ožje časovne opredelitve.

OBMOČJE TRGA

V vzhodnem delu trga, kjer je bil odkrit v živo skalo vklesan novoveški kanal, smo odkrili **8** najdb, med katerimi so trije odlomki novoveškega keramičnega gradbenega materiala, odlomek novoveške lončenine, 3 kosti in kos žlindre.

V osrednjem in južnem delu trga sta bila odkrita novoveška temelj in tlak, pod njima pa zasuta, v skalo vklesana hiša. Na tem delu najdišča bilo najdeno skupaj **72** najdb, od teh 18 odlomkov rimske lončenine, 10 odlomkov rimskega keramičnega gradbenega materiala, 9 odlomkov novoveške lončenine, 10 odlomkov novoveškega keramičnega gradbenega materiala, 2 Fe predmeta in 1 Br predmet, 19 kosti, 2 odlomka stekla in 1 žindra.

V sondi, izkopani severno od obstoječega plinovoda ob vrtu hiše Škocjan 6, je bilo odkritih **24** najdb, vse smo določili kot moderne: 10 odlomkov lončenine, 2 odlomka keramičnega gradbenega materiala in 12 živalskih kosti.

Tik ob cesti, v skrajnem zahodnem delu trga, smo dokumentirali skupaj **85** najdb, med katerimi 24 odlomkov rimske lončenine, 30 odlomkov lepa in 31 živalskih kosti.

V stratigrafsko najbolj kompleksnem in izpovednem delu, na zahodnem območju trga, je bilo odkritih **1094** najdb. Med njimi 734 odlomkov rimske lončenine, 269 odlomkov rimskega keramičnega gradbenega materiala, 19 odlomkov svitkov, 2 odlomka novoveškega gradbenega materiala, 9 odlomkov kovinskih predmetov (4 železo, 5 bron), 61 živalskih kosti in 1 kos žlindre.

Prepoznali smo odlomke ostenij **fine namizne lončenine**, ki ji provenienco določamo na podlagi lastnosti keramične mase. V plasti SE 1127, ki je deloma prekrila strukturo SE 1136, smo dva odlomka ostenja prepoznali kot severnoitalsko tero sigilato. Lončarske delavnice, v katerih so jo izdelovali, so delovale v padski nižini. Njihove izdelke prepoznamo po značilni fakturi oz. lastnostih keramične mase: fino zrnata prečiščena keramična masa z redkimi primesmi, površina je mehka, premaz je trd do mehek, rad se lušči, barva keramike 7.5 YR 7/4 roza, barva premaza 2.5 YR 4/8 rdeča (Schindler, Scheffenegger 1977, 18-19). Odlomek dna z delom noge (sl. 39, T. 6: 46) pripada lahko eni izmed skodelic oblike Conspectus 22-25, ki so datirane v čas od drugega

desetletja 1. stol. pr.n.št. do konca tiberijskega obdobja (Conspectus 2002, 90-97, T. 20, 21, 22, 23). Odlomek ustja sigilatnega krožnika (T. 6: 47) je pripadal krožniku oblike Conspectus 18, za katerega je značilno konkavno oblikovano ustje, razčlenjeno s plitvimi kanelurami na zunanji in notranji površini. Datiran je v avgustejsko-tiberijski čas (Conspectus 2002, 82, T. 16).

Sl. 39. Odlomek severnoitalske tere sigilate (foto: J.S.).

V plasti SE 1134 (=1127) je bil odkrit manjši odlomek z reliefnim okrasom in rdečim premazom (sl. 40). Odlomek je pripadal dvoročajni skodelici vrste Sarius. Proizvajane so bile v severnoitalskih delavnicah v zadnji četrtini 1. stol. pr.n.št., množično v prvih treh desetletjih 1. stol., segajo pa do klavdijskega obdobja (Schindler Kaudelka, Schneider 1998, 305-313; Schindler Kaudelka 2000, 62).

Sl. 40. Odlomek severnoitalske reliefne sigilate (foto: J.S.).

Po lastnostih keramične mase ga pripisujemo severnoitalski reliefni sigilati: keramična masa je svetlo rdeča (2.5 YR 6/8), mehka, z nekoliko mazasto površino, primesi ni videti s prostim očesom, premaz je rdeč (2.5 YR 5/8) trd, dobro ohranjen. V tej zvrsti fine namizne keramike so bili proizvajani t.i. Aco kozarci, Surus Sarius skodelice ter kelihi, vsi pa so v Emoni prisotni med gradivom kontekstov zgodnjericanske faze, enako kot na Vrhniki in v Kranju (Vičič 1993, 157, T. 1: 4; Vičič 1994, 33-34, T. 4: 13, 22, T. 5: 12, 14, T. 10: 23; Horvat 1990, 119, T. 13: 9, 11; Sagadin 2003, 72-73, T. 1: 7, T. 2: 1-3, T. 3: 1-16). Bližjo primerjavo najdemo na najdišču Preval (Horvat, Bavdek 2009, 121, T. 45: 3-13).

Med ostenji **amfor** prevladujejo odlomki, katerih lastnosti keramične mase izpričujejo izvor v istrskih in severnojadranskih lončarskih delavnicah. Drugačnega izvora je ročaj amfore (T. 3: 20), izdelan iz kompaktne, blede rjave keramične mase, drobno zrnate, z zelo redkimi vključki in s

hrapavo površino. Takšne lastnosti so značilne za izdelke galskih lončarskih delavnic, ki so proizvajale galske amfore vrste 1-5 (Tomber, Dore 1998, 93, Pl. 69). Zaradi fragmentarne ohranjenosti težko določimo natančneje kateremu tipu amfore je pripadal ročaj.

Črepinjski pokrov amfore (T. 5: 36) je izdelan iz keramične mase, ki je značilna za proizvodnjo amfor na zahodnojadranski obali: mehka, z deloma mazasto površino, svetlo oranžne barve z redkimi vključki zdrobljene keramike. Z naravoslovnimi analizami je izvor takšne keramične mase bil proučen pri amforah s Sermina (keramila S1) (Horvat 1997, 69-71; Zupančič, Bole 1997). Prav tako so amfore in pokrovčki amfor enakega izvora prisotni na Mandrgi in Prevalu. Na Mandrgi je črepinjski pokrovček bil odkrit ob amforah Lamboglia 2 v sklopu gradiva datiranega v čas med sredino 2. stol. pr.n.št. in zgodnjavgustejskim obdobjem, na Prevalu pa med gradivom, datiranim v čas od srednje oziroma poznoavgustejskega obdobja do sredine 1. stol. n. št. (Horvat, Bavdek 2009, 83, 94, 123, T. 38: 25, T. 49: 6).

Med lončenino močno prevladuje **kuhinjska lončenina** (73% deleža oziroma 570 odlomkov). Vsa kuhinjska lončenina, razen enega lonca, je izdelana v kompaktni keramični masi, z zelo gostimi vključki zdrobljenega kremena in apnenca, površina loncev pa je zglajena, lisaste od sivorjave do rdečkasto blede rjave barve. Lastnosti opisane keramične mase so zelo podobne keramiki poimenovani "impasto D", v kateri so izdelani železnodobni lonci, odkriti v Jelarjih, Miljah in v Stramare (Maselli Scotti 1997, 34). Ugotovitve izvajamo na osnovi oblikovne primerjave z lonci iz omenjenih najdišč. Škocjanski lonec z izvihanim ustjem in rahlo zaokroženim robom ustja (T. 3: 19) primerjamo z loncem z Jelarjev (Maselli Scotti 1997, 41, 52, T. 8: 2). Lonec z enostavnim izvihanim ustjem (T. 4: 23) je prav tako podoben loncu iz Jelarjev (Maselli Scotti 1997, 96, 106, T. 19: 24). Kuhinjskemu loncu z visokim vratom in rahlo izvihanim ustjem (T. 5: 33) smo našli primerjavo med materialom z Jelarjev (Maselli Scotti 1997, 96, T. 20: 27). Lonec z izvihanim in pravokotno oblikovanim ustjem (T. 5: 38) je podoben loncu iz železnodobne faze z Jelarjev (Maselli Scotti 1997, 96, T. 19: 25). Lonec z izvihanim ustjem in z ovalno zaobljenim robom ustja je podoben loncem iz železnodobnih kontekstih z najdišč Stramare in Jelarji (Maselli Scotti 1997, 39-41, T. 7: 6, 9; T. 8: 6). V plasti SE 1150 je bil odkrit lonec z okrasom apliciranega vodoravnega plastičnega rebra (sl. 41, T. 5: 35). Tako okrašeni lonci so bili odkriti med železnodobnim gradivom v Kaštelirju nad Kortami pri Izoli (Sakara Sučević 2012, 58-59, 183, T. 18: 285-286, T. 45: 662-669).

Sl. 41. Ostenje lonca z apliciranim rebrom (foto: J.S.).

Večina na tem mestu obravnavane lončenine je bila najverjetneje prostoročno izdelana z dodelavo na lončarskem vretenu. Glede na oblike loncev in primerjave jih prepoznamo kot izdelke staroselske oblikovne tradicije. Le-tej pripišemo tudi lonec iz plasti SE 1161 (Sl. 42, T. 4: 26), ki

izstopa po lastnostih keramične mase: trda grobozrnata masa z gostimi vključki zdrobljenega apnenca, oksidacijsko žgana, na površini je slabo ohranjena plast bolj prečiščene gline. Oblikovno primerjavo smo našli med keltskimi lonci na Mandrgi, v kontekstu, datiranim v 2. in 1. stol. pr.n.št., je pa primerjan lonec izdelan iz drugačne keramične mase (Horvat, Bavdek 2009, 52, 80-81, 171, 181, T. 30: 18). Zanimiv je odlomek držaja najverjetneje prazgodovinske situle (T. 6: 48), primerjali smo ga s prazgodovinskimi držaji s Sermina (Sakara Sučević 2012, T. 17: 267, T. 18: 277, 278).

Sl. 42. Prostorčno izdelan lonec (foto: J.S.).

V plasteh SE 1144 in 1143 je bilo najdenih 19 odlomkov keramičnih svitkov (sl. 43, T. 6: 41, 43). Primerjali smo jih s poznolatskim svitkom, odkritim med gradivom iz ruševine obcestne stavbe na Prevalu, ki je na podlagi drobnih najdb datirana v čas od srednje oziroma poznoavgustejskega obdobja do sredine 1. stol. n. št. (Horvat, Bavdek 2009, 123, T. 48: 2).

Sl. 43. Keramičen svitek (foto: J.S.).

Med kovinskimi najdbami izstopata dve bronasti fibuli. Obe sta ohranjeni fragmentarno. Prva fibula je po obliki odlomka nazaj zavihane noge in loka (Sl. 44, T. 3: 16) najbližja fibuli vrste Picugi, značilne za poznolatsko obdobje na območju med Liburnijo in severovzhodno Italijo (Guštin 1987, fig. 3/1-4; Guštin 1991, 31, 38). Primerjavo smo našli med zgoraj omenjenim gradivom s Sermina in z Mandrge (Horvat 1997, T. 1: 4-5; Horvat, Bavdek 2009, 53, T. 19: 15). Prav tako so fibule te vrste bile odkrite med gradivom iz nekropole na Socerbu (Dugulin 2002, 70-71, Fig. 32-36).

Sl. 44. Fibula vrste Picugi (foto: J.S.).

Naslednja je fibula iz SE 1163 (Sl. 45, T. 3: 22). Gre za ločno fibulo z gumbom na loku in predrti nogo. Sicer je obravnavana fibula fragmentarno ohranjena, manjka ji igla, peresovina in predrt del noge. Lok je med gumbom in zaključkom noge rombičnega preseka, glava je debelejšega okroglega preseka. Gre za poznolatensko fibulo vrste Almgren 23 (Božič 2008, 88-95, Fig. 45:1, Fig. 48). V zgodovini raziskav o fibulah vrste Idrija Ia (Dragan Božič v delu o poznolatensko-rimskem grobišču v Novem mestu) izvemo, da so po Bockiusu fibule vrste Almgren 23 razpršene severno od Alp od Alezije v Franciji do Siemianic na Poljskem, izstopa le najdišče Gurina nad Ziljsko dolino, kjer sta bili odkriti tako Idrija kot Almgren 23 (Božič 2008, 92, Fig. 48: 6).

Sl. 45. Fibula Almgren 23 (foto: J.S.).

Med kovinskimi najdbami je v plasti 1163 bila odkrita bronasta obročasta pasna spona z zaobljenim rombičnim presekom, z visokim trnom, ki se zaključuje z okroglim gumbom in dvema rogljastima izrastkoma na obročku (Sl. 46, T. 3: 21). Podobna je pasni sponi iz poznolatenskega moškega groba 169 z Beletovega vrta v Novem mestu (Knez 1992, T. 60: 1). Dragan Božič takšno pasno spono datira v stopnjo Mokronog IIIa oziroma LtD1 (Božič 1999, 210).

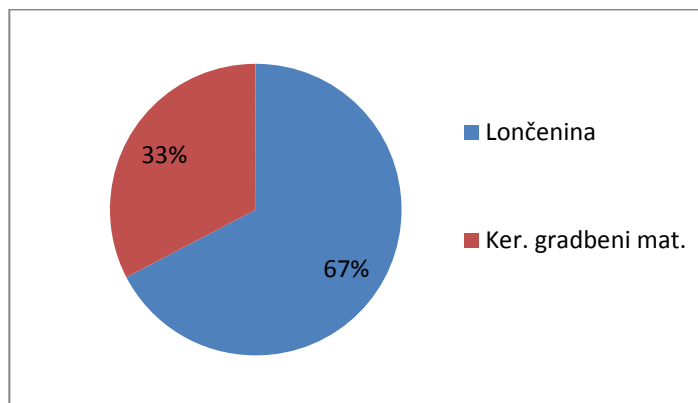

Sl. 46. Obročasta pasna spona (foto: J.S.).

Obravnavan sklop najdb datiramo v čas 2. in 1. stol. pr. n., najmlajše segajo do sredine 1. stol. n. št.. Predvsem kuhinjska lončenina je prisotna skozi celotno obdobje odkritih sledov poselitve, medtem ko predstavljata fibuli in sigilatno posodje datacijsko ožje indikativno gradivo: fibuli sta poznolatenski, sigilatna skodelica in krožnik pa sodita v avgustejsko-tiberijski čas.

SREDNJE IN NOVOVEŠKO OBDOBJE

Srednje in novoveško gradivo je zastopano z 12% deležem oz. s 150 keramičnimi najdbami, med katerimi je 101 odlomek lončenine in 49 odlomkov gradbenega materiala (Graf 4). Najbolj številčno je to gradivo zastopano v plasti SE 1124.

Graf 4. Novodobno keramično gradivo.

Lonce s širokim »karnisnim«, navzven orientiranim ustjem z užlebitvijo roba ustja (T. 1: 5, 6; T. 2: 8-13) smo določili kot različice tipa ustij 10A-1 in 10A-2 po Štularju, ki so značilni predvsem za 14. in 15. stol. (Štular 2013, 74). Primerjave smo našli med gradivom faze 3 in 4 najdišča Žalec (Mestno jedro) (Bekljanov Zidanšek, Štular 2014, 19-22, sl. 13, T. 2: 7-13). Lonca s konveksno profiliranim robom in ustjem orientiranim navzven (T. 2: 7) sodi k tipu 11B, ki je v Šentvidu pri Stični zastopan enakomerno v celotni drugi fazi, datirani v 15. in 16. stol. (Štular 2009, 240).

V južnem delu trga smo dokumentirali kamnit tlak SE 1108, v katerem je bil odkrit beneški republiški br. novic oziroma soldo (Giovanni I. Corner, Doge XCVI (1625-1629)). Na averju je napis S M V IO CORNEL, upodobljen je dož s križem v roki, ki kleči pred krilatim levom s svetniškim sijem nad glavo, pod njima je št. 12, na reverju je napis +DEFENS NOSTER+ in podoba Kristusa z desno roko v pozi blagoslavljanja.

ANALIZE

ANTROPOLOŠKA ANALIZA

Tamara Leskovar

V plasti SE 1203 je bilo odkritih 550 odlomkov človeških kosti. Gre za do 35 cm velike dele različnih kosti (preglednica 1). Glede na slabo stanje ohranjenosti ter razprostranjenost v plasti gre očitno za ostanke prekopanih grobov.

Z gotovostjo lahko trdimo, da so bili na območju prisotni tako odrasli kot otroški pokopi. Na podlagi zob in zraščeniosti debel (*diaphysis*) in okrajkov (*epiphysis*) je bilo namreč mogoče prepoznati 11 otroških kosti. Ohranjena otroška spodnja čeljustnica (*mandibula*) je na podlagi ohranjenih zob omogočila natančnejšo določitev starosti, in sicer 12 – 15 let. O minimalnem številu posameznikov je težko govoriti. Najbolje ohranjene so bile golenice (*tibiae*), na podlagi katerih je moč govoriti o vsaj šestih odraslih osebah ter treh otrocih. Vendarle količina kosti nakazuje, da je bilo najverjetneje uničenih večje število grobov.

KOST	ŠTEVILO ODLOMKOV
LOBANJA (<i>cranium</i>)	164
SPODNJA ČELJUSTNICA (<i>mandibula</i>)	3
ZOBJE (<i>dens</i>)	6
VRETENCA (<i>vertebrae</i>)	10
KLJUČNICA (<i>clavicula</i>)	1 (desna)
LOPATICA (<i>scapula</i>)	6 (2 desni in 4 nedoločljive)
PRNICA (<i>sternum</i>)	1
REBRA (<i>costae</i>)	65
NADLAHTNICA (<i>humerus</i>)	5 (1 leva in 4 nedoločljive)
PODLAHTNICA (<i>ulna</i>)	2 (1 desna in 1 nedoločljiva)
KOŽELJNICA (<i>radius</i>)	3
ZAPESTNICE (<i>ossa carpi</i>)	1
DLANČNICE (<i>ossa metacarpi</i>)	7
PRSTNICE (<i>ossa phalanges</i>)	8
MEDENICA (<i>ossa coxae</i>)	24 (23 črevnice in 1 sednica)
STEGNENICA (<i>femur</i>)	27 (3 desne, 3 leve in 21 nedoločljivih)
GOLENICA (<i>tibia</i>)	17 (6 desnih, 2 levi in 9 nedoločljivih)
MEČNICA (<i>tibia</i>)	14 (3 desne in 9 nedoločljivih)
POGAČICA (<i>patella</i>)	2 (1 leva in 1 desna)
PETNICA (<i>calcaneus</i>)	3 (1 leva in 2 desni)
SKOČNICA (<i>talus</i>)	3 (2 desni in 1 leva)
NARTNICE (<i>ossa tarsi</i>)	5
PRSTNICE (<i>ossa phalanges</i>)	2
NEPREPOZNAVNI ODLOMKI	171

Preglednica 1. Človeške kosti.

ARHEOZOOLOŠKA ANALIZA

Borut Toškan

Arheološka izkopavanja na območju trga v Škocjanu pri Divači so dala tudi 132 živalskih ostankov. Vsaj do nivoja rodu – v primeru drobnice pa do ravni poddružine (tj. Caprinae) – jih je bilo mogoče opredeliti 57, med katerimi so bili zastopani zgolj sesalci. Z izjemo osmih najdb poznosrednjeveške starosti je bilo analizirano gradivo pobrano bodisi iz novoveških bodisi, rimskodobnih ali prazgodovinskih plasti (preg. 2). V nadaljevanju se posvečamo opisu slednjih.

Takson	Rimska doba	Pozni srednji vek	Novi vek	SKUPAJ
<i>Bos taurus</i>	14	--	13	27
Caprinae	8	3	6	17
<i>Sus cf. domesticus</i>	1	--	6	7
<i>Cervus elaphus</i>	5	--	--	5
<i>Bos s. Cervus</i>	1	--	--	1
SKUPAJ	29	3	25	57

Preglednica 2. Zastopanost živalskih ostankov. Količina ostankov je podana kot število določenih primerkov (nisp).

Prazgodovinski n rimskodobni ostanki

Med pičlimi 29 odlomki kosti in zob rimskodobne starosti je bilo največ najdb pripisanih domačemu govedu (*Bos taurus*). Od domestikativov sta v gradivu zastopana še domači prašič (*Sus domesticus*) in drobnica (Caprinae), od divjih živali pa jelen (*Cervus elaphus*). Pretežni del najdb izvira iz II. in III. rimske faze (tj. od konca 1 stol. pr.n.št. do sredine 1. stol. n. št.; Leskovar s sod. 2015); večinoma so bile pobrane iz ruševinskih plasti tedanjih hiš in so bodisi ožgane (SE 1144, 1150 in 1163) bodisi kar kalcinirane (SE 1121). Edini taksonomsko opredeljen ostanek iz poznolatske I. faze je odlomek lopatice drobnice (preg. 3).

Takson	I. faza	II. faza (ruševina)	III. faza	III. faza (ruševina)	Neopred.
<i>B. taurus</i>	--	5	1	5	3
Caprinae	1	2	1	4	--
<i>S. domesticus</i>	--	1	--	--	--
<i>C. elaphus</i>	--	3	--	2	--
<i>Bos s. Cervus</i>	--	1	--	--	--

Preglednica 3. Zastopanost živalskih ostankov po fazah. Količina ostankov je podana kot število določenih primerkov (NISP).

Analiza velikosti boljše ohranjenih kostnih odlomkov je pokazala na prevlado nizkoraslih živali tako pri govedu, kot tudi pri drobnici (preg. 4). Najmanjši primerki goveje komolčnice (*ulna*) pa se tem smislu umešča znotraj variacijske širine za veliko govedo rimskega izvora (Boschin, Toškan 2012).

Takson	Sk. element	Dimenzija	Izmerjena vrednost	
<i>B. taurus</i>	Humerus	Največja širina distalnega konca	71,0	
	Ulna	Širina prek processus	39,0	
	Metatarsus	Največja širina proks. konca	42,0	
		Najmanjša širina diafize	40,5	
Caprinae	Tibia	Najmanjša širina diafize	9,5	11,5
		Najmanjša širina diafize	14,5	14,5

Preglednica 4. Metrični podatki za živalske ostanke rimskodobne starosti. Merjene dimenzije so povzete po Von den Driesch (1976). Vse mere so v mm.

Razprava

Skromen nabor živalskih najdb, ki so jih dala tukaj obravnavana izkopavanja, močno omejuje njihovo izpovednost. Količinska razmerja med posameznimi taksoni namreč morda ne odražajo stanja na ravni celotne naselbine, pač pa zgolj znotraj omejenega prostora posameznih sond. To bržčas velja za presenetljivo visok delež zastopanosti jelena (prim. Toškan 2013, 42). Tri od skupno petih ostankov te vrste namreč bržčas pripadajo isti, še nedorasli živali (fragment komolčnice ter dva odlomka golenice iz SE 1138), v enem od preostalih dveh primerkov pa gre za odlomek obdelanega parožka, ki torej ni nujno neposredno povezan z lovsko dejavnostjo.

Če si kljub vsemu privoščimo odkrito špekulativni pristop k interpretaciji analiziranih najdb pa lahko slabo zastopanost prašiča – ob hkratnem prevladujočem deležu goveda – razumemo tudi kot kazalec tradicionalnih, staroselskih prehrabnih navad prebivalcev izkopane hiše v zahodnem delu trga iz II in III faze. Preliminarni rezultati spremljanja razmerja med količino ostankov obeh omenjenih vrst od poznolatskega do tiberijskega časa na območju današnje Ljubljane so namreč nakazali, da je priselitev večjega števila ljudi iz Italije (tako vojakov, kot kolonov) v avgustejskem času rezultiralo v očitnem povečanju deleža prašiča med klavniško-kuhinjskimi odpadki iz tistega časa. To naj bi bilo povezljivo s težnjo po ohranitvi prehrabnih preferenc pri teh ljudeh, saj je bila v tistem času v Italiji svinjina zelo priljubljena, medtem ko naj bi bila na območju jugovzhodnih Alp v tem smislu pomembnejša govedina (glej npr. Andrič s sod. 2012; Toškan, Dirjec 2014). Skladna s tem bi lahko bila tudi ugotovitev o prevladi ostankov nizkoraslih živali tradicionalnih lokalnih form, čeprav je v gradivu sicer zastopana že tudi napredna rimska pasma goveda.

Po drugi strani prevlado goveda izkazuje tudi sicer še skromnejši (in zato manj reprezentativen?) nabor arheozooloških najdb iz edinih treh arheozoološko obdelanih okvirno sočasnih kontekstov v regiji (Sermin, Preval, Mandrga; Toškan 2013, tab. 2), čeprav gre za izrazito rimske entitete (tj. bodisi podeželski dvorec bodisi trgovska postojanka; glej npr. Horvat, Bavdek 2009, 93–96, 126–127). Na ohranitev tradicionalnih navad v kuhinji prebivalcev (zgodnje)rimskodobnega Škocjana – in torej na prisotnost avtohtonega prebivalstva – je sicer pokazala tudi analiza arheoloških ostalin, pri čemer prisotnost fine namizne rimske lončenine sicer potrjuje določen vpliv rimskih prišlekov (Leskovar 2015, 34–35).

POROČILO O KONSERVATORSKEM POSTOPKU NA KOVINSKEM GRADIVU ŠKOCJAN

Jože Lorber

I. STANJE PRED KONSERVATORSKEM POSEGOM:

Železen ključ in bronasti predmeti (trak pločevine, fibule, okov, gumb, fragmenti pločevine) so bili v kar stabilnem stanju, imeli so ohranjeno kovinsko jedro in bili so pokriti s slojem oksidov.

II. KONSERVATORSKI POSTOPEK:

- Mehansko čiščenje,
- Nanos inhibitorja (železo - Ferosan),
- Zaščita z lakom Paraloid B72.

RADIOKARBONSKA ANALIZA ZOGLENELEGA KOSA LESA

Tomasz Goslar

Results of calibration of ^{14}C dates – order 10012/15.

Given are intervals of calendar age, where the true ages of the samples encompass with the probability of ca. 68% and ca. 95%. The calibration was made with the OxCal software.

OxCal v4.2.3 Bronk Ramsey (2013); r:5; IntCal13 atmospheric curve (Reimer et al 2013)

Škocjan 15 R_Date(840,30)

68.2% probability

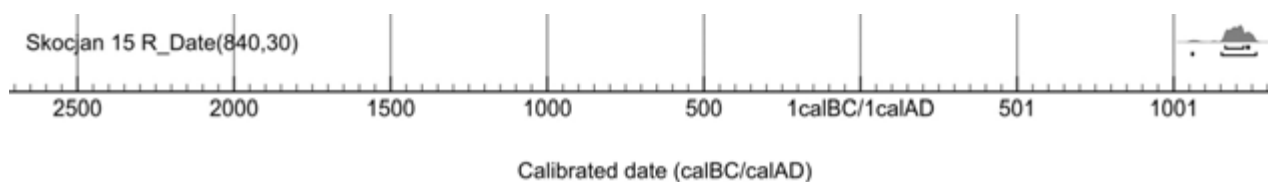
1166AD (63.5%) 1224AD

1235AD (4.7%) 1241AD

95.4% probability

1059AD (0.4%) 1063AD

1154AD (95.0%) 1264AD

SAMPLE
INFORMATION
SHEET

The orders for ^{14}C dating directed to:
Professors of the Adam Mickiewicz University
 ul. Rebut 46
 61-612 Poznań, Poland
 should be sent to:
 Tamasz Góral
 Poznań Radiocarbon Laboratory
 ul. Rebut 46, 61-412 Poznań, Poland

1. Submitter:

Name: _____
 Institution: POZNAN UNIV.
 Address: UL. REBUT, 46, 61-612 POZNAN, POLAND
 Telephone: 879782 W. 10. 10. Fax: _____
 E-mail: goral@pwradiocarbon.pl

2. Sample description: (In case where several sample come from the same site, please describe them all in one sheet, and insert an appropriate sample list in the "sample name" box)

Sample name: POZNAN 1000

Date of collection: 12. 4. 2000

Material of sample:

☒ charcoal	☐ cortex	☐ wood
☐ peat	☐ terrestrial shell	☐ human
☐ aquatic molluscs	☐ freshwater shell	☐ plant remains
☐ soil	☐ seeds	☐ pollen
☐ other	☐ other	☐ other

Additional information about material of sample:
 botanical or lithological identification, species etc.:

Contamination:

☐ none	☐ organic debris
☐ petroleum	☐ humic
☐ inorganic	☐ organic preservation (inorganic)
☐ carbonate	☐ other

3. Sample location:

Country: POLAND
 Province/voivodeship, town, region: POZNAN, POZNAN, POZNAN

Geographical coordinates in Greenwich:

Lat. 52° 24' 30" N Long. 16° 52' 30" E

Altitude: 100 m a.s.l.

Short geographical description of the environment of site (the nearest lake, mountain etc.):
SITE IS SITUATED IN A FLAT, OPEN, URBAN SITE, POZNAN, POLAND

4. Context of sample:

Depth below surface: 1.5 m

Short description of the geomorphological and stratigraphical context of sample, details about position of sample within site: THE SAMPLE WAS TAKEN FROM A LAYER, THAT OF COURSE WAS NOT HEAVY TO A FOUNDATION (LAYER AND STRONG) OF A HOUSE. THE LAYER WAS ON THE SIDE, LEADING TO THE BOTTOM OF THE FOUNDATION

Type of site:

☐ natural	☐ trench	☐ cave
☐ excavation	☐ building	☐ excavation
☐ other	☐ other	☐ other

5. Expected age / period / phase:

PROBABLY TO EARLY BRONZE

6. Field of study:

☒ archaeology	☐ geology	☐ geochemistry
☐ palaeontology	☐ botany	☐ history
☐ zoology	☐ geophysics	☐ other

7. Significance of problem to be solved by date:

THESE WERE A FIND, NEXT TO A FOUNDATION, WITH A COIN, FROM 17th CENTURY, BUT THE FOUNDATION WAS BUILT ON TOP OF A LAYER, THAT OF COURSE GEOMETRICALLY IT IS NOT EASY TO WORK, SINCE IT IS NOT

8. Other existing dates of this site, layer, object (lab. code and age):

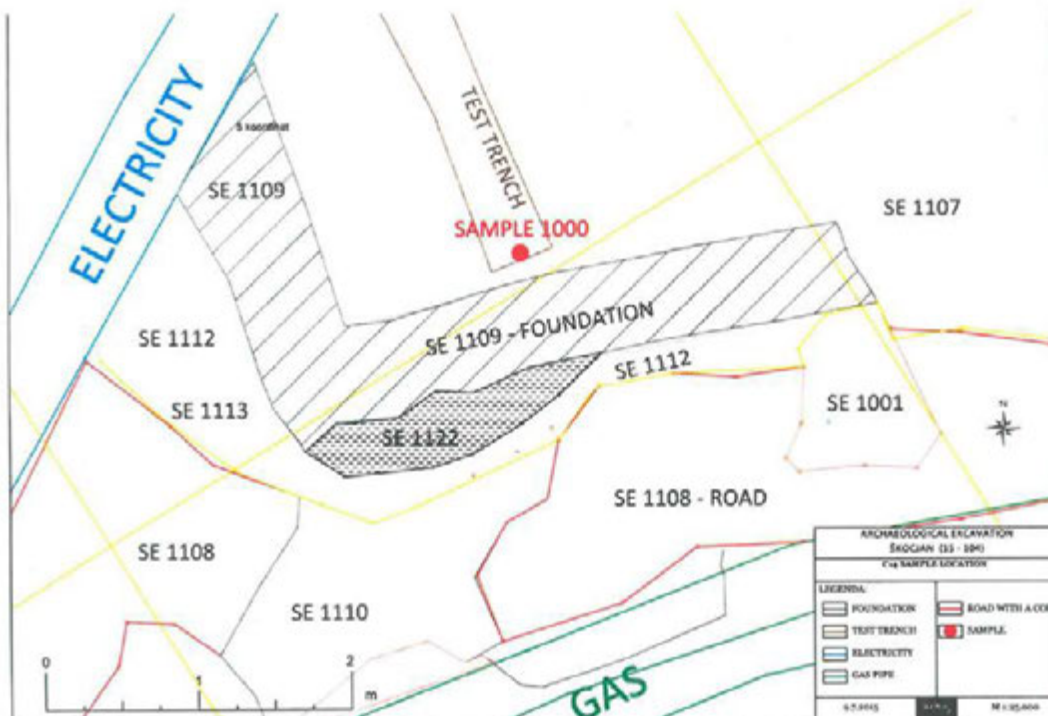
COIN FROM 17th CENTURY

THESE ARE REMAINS

FROM 17th CENTURY

9. References to literature (please provide reprint if available):

10. Please provide the sketch with scale and position of sample within site, pollen diagram (use additional sheet if necessary).

INTERPRETACIJA REZULTATOV

Rezultati arheoloških raziskav na območju vaškega trga v Škocjanu pri Divači so potrdili poselitev prazgodovinske skupnosti, njen stik s postopno rimsko zasedbo kraške regije in začetke urbanizacije trga v visokem srednjem veku. Raziskan je bil del v skalo vklesanega objekta v skrajnem zahodnem delu trga (sl. 47); s sondo 1001 ob vodnjaku (sl. 23, 50) pa skromen presek v še en podoben in sočasen objekt ter tloris srednjeveške stavbe ob tlakovani ulici.

Pravokotna hiša ob zahodnem izteku trga je bila v širini 5m vklesana 1m globoko v skalno osnovo. Objekt je imel leseno nadgradnjo. Za vezavo niso uporabljene železne sponi. Vhod v hišo je bil verjetno na južni strani. Ostanke ognjišča so bili odkriti v severozahodnem vogalu. Na dnu vklesanega prostora so se ohranili sežgani tramovi kot deli ostrešja in ostenj, morda tudi notranje opreme. Ognjeni zublji so uničili njihovo garderobo in kuhinjsko opremo. O tem, da je požar presenetil stanovalce, pričajo številne najdbe v plasti na skalnem tlaku, ki najstarejšo fazo poselitve datirajo v čas 2. st. pr.n.št. (T. 3, 4).

Sl. 47. Notranjost hiše z ostanki lesene konstrukcije (foto: J.S.).

Po požaru je bila hiša obnovljena. Nekdaj skalna tla in ostanki porušenega ostrešja so bili prekriti z debelo plastjo glin, ki je tvorila novo hodno površino. V zahodnem delu hiše je bil odkrit ostanek kamnite strukture, vtisnjene v glineno hodno površino. Znotraj strukture odkriti kosi zoglenele glin in lepa nakazujejo, da je na tem mestu najverjetneje stala peč. Rahla poglobitev, narejena v glineno hodno površino tik ob kamniti konstrukciji, govori o peči pripadajočem manipulativnem prostoru. Najdbe datirajo drugo fazo v čas od konca 1. stol. pr.n.št. in sredino 1. stol. n. št. /T. 5, 6). Sočasen pojav kuhinjske lončenine, izdelane v staroselski oblikovni tradiciji in fine namizne rimske lončenine morda lahko razumemo kot prve stike med avtohtonimi prebivalci in rimskimi prišleki. Arheozoološka analiza potrjuje, da se tudi v zastopanosti kostnih ostankov v rimski fazi prepoznajo prehrabene navade staroselcev.

Sl. 48. Glinena hodna površina in ostanek peči (foto: J.S.).

V tretjo, rimsko fazo, smo uvrstili zidan temelj SE 1136 (=1128), vkopan v ruševinske plasti druge faze, ki so ga naslonili na obe stranici vsekani v skalno osnovo. Z malto vezani kamni so zamenjali klesanje v skalo, orientacija objekta pa ni bistveno odstopala od starejše. Zaradi kasnejših površinskih izravnjav so najdbe v plasteh, ki bi zanesljivo datirale to fazo, pomešane. Temelja ne moremo smiselno navezati na kakšen drug stavbni element. Na nek način ga lahko primerjamo z zidom SE 1109 pri »štirni«, ki je prav tako zgrajen na ruševinah vklesane stavbe. Lahko da je kasneje, v srednjem veku preuporabljen, saj je na Franciscejskem katastru prikazana stavba, katere severni zid se relativno ujema z omenjenim temeljem (priloga 9).

V srednjem veku je bilo območje vaškega trga izravnano. Tlak in ruševine oz. zasutja rimskodobnih hiš so bili kasneje poškodovani z vkopi za izgradnjo temeljev novih hiš. Tik ob vodnjaku je bil odkrit pravokoten tloris temelja, usmerjen severozahod – jugovzhod (sl. 50), ki ga na osnovi radiokarbonsko analiziranega koščka zoglenelega ostrešja datiramo v konec 12./ začetek 13. stoletja. Očitno se je stavba v istih gabaritih dolgo ohranila, saj jo lahko prepoznamo še na franciscejskem katastru. Porušena je bila šele po sredini 19.-ega stoletja, ko so na njenem mestu zgradili komunski vodnjak (priloga 9). V južnem delu se je ohranil kamnit tlak ulice (sl. 49), katere uporabo datira novec iz sredine 17. stoletja (T. 1: 2). Najdbe odkrite pri izkopu za elektriko v južnem in jugozahodnem delu trga iz časa 14. do 16. stol. potrjujejo, da je v tem obdobju naselje kontinuirano živelo (T. 1: 5, 6; T. 2: 8-13). Ostanke pokopališča v okolice cerkve kažejo na daljšo kontinuiteto, saj je bilo z enim od kasnejših dograjevanj cerkve poškodovano. Cerkev namreč izvira iz 13. stoletja, posvečena pa je bila leta 1606. Prvotna gotska cerkev je bila v 17. stoletju razširjena s prezbiterijem in stranskima ladjama, zvonik pa je bil grajen v sredini 19. stoletja.

Sl. 49. Tlak ulice in del zidu porušene srednjeveške hiše (foto: J.S.).

Sl. 50. Zahodni temelj srednjeveške hiše (foto: J.S.).

Naj naša razmišljanja sklenemo z ugotovitvijo, da sta novoodkriti in deloma raziskani v skalo vklesani stavbi del zelo velikega mlajšeželeznodobnega naselja. Sodeč po povsem primerljivih odkritjih pred Gambočevo (Turk 1998, 120, 121) in pod Delezovo domačijo (Hrobat o.c. 6), ki sta 220 metrov oddaljeni od naših hiš, se je v času prvih rimskih osvajanj slovenskega Krasa, naselje verjetno raztezalo na 4 ha velikem, naravno zavarovanem platoju, okrog Okroglice. Zgodovinsko izjemno indikativni sta tudi okvirni dataciji obeh požarov v 2. st. pr.n.št.. Sploh v primeru naše hiše, v zahodnem delu trga, se kaže, da je šlo za nenaden dogodek, saj je v plasti uničenja ostalo precej osebne opreme stanovalcev.

Nič manj pa ni pomemben podatek o zelo zgodnji dataciji stavbe pri vodnjaku, ki kaže na eno izmed najzgodnejših srednjeveških urbanizacij na slovenskem.

LITERATURA IN VIRI

ANDRIČ, M., B. TOŠKAN, J. DIRJEC in A. GASPARI 2012, Arheološki in okoljski zapis v sedimentu vodne kotanje iz začetka 1. stoletja n. št. na lokaciji NUK II v Ljubljani. – V: A. Gaspari, M. Erič (ur.), *Potopljena preteklost. Arheologija vodnih okolij in raziskovanje podvodne kulturne dediščine v Sloveniji*, 409–416, Didakta, Ljubljana.

ATLAS OKOLJA, <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>.

BATTAGLIA R., 1939 - Resti umani scheletrici di S. Canziano. Contributo allo studio antropologico degli Illiri. *Atti del Museo Civico di Storia Naturale di Trieste* 13: 165-211.

BATTAGLIA R., 1942 - Indagini sull'età dei resti umani rinvenuti nelle caverne e nel castelliere di S. Canziano del Timavo. *Atti del Museo Civico di Storia Naturale di Trieste* 15: 1-50.

BEKLJANOV ZIDANŠEK, I., ŠTULAR, B. 2014, *Končno poročilo o arheoloških raziskavah ob prenovi starega mestnega jedra v Žalcu*. – Neobjavljeno poročilo. Hrani ZVKDS OE Celje.

BOEGAN, E. 1924, *Le grotte di San Canziano*. – Trst.

BOSCHIN, F. in B. TOŠKAN 2012, Changes in cattle body size in Slovenia from the Iron Age to the Early Middle Age. – V: J. De Grossi Mazzorin, D. Saccà, C. Tozzi (ur.), *Atti del 6° Convegno nazionale di archeozoologia*. Parco dell'Orecchiella, May 2009, 393–395, Associazione Italiana di Archeozoologia, Lecce.

BOŽIČ, D. 1999, Die Erforschung der Latènezeit in Slowenien seit Jahr 1964. – *Arheološki vestnik* 50, 189–213.

BOŽIČ, D. 2008, *Late La Tene-Roman cemetery in Novo mesto. Ljubljanska cesta and Okrajno glavarstvo / Poznolatensko-rimsko grobišče v Novem mestu. Ljubljanska cesta in Okrajno glavarstvo*. – Katalogi in monografije 39, Ljubljana.

CONSPECTUS: Ettlinger et al. 2002, Conspectus formarum terrae sigillatae Italico modo confectae.- *Materialen zur römisch-germanischen Keramik* 10, Bonn.

DEGRASSI, A. 1929, Le grotte carsiche nell'eta romana. – *Le grotte d'Italia* 3, 161-182.

DUGULIN, A. (ur.) 2002, *La necropoli di San Servolo. Veneti, Istri, Celti e Romani nel territorio di Trieste*.- Civici Musei di Storia ed Arte di Trieste.

FABEC, T., V. TRATNIK 2012, Škocjan pri Divači – arheološko najdišče Gradišče, VS 47 – poročila, 158.

GERK, <http://rkg.gov.si/GERK/viewer.jsp>.

GEOPIEDIA, <http://www.geopedia.si/>.

GUŠTIN, M. 1987, La Tène fibulae from Istria, *"Archaeologia Iugoslavica"* 24, 43-56.

GUŠTIN, M. 1991, Posočje v mlajši železni dobi. – Katalogi in monografije 27, Ljubljana.

HORVAT, J. 1990, *Nauportus (Vrhnika)*. Acad. Scient. et Art. Slovenica Class I: Hist. et Sociologia 33. Ljubljana.

HORVAT, J. 1997, Sermin. Prazgodovinska in zgodnjerimska naselbina v severozahodni Istri. - *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* 3, Založba ZRC, Ljubljana

HORVAT, J., BAVDEK, A. 2009, Okra: vrata med Sredozemljem in Srednjo Evropo/Ocra: the gateway between the Mediterranean and Central Europe. - *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* 17, Založba ZRC, Ljubljana.

HORVAT, M. 1999, *Keramika. Tehnologija, tipologija, keramični arhiv*. - Razprave Filozofske fakultete. - Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

KNEZ, T. 1992, *Novo mesto 2, Keltsko-rimsko grobišče Beletov vrt (Keltisch-römisches Gräberfeld Beletov vrt)*. - Carniola Archaeologica 2.

LEBEN, F. 1959, Dosedanje arheološke najdbe v jamah okoli Divače. - *Acta cars.* 2, 231.

MARCHESETTI, C. 1903, *I Castellieri Preistorici Di Trieste E Della Regione Giulia (1903)*. - Kessinger Publishing, ZDA.

MASELLI SCOTTI, F. (ur.) 1997, *Il Civico Museo Archeologico di Muggia. Catalogo*.

MÜLLER, F. 1890, Die Grotten welt von St. Canzian. - *Zeitschrift des D. u. Österr. Alpenvereins* 21, 193-251.

NOVŠAK, M. 2015, *Glasnik Občine Divača*, letnik 21, št. 2, julij 2015, 22-23.

OBČINA ŠKOCJAN, 2015 Cerkev sv. Kancijana in tovarišev mučencev v Škocjanu.
<http://www.obcina-skocjan.si/turizem/znamenitosti1/sakralna-dediscina> (14.10.2015).

OSMUK, N. 2001, Škocjan, VS 38 – Poročila, 124-125

RKD SITULA, <http://rkd.situla.org/>.

SAGADIN, M. 2003, Zgodnjeantični Kranj. - V: *Avguštinov zbornik, 50 let Gorenjskega muzeja*. Kranj, 71-81.

SAKARA SUČEVIČ, M. 2012, Prazgodovinska keramika med Miljskim zalivom in porečjem Mirne. - Doktorska disertacija Fakultete za humanistične študije Koper Univerze na Primorskem.

SCHINDLER KAUDELKA, E. 2000, Ceramica norditalica decorata del Magdalensberg: problemi aperti. - V: G. P. Brogiolo in G. Olcese (ur.), *Produzione ceramica in area Padana tra il II secolo a.C. e il VII secolo d. C.: nuovi dati e prospettive di ricerca*, Documenti di archeologia 21, Mantova, 53-67.

SCHINDLER, E., SCHEFFENEGGER, S. 1977, Die glatte rotte Terra Sigillata vom Magdalensberg. - *Kärnter Museumsschriften* 62, *Archäologische Forschungen zu den Grabungen auf dem Magdalensberg* 5, Klagenfurt.

SCHINDLER, E., SCHNEIDER, G. 1998, Die Modelkeramik vom Magdalensberg 2. - V: G. Piccottini (ur.), *Die Ausgrabungen auf dem Magdalensberg 1980 bis 1986, Magdalensberg-Grabungsbericht* 16 (Klagenfurt) 289-388.

- SLAPŠAK, B. 2003, O koncu prazgodovinskih skupnosti na Krasu. – *Arheološki vestnik* 54, 243–257.
- ŠTULAR, B. 2009, Mali Grad. Visokosrednjeveški grad v Kamniku.= Mali grad. High Medieval Castle in Kamnik.- *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* 15, Založba ZRC, Ljubljana.
- ŠTULAR, B. 2013, Drobni predmeti. V: B. Štular (ur.), *Grad Smlednik. Raziskave 2011-2012*, Ljubljana, 51-78.
- TOMBER, R., DORE, J. 1998, The National Roman Fabric Reference Collection. A Handbook.
- TOŠKAN, B. 2013, Domače govedo v romaniziranem jugovzhodnoalpskem prostoru: arheozoološki pogled. – *Keria* 15(1), 35–72.
- TOŠKAN, B. in J. DIRJEC 2014, *Živalski ostanki iz rimskodobnih kontekstov na lokaciji Gregorčičeva 1, Ljubljana (izkopavanja dec. 2013–jan. 2014)*. – Neobjavljeno poročilo, Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, Ljubljana.
- TURK, P. 1998, 307 Škocjan. – *Varstvo spomenikov* 37 - Poročila, 120, 121.
- VIČIČ, B. 1993, Zgodnjerimsko naselje pod Grajskim gričem v Ljubljani. Gornji trg 15. – *Arheološki vestnik* 44, 153–201.
- VIČIČ, B. 1994, Zgodnjerimsko naselje pod Grajskim gričem v Ljubljani. Gornji trg 30, Stari trg 17 in 32. – *Arheološki vestnik* 45, 25–80.
- ZUPANČIČ, N., BOLE, M. 1997, Kemične in mineraloške raziskave amfor / The Chemical and Mineralogical Analyses of the Amphorae. – V: J. Horvat 1997, 83-100.

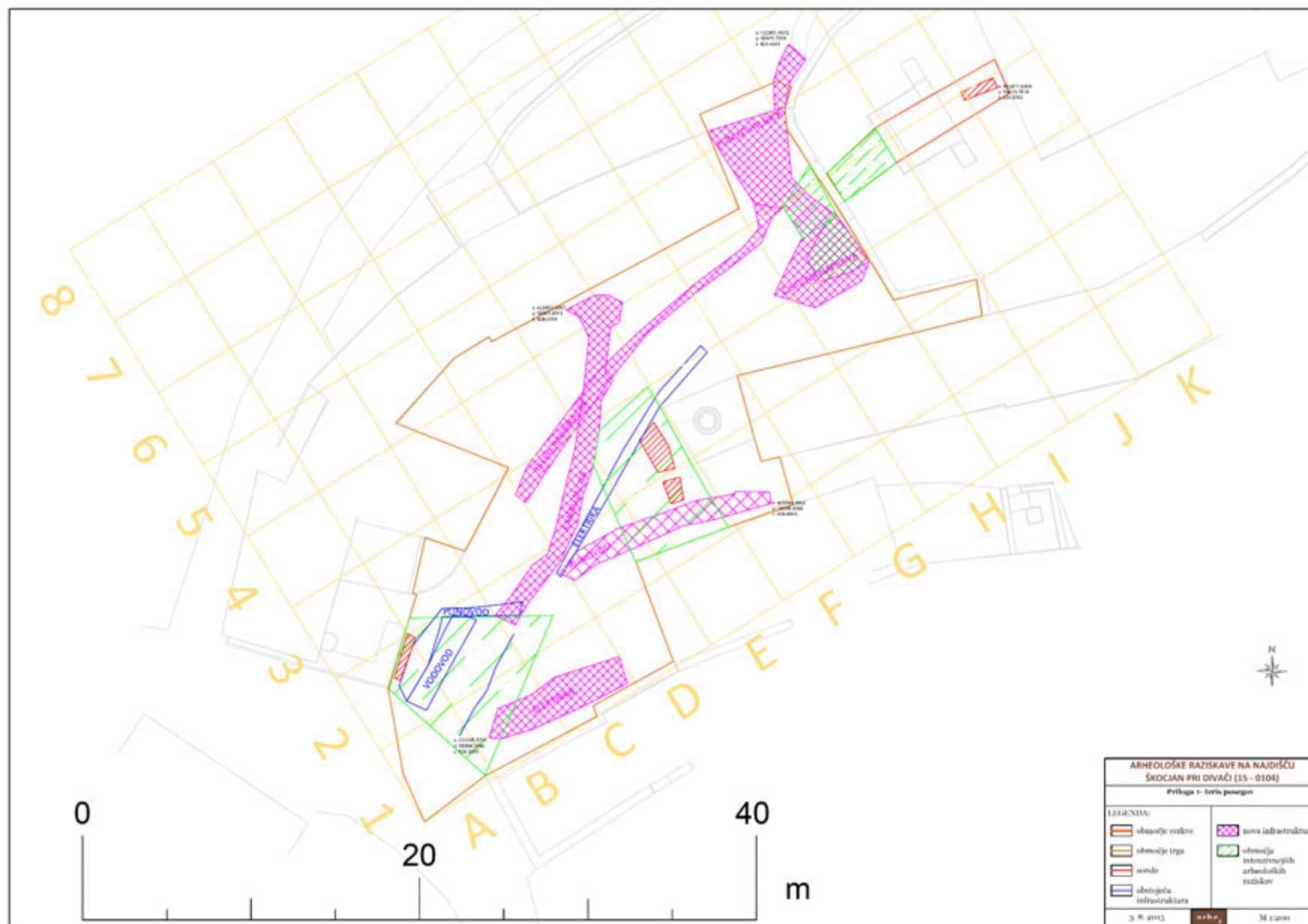
PODATKI O ARHIVU NAJDIŠČA

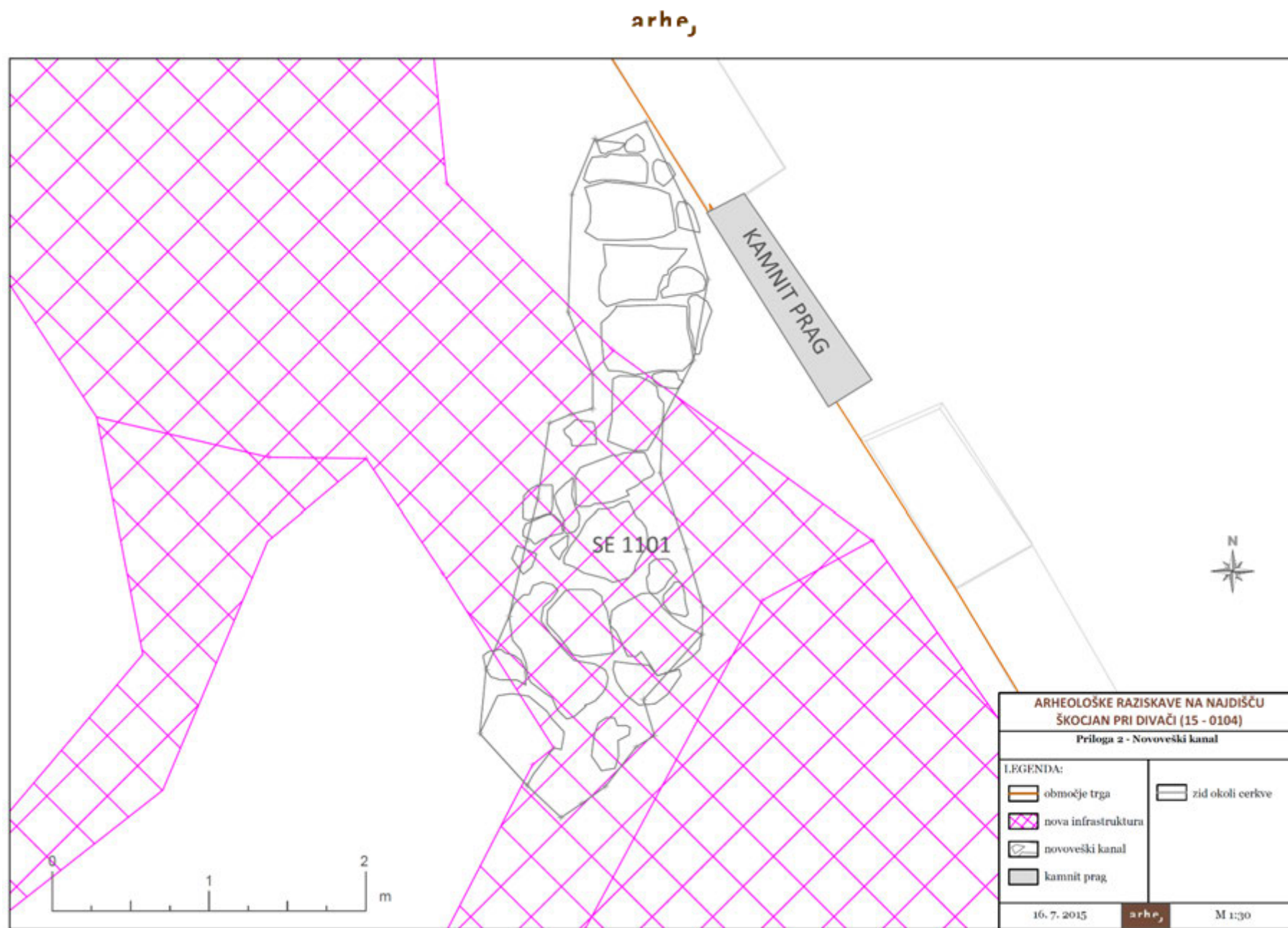
Arhiv najdišča se trenutno (december 2015) še hrani v prostorih Arhej-a. Vsi sklopi arhiva bodo predani v trajno muzejsko hrambo v Goriški muzej Kromberk, kopija dokumentacije in digitalni zapis pa na pristojno območno enoto ZVKDS (Nova Gorica).

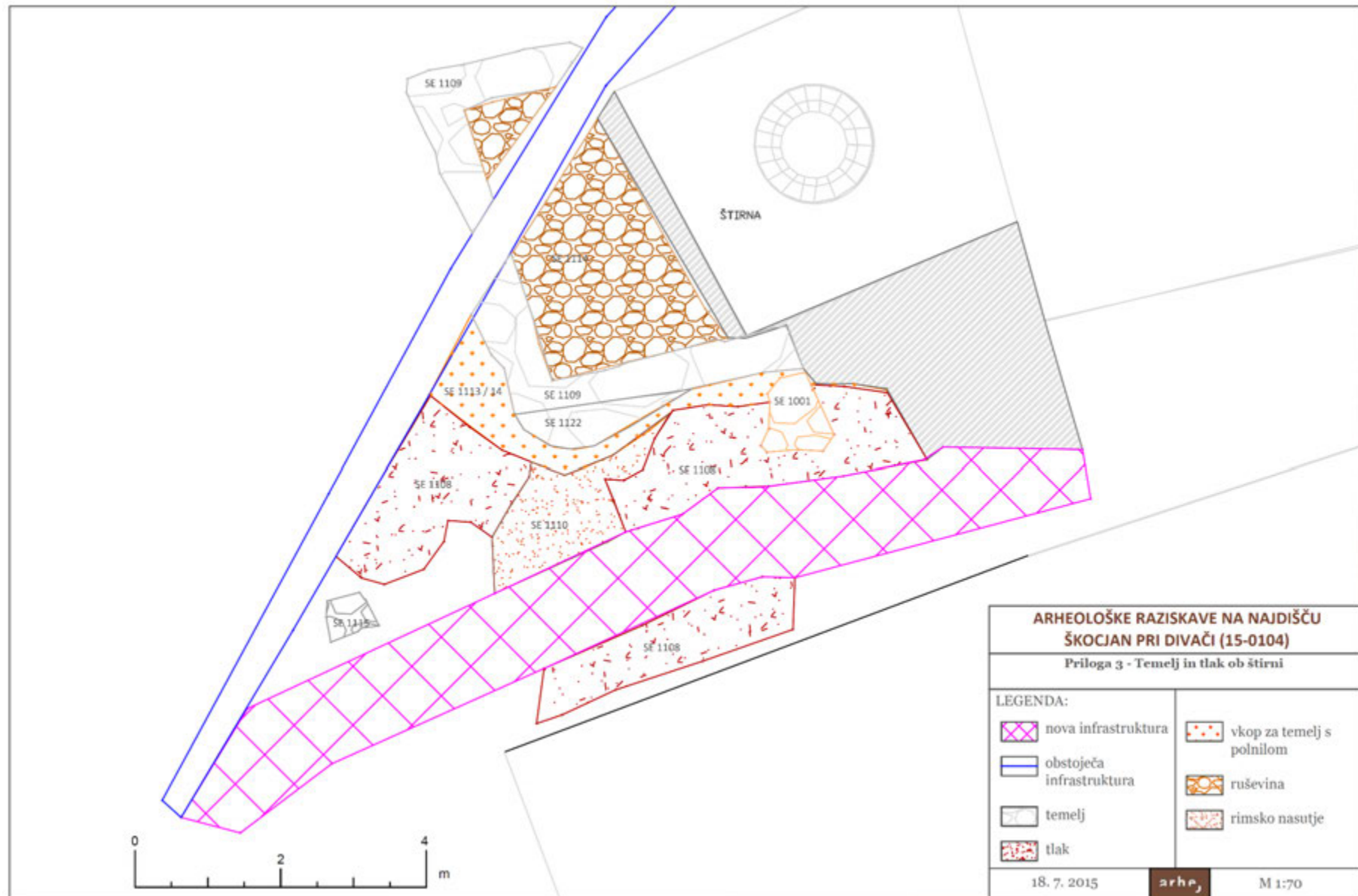
1. Pisna dokumentacija (1 fascikel):
 - seznam stratigrafskih enot,
 - opisi posameznih stratigrafskih enot,
 - seznam digitalnih posnetkov,
 - seznam geodetskih meritev,
 - terenski dnevnik;
2. Fotografska dokumentacija:
 - digitalni posnetki;
3. Geodetske meritve:
 - .dwg datoteka;
4. Najdbe:
 - 5 škatel lončenine,
 - 1 škatla kovinskih predmetov,
 - 2 škatli vzorcev,
 - 1 škatla živalskih kosti,
 - 2 škatli človeških kosti.
5. Lokacija in dostopnost arhiva: Arhej d. o. o., Krekov trg 8, 3000 Celje;

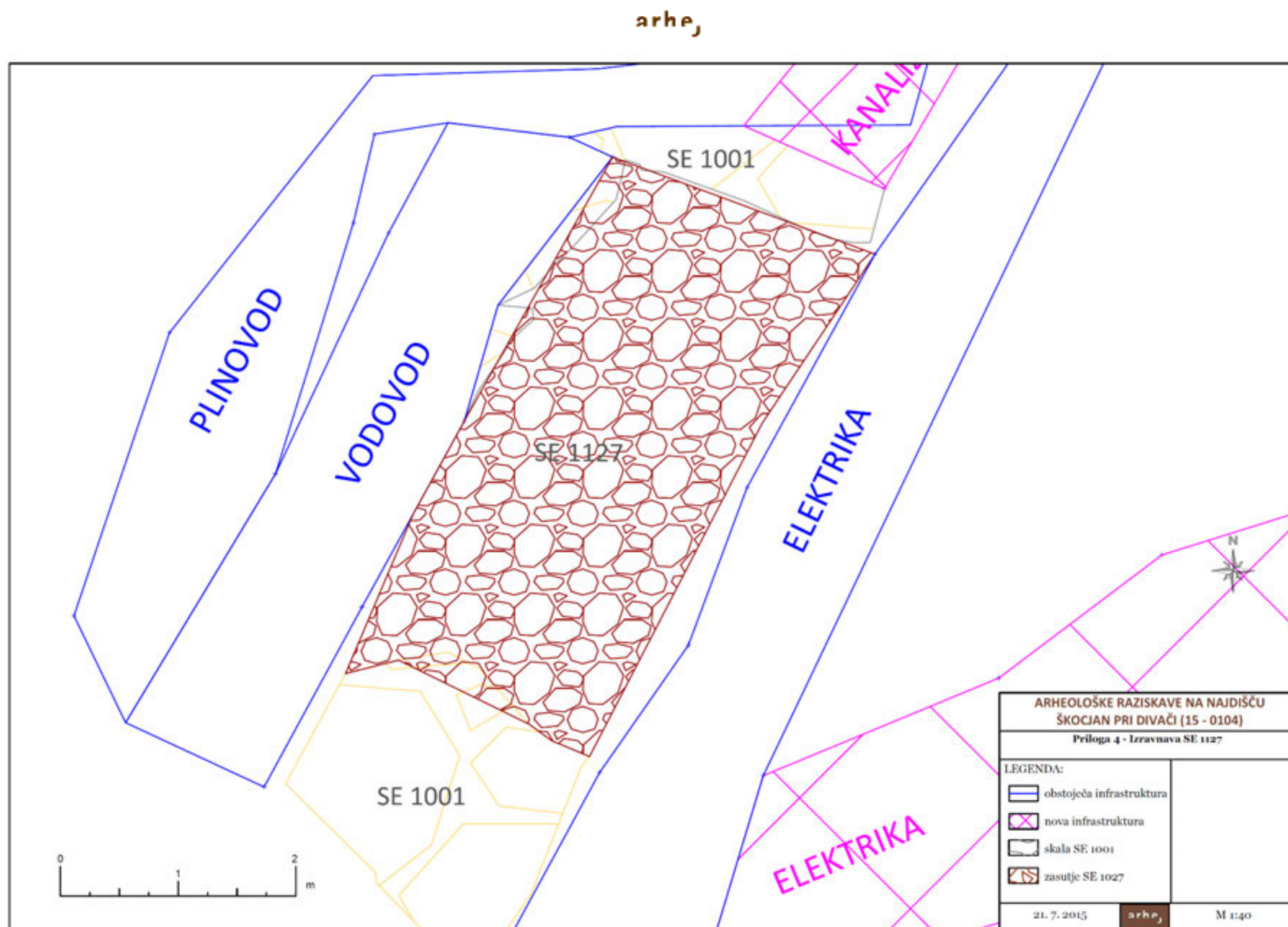
PRILOGE

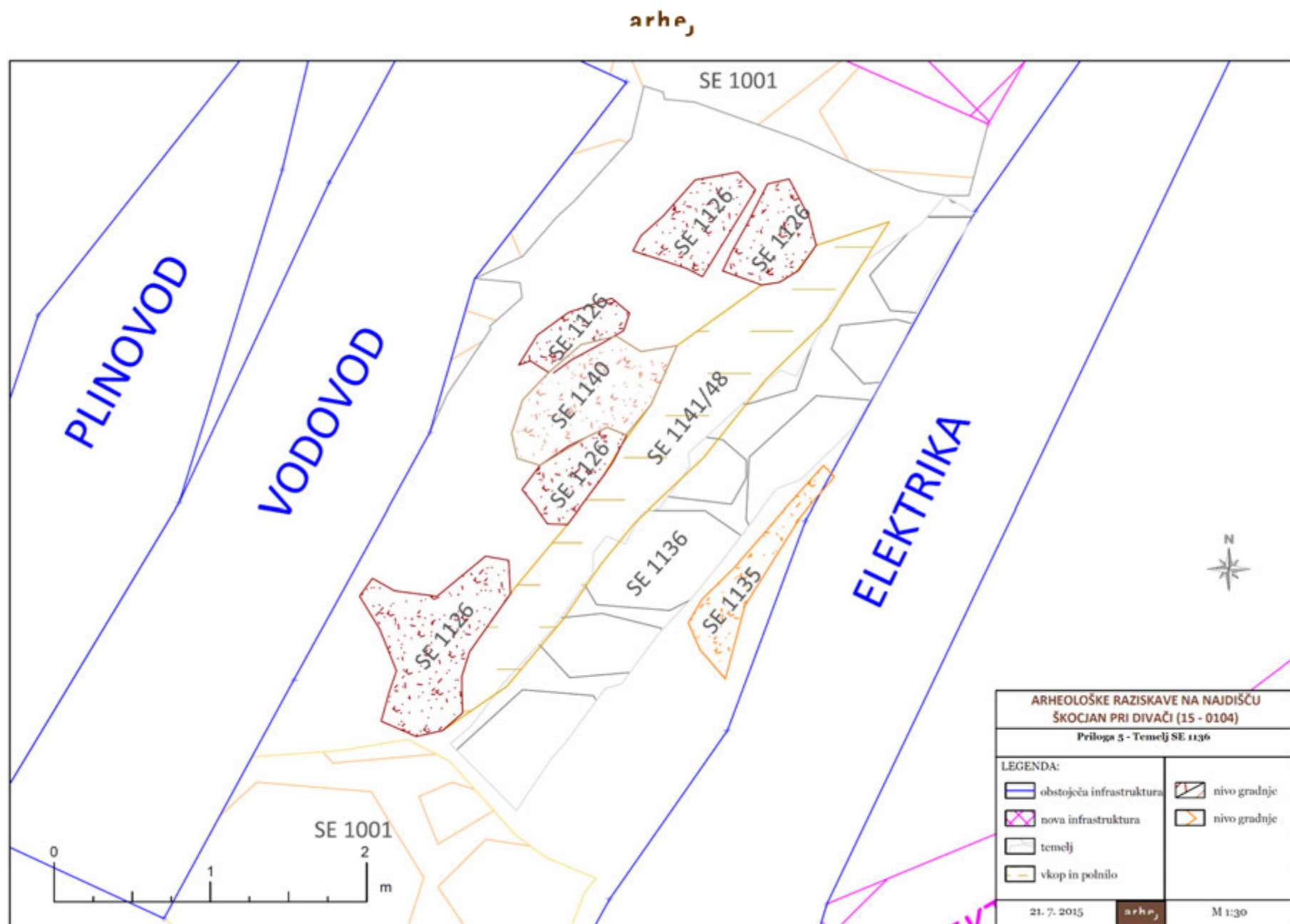
- PRILOGA 1 – Izris posegov,
- PRILOGA 2 – Novoveški kanal,
- PRILOGA 3 – Temelj in tlak ob vodnjaku,
- PRILOGA 4 – Izravnava SE 1127,
- PRILOGA 5 – Temelj SE 1136 (III. faza rimske hiše),
- PRILOGA 6 – Nivo SE 1144 (rušenje II. faze rimske hiše),
- PRILOGA 7 – Nivo SE 1147 (II. faza rimske hiše),
- PRILOGA 8 – Nivo SE 1166 (pogorela I. faza prazgodovinske/rimske hiše),
- PRILOGA 9 – Temelja SE 1109 in SE 1136 na franciscejskem katastru,
- PRILOGA 10 – Vektorizacija območja ob vodnjaku,
- PRILOGA 11 – Izris profilov preko območja ob cesti, v zahodnem delu trga,
- PRILOGA 12 – Seznam stratigrafskih enot (3 strani),
- PRILOGA 13 – Seznam posebnih najdb in vzorcev,
- PRILOGA 12 – Seznam obdelav (2 strani),
- PRILOGA 12 – Katalog gradiva (12 strani),
- PRILOGA 13 – Kopija zapisnika konservatorskega nadzora.

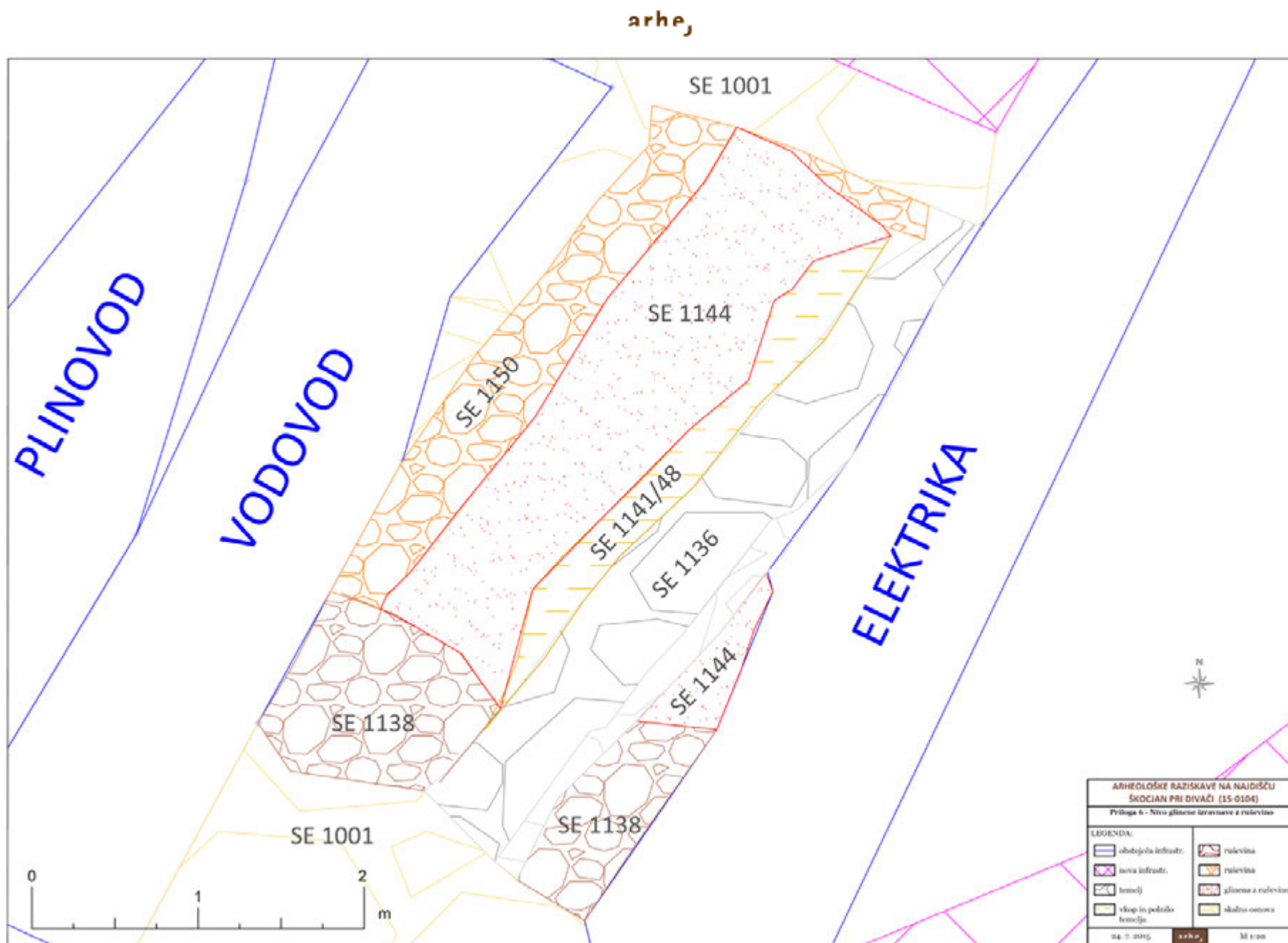

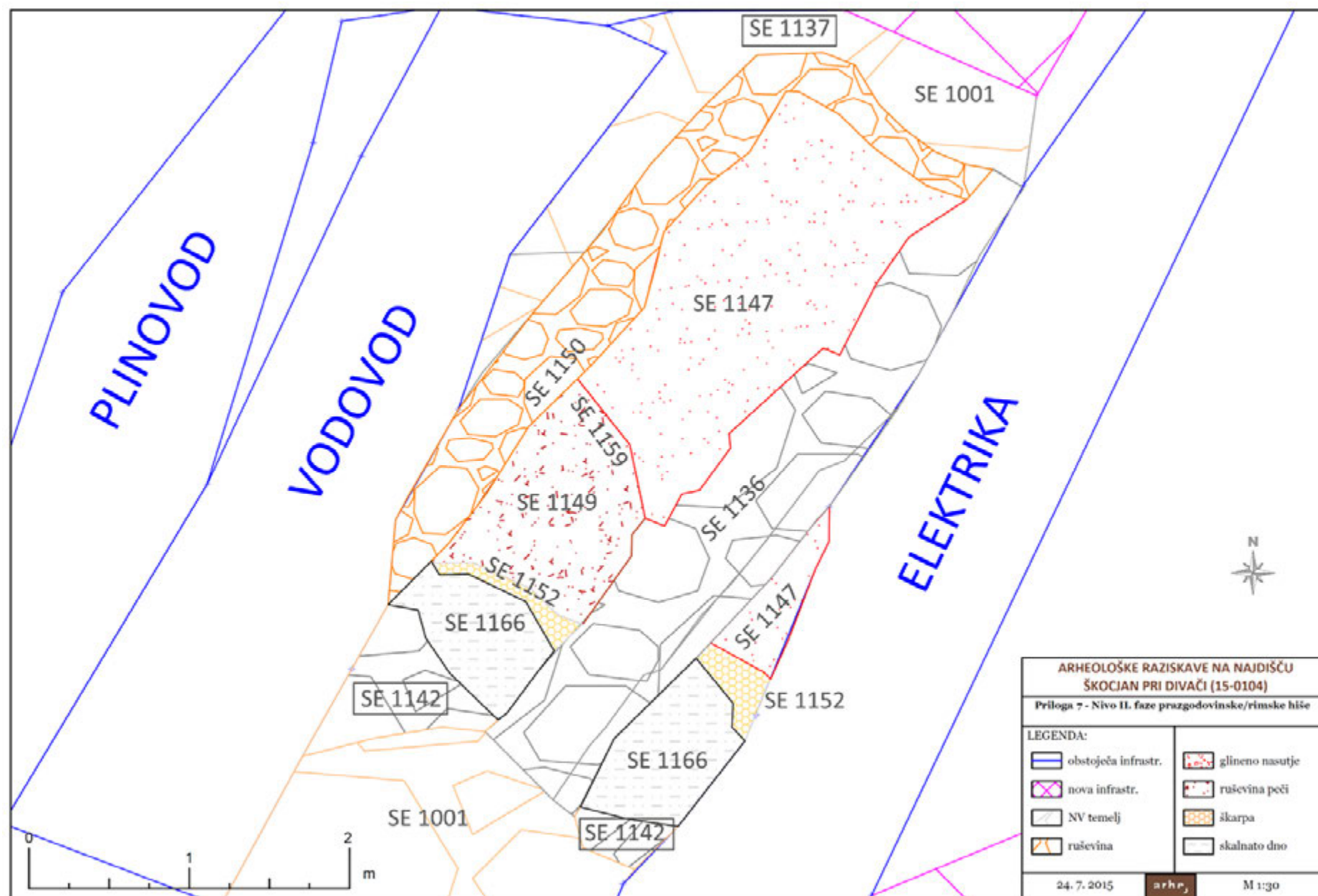

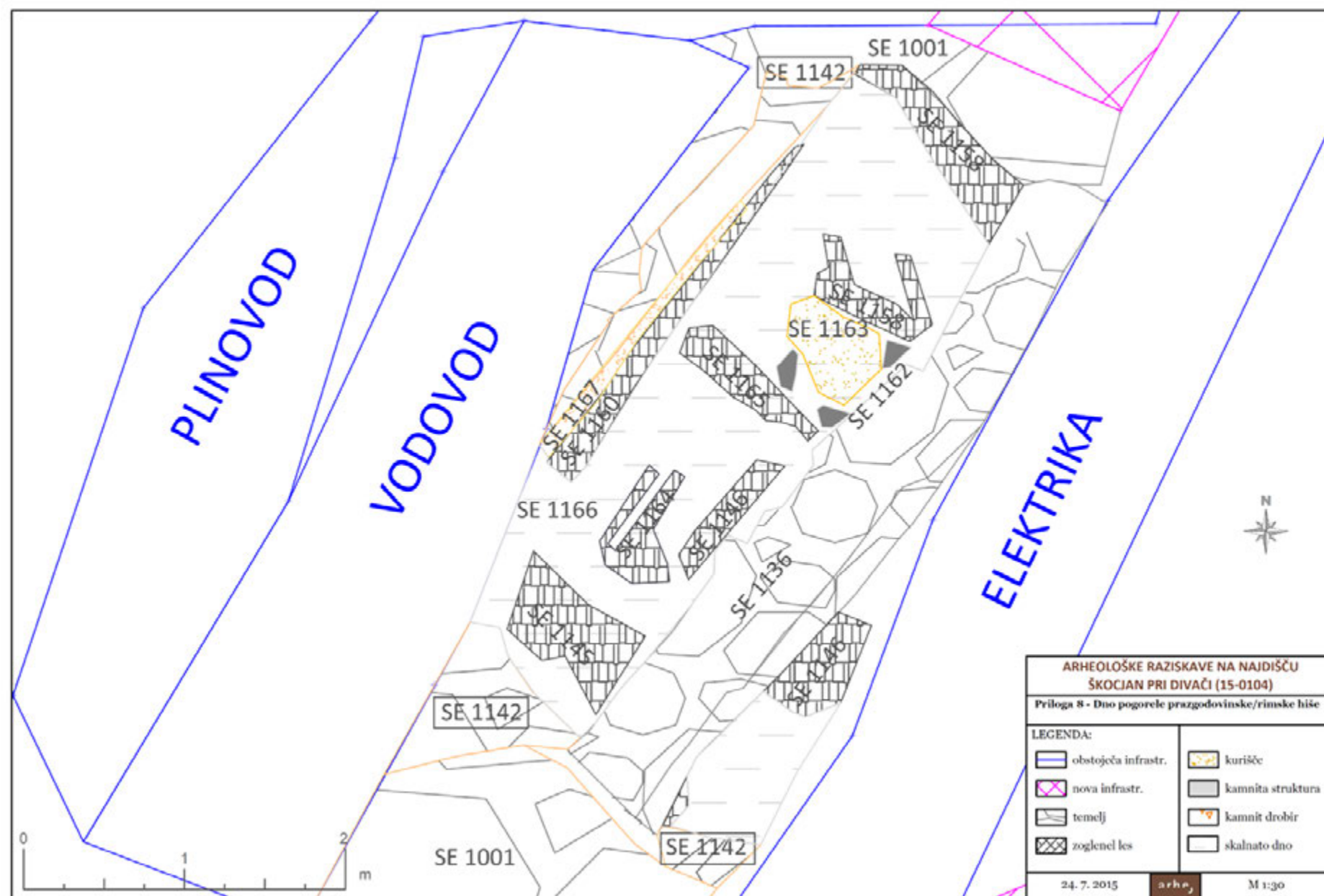

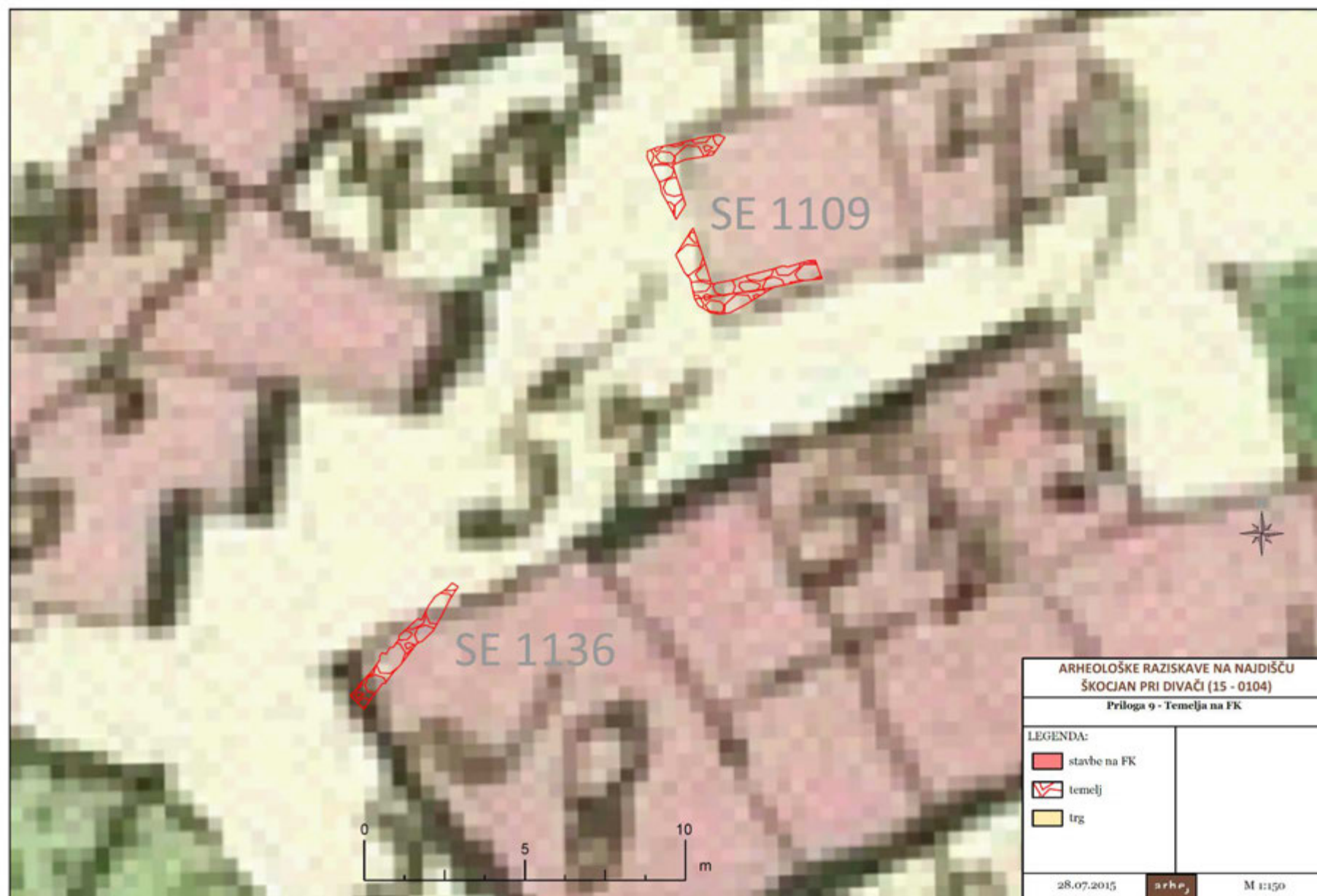

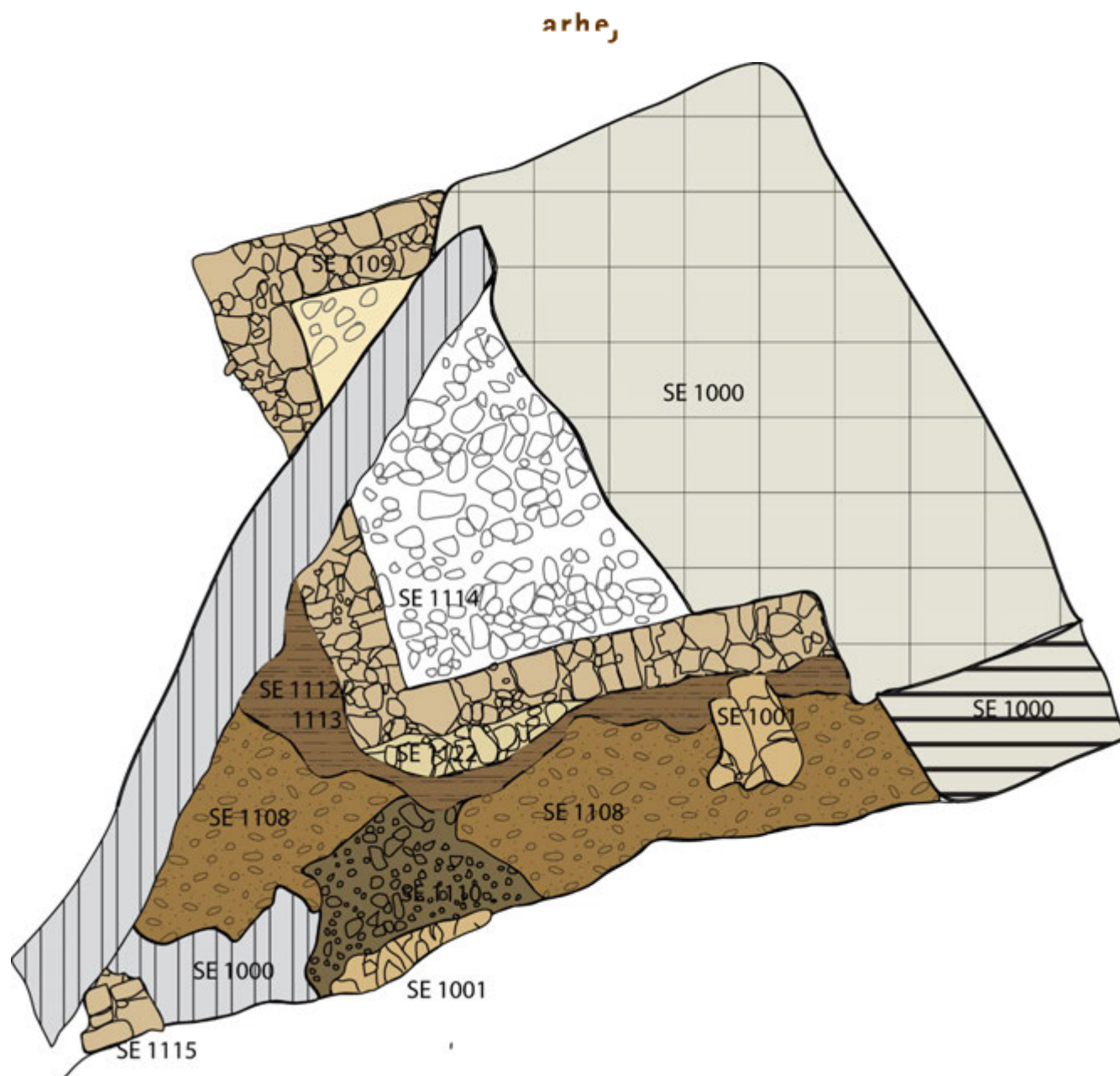

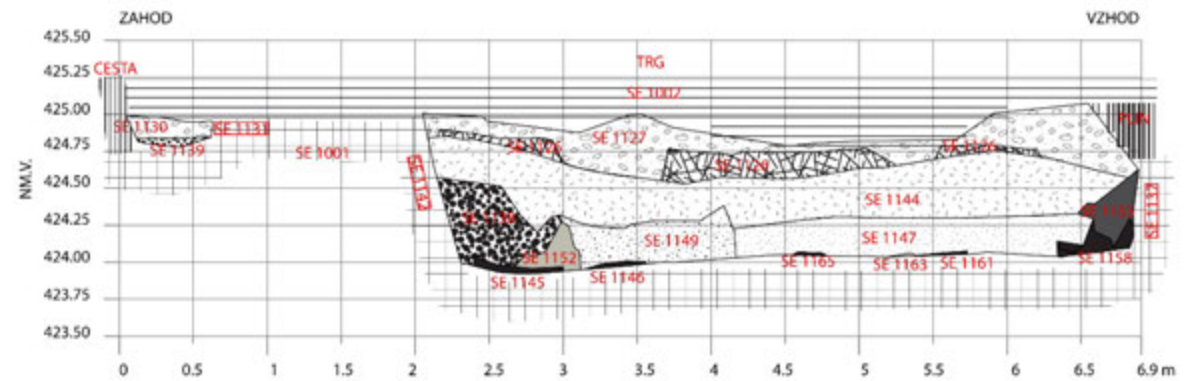
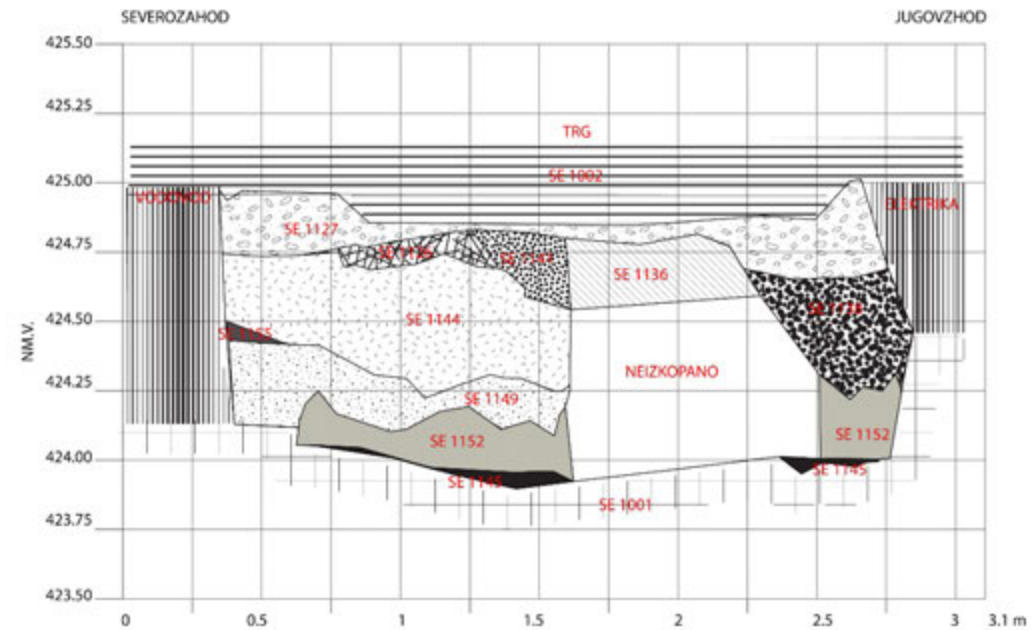
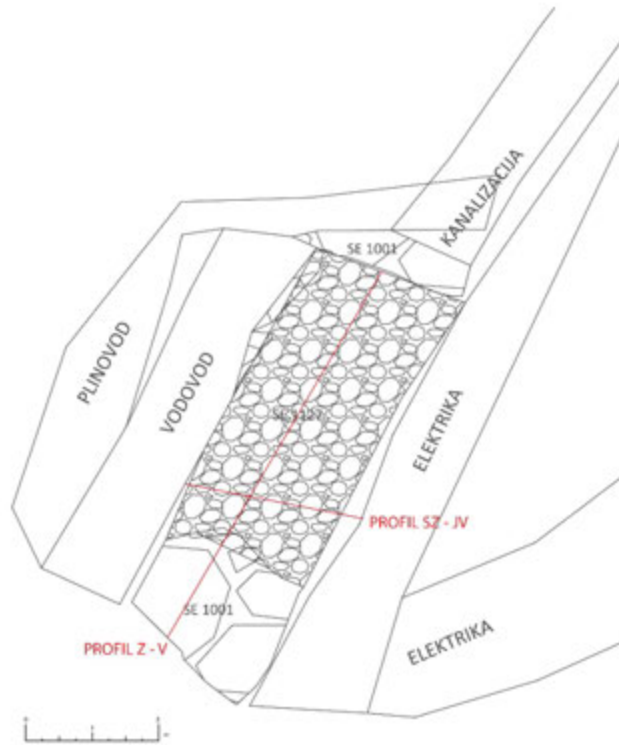

Priloga 10 – Tloris stratigrafskih kontekstov ob »štirni«.

Priloga 11 – Izris profilov preko območja ob cesti, v zahodnem delu trga.

SEZNAM STRATIGRAFSKIH ENOT

SE	KV.	OPREDELITEV	OPIS	FS	DATUM
1000		plast	Moderne plasti.		20.4.2015
1001		plast	Skalna osnova.		20.4.2015
1002		plast	Kamnito zemljeno nasutje.		20.4.2015
1100		struktura	Moderni posegi in strukture.		20.4.2015
1101	H 4	struktura	Plošče kanala.	1000	20.4.2015
1102	H 4	struktura	Stopnica portala.		20.4.2015
1103	H 4	polnilo	Polnilo kanala.		20.4.2015
1104	H 4	vkop	Kanal.		20.4.2015
1105	H 4, 5	struktura	Ponikovalnica.		20.4.2015
1106	H 4, 5	vkop	Vkop za ponikovalnico.		20.4.2015
1107	F 2	struktura	Del štirne.	1001, 1002	21.4.2015
1108	D - F 2, 3	struktura	Tlak.	1001, 1002	21.4.2015
1109	E 2, 3	struktura	Temelj.	1001, 1002, 1003, 1006, 1008	21.4.2015
1110	D - F 2, 3	plast	Nasutje pod tlakom.	1001, 1002, 1006, 1007	21.4.2015
1111	D - F 2, 3	plast	Sediment nad tlakom.	1001, 1002	21.4.2015
1112	E 2, 3	polnilo	Polnilo ob temelju.	1001, 1002	21.4.2015
1113	E 2, 3	vkop	Vkop za temelj.	1001, 1002, 1007	21.4.2015
1114	E 3	plast	Ruševina znotraj temelja.	1001, 1002, 1003, 1008	22.4.2015
1115	D 2	struktura	Večji kamni.	1001	22.4.2015
1116	D, E 2	plast	Utrditev ob hiši, južno od izkopa za plin.		23.4.2015
1117	E 2	vkop	Nepravilen vkop, zapolnjen s črno SE 1110.	1005	23.4.2015
1118	E 2	plast	Sediment pod nasutjem 1014.	1003	23.4.2015
1119	E 2	plast	Hodna površina znotraj temelja, z ogljem.	1003	28.4.2015
1120	E 2	plast	Hodna površina znotraj temelja, tik ob temelju.		28.4.2015
1121	E 2	plast	Temno zasutje, verjetno enako SE 1110.	1004	28.4.2015
1122	D, E 2	struktura	Razširitev na vogalu temelja SE 1109	1001, 1002, 1006	28.4.2015

1123	C 2, 3	plast	Humus z najdbami, v izkopu za elektriko.		16.5.2015
1124	C 2	plast	Nasutje pod zidom v izkopu za elektriko.		16.5.2015
1125	B 2	plast	Meljasta, neposredno nad skalo v izkopu za kanalizacijo.		16.5.2015
1126	B 2	plast	Ožgana zemlja, glina in kamni med SE 1127.	1009	16.5.2015
1127	B 1, 2	plast	Črna z veliko razlomljenih kamnov v izkopu za kanalizacijo.	1009	16.5.2015
1128			IGNORIRAJ - gre le za del zidu SE 1136		16.5.2015
1129	A, B 1	plast	Plast nad živo skalo oz. v razpokah le te.		20.5.2015
1130	A, B 1, 2	plast	Ruševina znotraj vseka SE 1131, ob cesti.	1010	20.5.2015
1131	A, B 1, 2	vkop	Vsek v skalo Z od temelja SE 1136, ob cesti.	1010, 1011	20.5.2015
1132	A 2	plast	Sivorjava zemljena ob škarpi hiše Škocjan 6.		20.5.2015
1133	A 2	plast	Rumenorjava zemljena pod SE 1132		20.5.2015
1134	B 1, 2	plast	Ruševina z večjimi lomljenci ob elektriki.	1010	20.5.2015
1135	B 2	plast	Peščena ruševina z malto pod 1135.		21.5.2015
1136	B 1, 2	struktura	Zid V-Z iz lomljencev, pod 1127 in 1134.	1011	21.5.2015
1137	B 2	vkop	Vsek v skalo S od temelja SE 1136, ob vodovodu.	1011	21.5.2015
1138	B 1, 2	plast	Ruševinska plast z lomljenci in vmesno mazavo plastjo.	1011	21.5.2015
1139	A 1	plast	Bolj mazava plast pod 1130.	1011	21.5.2015
1140	B 2	plast	Drobir pod 1127 in 1126.	1011	21.5.2015
1141	B 2	plast	Večji lomljenci pod 1126, 1127, 1140.		21.5.2015
1142	B 1	vkop	Vsek v skalo, na katerega se nasloni SE 1136.		21.5.2015
1143	B 2	plast	Rdečkasta med 1138.		21.5.2015
1144	B 1, 2	plast	Ožgana glina pod 1127, 1126, 1140.	1012	22.5.2015
1145	A 2	plast	Oglje v JZ vogalu vseka SE 1142, pod 1138.	1014	22.5.2015
1146	A 2	plast	Oglje pod 1138, V od 1145.	1014	22.5.2015
1147	B 2	plast	Ožgana pod SE 1143 = 1144.	1013	25.5.2015
1148	B 1, 2	vkop	Za zid SE 1136.	1011	25.5.2015
1149	B 1, 2	plast	Ruševinska plast z veliko ožgane gline, pod 1138.	1013	25.5.2015
1150	B 2	plast	Les v 1147.		25.5.2015
1151	B 2	plast	Osnova za SE 1147 in SE 1144 (preperel flišnat laporovec).		25.5.2015
1152	B 1, 2	struktura	Škarpa v 1154, pod 1138.		25.5.2015
1153 = 1147					

1154	B 1, 2	vkop	Vkop v 1147, v steno katerega so postavljeni kamni SE 1152.		25.5.2015
1155	B 2	plast	Ruševina ob 1137.	1013	26.5.2015
1156 = 1146					
1157	B 1	plast	Zelena glina pod 1146.	1014	26.5.2015
1158	B 2	struktura	Les na V ob 1137, deske in koli.	1014	26.5.2015
1159	B 2	vkop	Vkop v 1147, zapolnjen z 1149.	1013	26.5.2015
1160	B 2	struktura	Lesen tram na S, ob 1137.	1014	26.5.2015
1161	B 2	struktura	Ostanek lesa po skali SE 1166, vzhodni del.	1014	26.5.2015
1162	B 2	struktura	Kamni nad lesom, obdajajo 1163.	1014	27.5.2015
1163	B 2	plast	Med kamni SE 1162.	1014	27.5.2015
1164	B 2	struktura	Ostanek lesa po skali SE 1166, zahodni del.	1014	27.5.2015
1165	B 2	struktura	Tram na sredini hiše.	1014	27.5.2015
1166	B 2	struktura	Skalnato dno hiše.	1014	27.5.2015
1167	B 2	plast	Kamnit drobir ob 1137.	1014	27.5.2015
1200		plast	Ruša in beton.		20.4.2015
1201		tlak	Kamnit tlak pred cerkvijo.		20.4.2015
1202		plast	Nasutje za pot.		20.4.2015
1203		plast	Temna humusna plast.		20.4.2015

SEZNAM POSEBNIH NAJDB

PN	KV.	SE	OPIS	MATERIAL	ŠT. KOSOV	DATUM
1000	E2	1108	novec	bron	1	23.4.2015
1001	K4	1203	ključ	železo	1	23.4.2015
1002	K4	1203	predmet	bron	1	23.4.2015
1003	B2	1127	predmet	keramika	1	
1004	B2	1127	predmet	keramika	1	21.5.2015
1005	B2	1144	utež	keramika	1	22.5.2015
1006	B2	1144	predmet	keramika	2	22.5.2015
1007	B2	1144	koščen predmet	kost	1	22.5.2015
1008	B2	1144	bronasti odlomki	bron	2	22.5.2015
1009	B2	1158	fibula	bron		26.5.2015
1010	B2	1157	fibula	bron		26.5.2015
1011	B2	1163	fibula	bron		27.5.2015
1012	B2	1163	spona	bron	1	27.5.2015
1013	B2	1161	gumb	bron	1	27.5.2015
1014	B2	1158	predmet	bron		27.5.2015

SEZNAM VZORCEV

VZ	KV.	SE	MATERIAL	ANALIZA	DATUM
1000	E2	1119	Oglje.	C14	28.4.2015
1001	E2	1119	Malta.		28.4.2015
1002	E2	1109	Omet.		29.4.2015
1003	E2	1109	Malta.		29.4.2015
1004	B2	1150	Oglje.	C14/določitev vrste	25.5.2015
1005	B2	1145	Oglje.	C14/določitev vrste	22.5.2015
1006	B2	1144	Oglje.	C14/določitev vrste	22.5.2015
1007	B2	1150	Oglje.	C14/določitev vrste	26.5.2015
1008	B2	1149	Oglje.	C14/določitev vrste	27.5.2015
1009	B2	1165	Oglje.	C14/določitev vrste	27.5.2015
1010	B2	1158	Oglje.	C14/določitev vrste	27.5.2015

SEZNAM OBDELAV

SE	KV.	DISTRIBUCIJA	OBDELAVA
1143	B 1, 2	10	1
1127	B 2	16	2
1127	B 2	16	3
1138	B 2	17	4
1138	B 2	17	5
1138	B 2	17	6
1123	B, C 1	19	7
1123	B, C 1	19	8
1123	B, C 1	19	8
1139	A 1	22	9
1139	A 1	22	9
1138	A 1	27	11
1127	B 2	29	12
1127	B 2	29	13
1124	B 1	32	14
1124	B 1	32	15
1124	B 1	32	16
1124	B 1	32	17
1124	B 1	32	18
1164	B 2	33	19
1164	B 2	34	20
1164	B 2	34	21
1164	B 2	34	22
1164	B 2	34	23
1161	B 2	35	24
1161	B 2	36	25
1161	B 2	36	26
1161	B 2	36	27
1161	B 2	36	28
1161	B 2	36	29
1161	B 2	36	30
1163	B 2	37	31
1163	B 2	38	32
1150	B 2	42	33
1150	B 2	42	34
1134	B 2	46	35
1127	B 1	47	36
1127	B 1	47	37
1127	B 2	49	38
1127	B 2	49	39
1147	B 2	50	40
1147	B 2	50	41
1147	B 2	50	42
1147	B 2	50	43
1144	B 2	52	44
1144	B 2	52	45
1160	B 2	53	46
1146	B 1	54	47

1121	E 3	58	48
1138	B 1	59	49
1145	B 1	60	50
1145	B 2	63	51
1144	B 2	64	52
1146	B 2	65	53
1163	B 2	66	54
1163	B 2	66	55
1163	B 2	66	56
1163	B 2	66	57
1144	B 1, 2	67	58
1144	B 2	69	59
1144	B 2	69	60
1127	B 2	78	61
1127	B 2	78	62
1144	B 2	80	63
1144	B 2	80	64
1108	F 2	82	65
1144	B 2	83	66
1144	B 2	84	67
1134	B 2	85	68
1134	B 2	86	69
1134	B 2	87	70

KATALOG GRADIVA

Gradivo je izrisala Katarina Vladimirov, fotografiral Jašar Skorupan, postavitev in opredelitev Iris Bekljanov Zidanšek.

Kriteriji (Po Horvat 1999, 145):

Zrnatost

zelo fino - zrna velikosti pod 0,2 mm v glineni masi
 fino – zrna velikosti od 0,2 do 0,5 mm v glineni masi
 drobno - zrna velikosti od 0,5 do 1,0 mm v glineni masi
 srednje - zrna velikosti od 1,0 - 2,0 mm v glineni masi
 zrnata - zrna velikosti od 2,0 - 3,0 mm v glineni masi
 grobo - zrna v glineni masi so večja od 3 mm

Trdota

mehka (1. in 2. stopnja po Mohsu)
 trda (3. in 4. stopnja po Mohsu)
 zelo trda (5. in 6. stopnja po Mohsu)
 izredno trda (7., 8. in 9. stopnja po Mohsu)

KRATICE:

Br.	= bron
Dist	= zaporedna številka distribucijskega pregleda
Dol.	= dolžina
Fe	= železo
Kv.	= kvadrant
OBD.	= identifikacija obdelave
Odl.	= odlomek
Pr. ustja	= premer rekonstruiranega ustja posode
SE	= stratigrafska enota
Vel.	= ohranjena dolžina in širina odlomka

**T. 1: območje cerkve (SE 1203),
osrednji in južni del trga (SE 1108, SE
1110=1121, SE 1123)**

T. 1/1. SE 1203, kv. I4; PN 1002
Fe okov; dol. 10,6 cm, viš. 1,7 cm.

T. 1/2. SE 1108, kv. F2; PN 1000
Br novec;
Italija, Beneška republika
Giovanni I. Corner, Doge XCVI (1625-1629)
b.l.
Soldo, Benetke, CNI 135
pr. 2,1 cm.

T. 1/3. SE 1121, kv. ; OBD 48
Odl. ostenja kuhinjskega lonca okrašenega z
glavničenjem; izdelava: na lončarskem
vretenu; barva površine: lisasta blede rjava
do temno sivkasto rjava; sestava: srednje
zrnata keram. masa; žganje: redukcijsko;
trdota: srednje trda; vel. 3x2 cm.

T. 1/4. SE 1123, kv. B,C1; OBD 9
Keramična utež; površina okrašena s plitvimi
vrezi; izdelava: prostoročna?; barva
površine: rumenkasto rdeča; sestava: fino
zrnata keram. masa; žganje: oksidacijsko;
trdota: zelo trda; Pr. 3,5 cm, deb. 0,9 cm

T. 1/5. SE 1123, kv. B,C1; OBD 7
6 odl. ustja in ostenja kuhinjskega lonca,
okrašen z apliciranim rebrom z vtisnjenim
okrasom; izdelava: na lončarskem vretenu;
barva površine: lisasta svetlo rjava do temno
siva; sestava: grobo zrnata keram. masa;
žganje: redukcijsko; trdota: zelo trda; rek. pr. u.
19 cm.

T. 1/6. SE 1123, kv. B,C1; OBD 7
Odl. ustja z ostenjem kuhinjskega lonca,
okrašen z apliciranim rebrom z vtisnjenim
okrasom; izdelava: na lončarskem vretenu;
barva površine: lisasta svetlo rjava do sivo
rjava; sestava: grobo zrnata keram. masa;
žganje: redukcijsko, v zaključku oksidacijsko;
trdota: zelo trda; rek. pr. u. 22,5 cm.

**T. 2: osrednji in južni del trga (SE
1124)**

T. 2/7. SE 1124, kv. B1; OBD 26
Odlomka ustja z ostenjem kuhinjskega lonca;
izdelava: na lončarskem vretenu; barva
površine: lisasta temno rjava do črna;
sestava: grobo zrnata keram. masa; žganje:
redukcijsko; trdota: zelo trda; rek. pr. u. 11,2
cm.

T. 2/8. SE 1124, kv. B1; OBD 23
Odl. ustja z ostenjem kuhinjskega lonca;
izdelava: na lončarskem vretenu; barva
površine: lisasta temno rjava do črna;
sestava: grobo zrnata keram. masa; žganje:
redukcijsko; trdota: zelo trda; rek. pr. u. 14,4
cm.

T. 2/9. SE 1124, kv. B1; OBD 15
Odl. ustja z ostenjem kuhinjskega lonca;
izdelava: na lončarskem vretenu; barva
površine: lisasta temno rjava do črna;
sestava: grobo zrnata keram. masa; žganje:
redukcijsko; trdota: zelo trda; rek. pr. u. 16,2
cm.

T. 2/10. SE 1124, kv. B1; OBD 22
Odl. ustja z ostenjem kuhinjskega lonca;
izdelava: na lončarskem vretenu; barva
površine: lisasta svetlo rjava do svetlo siva;
sestava: grobo zrnata keram. masa; žganje:
redukcijsko, oksidacijsko, v zaključku
oksidacijsko; trdota: zelo trda; rek. pr. u.
18,8 cm.

T. 2/11. SE 1124, kv. B1; OBD 19
3 odl. ustja z ostenjem kuhinjskega lonca;
izdelava: na lončarskem vretenu; barva
površine: lisasta zelo temno rjava, temno
siva do črna; sestava: grobo zrnata keram.
masa; žganje: redukcijsko; trdota: zelo trda;
rek. pr. u. 16,7 cm.

T. 2/12. SE 1124, kv. B1; OBD 24
Odlomka ustja z ostenjem kuhinjskega lonca;
izdelava: na lončarskem vretenu; barva
površine: lisasta rjava do svetlo siva; sestava:
grobo zrnata keram. masa; žganje:
redukcijsko; trdota: zelo trda; rek. pr. u. 14
cm.

T. 2/13. SE 1124, kv. B1; OBD 14
4 odl. ustja, ostenja in dna kuhinjskega

lonca; izdelava: na lončarskem vretenu;
barva površine: lisasta svetlo rjava do temno
rjava; sestava: grobo zrnata keram. masa;
žganje: redukcijsko, v zaključku oksidacijsko;
trdota: zelo trda; rek. pr. u. 18,8 cm.

T. 2/14. SE 1124, kv. B1; OBD 16
Odl. steklene posode iz razbarvanega stekla;
izdelava: pihano steklo; rek. pr. 5,7 cm, viš.
1,1 cm.

T. 2/15. SE 1124, kv. B1; OBD 18
Železen žebelj s sploščeno ovalno glavico;
Dol. 9,8 cm.

T. 3: prazgodovinska/rimska hiša - I. faza (SE 1157, SE 1163)

T. 3/16. SE 1157, kv. B2; PN 1010
13 odlomkov loka, peresovine in igle Br
fibule.

T. 3/17. SE 1163, kv. B2; OBD 54
11 odlomkov ustja z ostenjem kuhinjskega
lonca; izdelava: prostoročno, dodelava na
lončarskem vretenu; barva površine: lisasta
temno rjava do rdečkasto rjava; sestava:
grobo zrnata keram. masa z vključki
zdrobljenega kremena in apnenca; žganje:
redukcijsko; trdota: zelo trda; rek. pr. u. 15
cm.

T. 3/18. SE 1163, kv. B2; OBD 55
31 odlomkov ustja, ostenja in dna
kuhinjskega lonca; izdelava: prostoročno;
barva površine: lisasta svetlo do temno rjava
in zelo temno sivkasto rjava; sestava: grobo
zrnata keram. masa z vključki zdrobljenega
kremena in apnenca; žganje: redukcijsko, v
zaključku oksidacijsko; trdota: zelo trda; rek.
pr. dna 7,4 cm.

T. 3/19. SE 1163, kv. B2; OBD 57
134 odlomkov ustja, ostenja in dna
kuhinjskega lonca; izdelava: prostoročno,
dodelava na lončarskem vretenu; barva
površine: lisasta rdečkasto rjava do temno
sivkasto rjava; sestava: grobo zrnata keram.
masa z vključki zdrobljenega kremena in
apnenca; žganje: redukcijsko, v zaključku

oksidacijsko; trdota: zelo trda; ohr. viš. dna
2,2 cm.

T. 3/20. SE 1163, kv. B2; OBD 31
2 odl. ročaja amfore z ledvičastim presekom;
izdelava: na lončarskem vretenu; barva
površine: blede rjava; sestava: drobno zrnata
keram. masa; površina: hrapava; žganje:
oksidacijsko; trdota: zelo trda; ohr. viš. 8,2
cm.

T. 3/21. SE 1163, kv. B2; PN 1012
Br pasna spona; dol. 4,1 cm.

T. 3/22. SE 1163, kv. B2; PN 1011
Br fibula; dol. 7,3 cm.

T. 4: prazgodovinska/rimska hiša – požar (SE 1160, SE 1161, SE 1164, SE 1158)

T. 4/23. SE 1160, kv. B2; OBD 46
Odl. ustja z ostenjem kuhinjskega lonca;
izdelava: prostoročno, dodelava na
lončarskem vretenu; barva površine: lisasta
rdečkasto rjava do temno sivkasto rjava in
siva; sestava: grobo zrnata keram. masa z
vključki zdrobljenega kremena in apnenca;
žganje: redukcijsko v zaključku oksidacijsko;
trdota: zelo trda; ohr. viš. 4,2 cm.

T. 4/24. SE 1161, kv. B2; OBD 27
20 odl. ustja, ostenja in dna kuhinjskega
lonca; izdelava: prostoročno, dodelava na
lončarskem vretenu; barva površine: lisasta
rdečkasto rjava do temno sivkasto rjava;
sestava: grobo zrnata keram. masa z vključki
zdrobljenega kremena in apnenca; žganje:
redukcijsko v zaključku oksidacijsko; trdota:
zelo trda; rek. pr. u. 11,4 cm.

T. 4/25. SE 1161, kv. B2; OBD 28
Odl. ustja z ostenjem kuhinjskega lonca;
izdelava: prostoročno, dodelava na
lončarskem vretenu; barva površine: lisasta
temno rjava do zelo temno sivkasto rjava;
sestava: grobo zrnata keram. masa z vključki
zdrobljenega kremena in apnenca; žganje:
redukcijsko v zaključku oksidacijsko; trdota:
zelo trda; ohr. viš. 2,4 cm.

T. 4/26. SE 1161, kv. B2; OBD 25
Odl. ustja z ostenjem kuhinjskega lonca;
izdelava: prostoročno; barva površine: lisasta
bledo rjava; sestava: grobo zrnata keram.
masa z drobnimi vključki zdrobljenega
apnenca; žganje: oksidacijsko; trdota: trda;
rek. pr. u. 15,8 cm.

T. 4/27. SE 1161, kv. B2; PN 1013
Br gumb; pr. 1,1 cm, ohr. viš. 0,5 cm.

T. 4/28. SE 1164, kv. B2; OBD 20
21 odlomkov ustja, ostenja in dna
kuhinjskega lonca; izdelava: prostoročno;
barva površine: lisasta temno rjava do zelo
temno sivkasto rjava; sestava: grobo zrnata
keram. masa z vključki zdrobljenega
kremena in apnenca; žganje: redukcijsko, v
zaključku oksidacijsko; trdota: zelo trda; ohr.
viš. 2,6 cm.

T. 4/29. SE 1164, kv. B2; OBD 21
13 odlomkov ustja, ostenja in dna
kuhinjskega lonca; izdelava: prostoročno,
dodelava na lončarskem vretenu; barva
površine: lisasta svetlo do temno rjava,
rdečkasto rjava in zelo temno sivkasto rjava;
sestava: grobo zrnata keram. masa z vključki
zdrobljenega kremena in apnenca; žganje:
redukcijsko, v zaključku oksidacijsko; trdota:
zelo trda; rek. pr. u. 7,4 cm.

T. 4/30. SE 1158, kv. B2; PN 1009
Odlomek loka in odlomek peresovine Br
fibule; ohr. dol. 2,2 in 1,2 cm.

T. 4/31. SE 1158, kv. B2; PN 1014
14 odl. Br pločevine in traku; šir. 1,6 cm.

**T. 5: rimska hiša – II. faza (SE 1147);
rimska hiša – rušenje in izravnava (SE
1150, SE 1138, SE 1144)**

T. 5/32. SE 1147, kv. B2; OBD 42
2 odl. ročaja namiznega vrča; izdelava: na
vretenu; barva površine: rumenkasto rdeča;
sestava: fino zrnata keram. masa; žganje:
oksidacijsko; trdota: mehka; ohr. viš. 3,6 cm.

T. 5/33. SE 1147, kv. B2; OBD 41
7 odlomkov ustja in ostenja kuhinjskega
lonca; izdelava: prostoročno, dodelava na

lončarskem vretenu; barva površine: lisasta
svetlo do temno rjava, rjavkasto rdeča in zelo
temno sivkasto rjava; sestava: grobo zrnata
keram. masa z vključki zdrobljenega
kremena in apnenca; žganje: redukcijsko, v
zaključku oksidacijsko; trdota: zelo trda; ohr.
viš. 4,6 cm.

T. 5/34. SE 1147, kv. B2; OBD 40
5 odlomkov ustja, ostenja in dna kuhinjskega
lonca; izdelava: prostoročno, dodelava na
lončarskem vretenu; barva površine: lisasta
temno rjava do zelo temno sivkasto rjava;
sestava: grobo zrnata keram. masa z vključki
zdrobljenega kremena in apnenca; žganje:
redukcijsko, v zaključku oksidacijsko; trdota:
zelo trda; ohr. viš. 3,4 cm.

T. 5/35. SE 1150, kv. B2; OBD 33
6 odlomkov ustja in ostenja kuhinjskega
lonca, okras apliciranega vodoravnega rebra
na zgornjem delu trebuha lonca; izdelava:
prostoročno, dodelava na lončarskem
vretenu; barva površine: lisasta svetlo
rdečkasto rjava, temno rjava do zelo temno
sivkasto rjava; sestava: grobo zrnata keram.
masa z vključki zdrobljenega kremena in
apnenca; žganje: redukcijsko, v zaključku
oksidacijsko; trdota: zelo trda; ohr. viš. 2,8
cm.

T. 5/36. SE 1138, kv. B2; OBD 4
Črepinjski pokrovček amfore,
zahodnjadranska faktura; izdelava: na
lončarskem vretenu; barva površine: svetlo
rumenkasto rdeča oziroma oranžna; sestava:
grobo zrnata keram. masa z redkimi
primesmi zdrobljene keramike; žganje:
oksidacijsko; trdota: mehka; pr. 7,7-7,9 cm.

T. 5/37. SE 1138, kv. B2; OBD 49
Odl. ustja z ostenjem namizne sklede;
izdelava: na vretenu; barva površine:
rdečkasto rumena; sestava: fino zrnata
keram. masa; žganje: oksidacijsko; trdota:
mehka; ohr. viš. 2,8 cm.

T. 5/38. SE 1138, kv. B2; OBD 6
Odl. ustja z ostenjem kuhinjskega lonca;
izdelava: prostoročno, dodelava na
lončarskem vretenu?; barva površine: temno

sivkasto rjava; sestava: grobo zrnata keram. masa z vključki zdrobljenega kremenca in apnenca; žganje: redukcijsko; trdota: zelo trda; ohr. viš. 1,1 cm.

T. 5/39. SE 1144, kv. B2; OBD 63
6 odlomkov ustja in ostenja kuhinjskega lonca, okras vodoravne kanelure na zgornjem delu trebuha lonca; izdelava: prostoročno, dodelava na lončarskem vretenu; barva površine: rumenkasto rjava, s črno liso (sekundarno ožgana površina); sestava: grobo zrnata keram. masa z vključki zdrobljenega kremenca in apnenca; žganje: oksidacijsko; trdota: zelo trda; rek. pr. u. 20,8 cm.

T. 5/40. SE 1144, kv. B2; OBD 66
Keramična utež; deb. 1,3 cm, pr. 3,6 cm.

T. 6: rimska hiša - rušenje in izravnavo (SE 1144, SE 1143); ruševina/izravnavo pod novoveškimi trgov (SE 1134, SE 1127)

T. 6/41. SE 1144, kv. B1,2; OBD 52
7 odl. keramičnega svitka (podstavka); notranji pr. 4 cm, zunanji pr. 10 cm.

T. 6/42. SE 1144, kv. B2; OBD 45
Odl. rdečkasto rjavega peščenjaka, morda brusni kamen; ohr. dol. 8,3 cm.

T. 6/43. SE 1143, kv. B1,2; OBD 1
2 odl. keramičnega svitka (podstavka); notranji pr. 4,2 cm, zunanji pr. 10,4 cm.

T. 6/44. SE 1134, kv. B1,2; OBD 69
Keramičen predmet (utež?); dol. 4,7 cm.

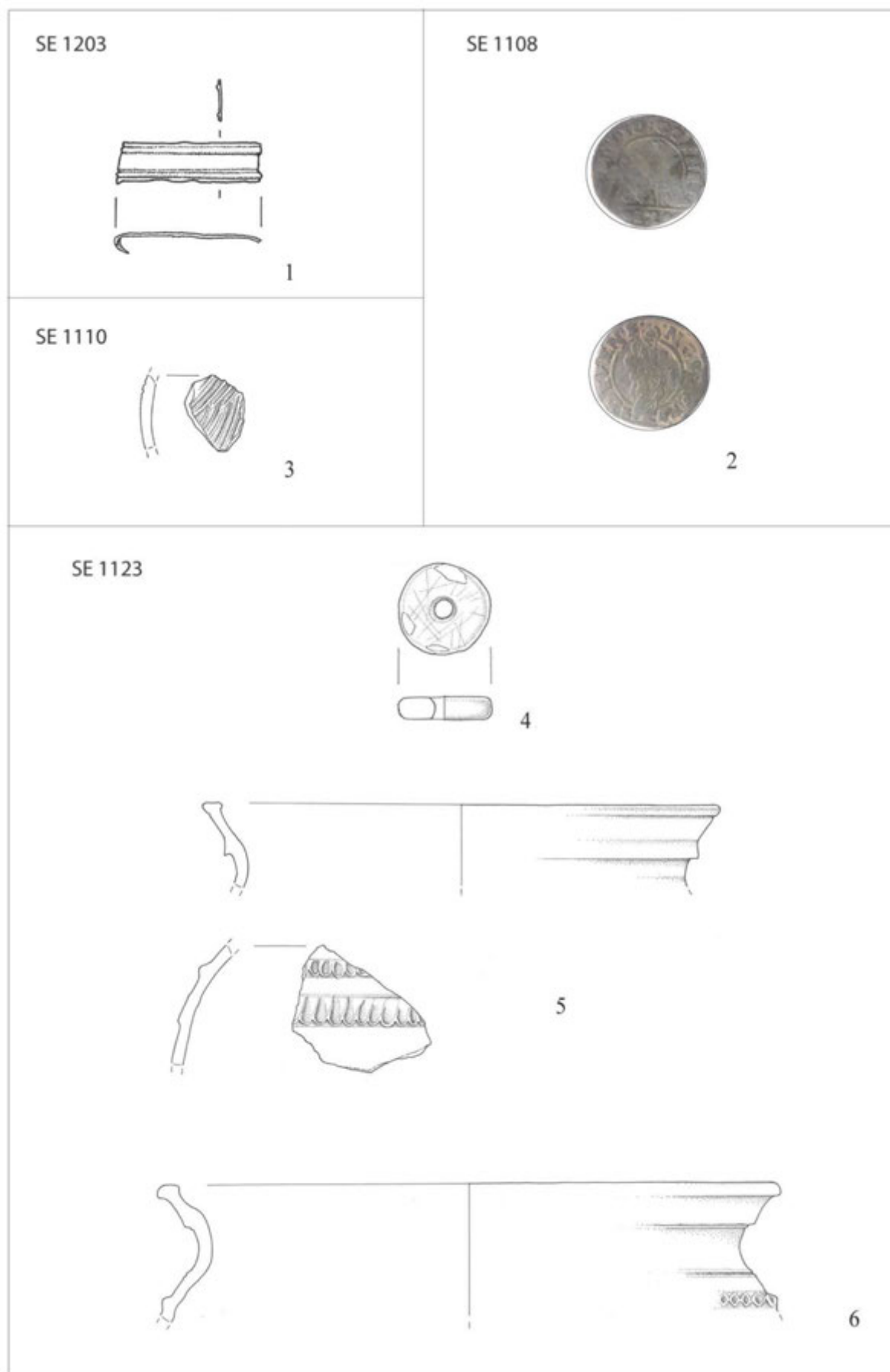
T. 6/45. SE 1134, kv. B1,2; OBD 70
Odlomka ustja in ostenja kuhinjskega lonca; izdelava: prostoročno, dodelava na lončarskem vretenu; barva površine: rumenkasto rjava; sestava: grobo zrnata keram. masa z vključki zdrobljenega kremenca in apnenca; žganje: oksidacijsko; trdota: zelo trda; rek. pr. u. 22,2 cm.

T. 6/46. SE 1127, kv. B1,2; OBD 12
Odl. dna in noge sigilatne skodelice; izdelava: na lončarskem vretenu; barva površine: svetlo rumenkasto rjava; barva premaza: temno rdeča; ohranjenost premaza: zelo slaba; sestava: zelo fino zrnata keramična masa; žganje: oksidacijsko; trdota: zelo mehka; ohr. viš. 2 cm.

T. 6/47. SE 1127, kv. B1,2; OBD 2
Odl. ustja z ostenjem sigilatne skodele; izdelava: na lončarskem vretenu; barva površine: blede rumena; barva premaza: rdeča; ohranjenost premaza: slaba; sestava: zelo fino zrnata keramična masa; žganje: oksidacijsko; trdota: trda; ohr. viš. 2,2 cm.

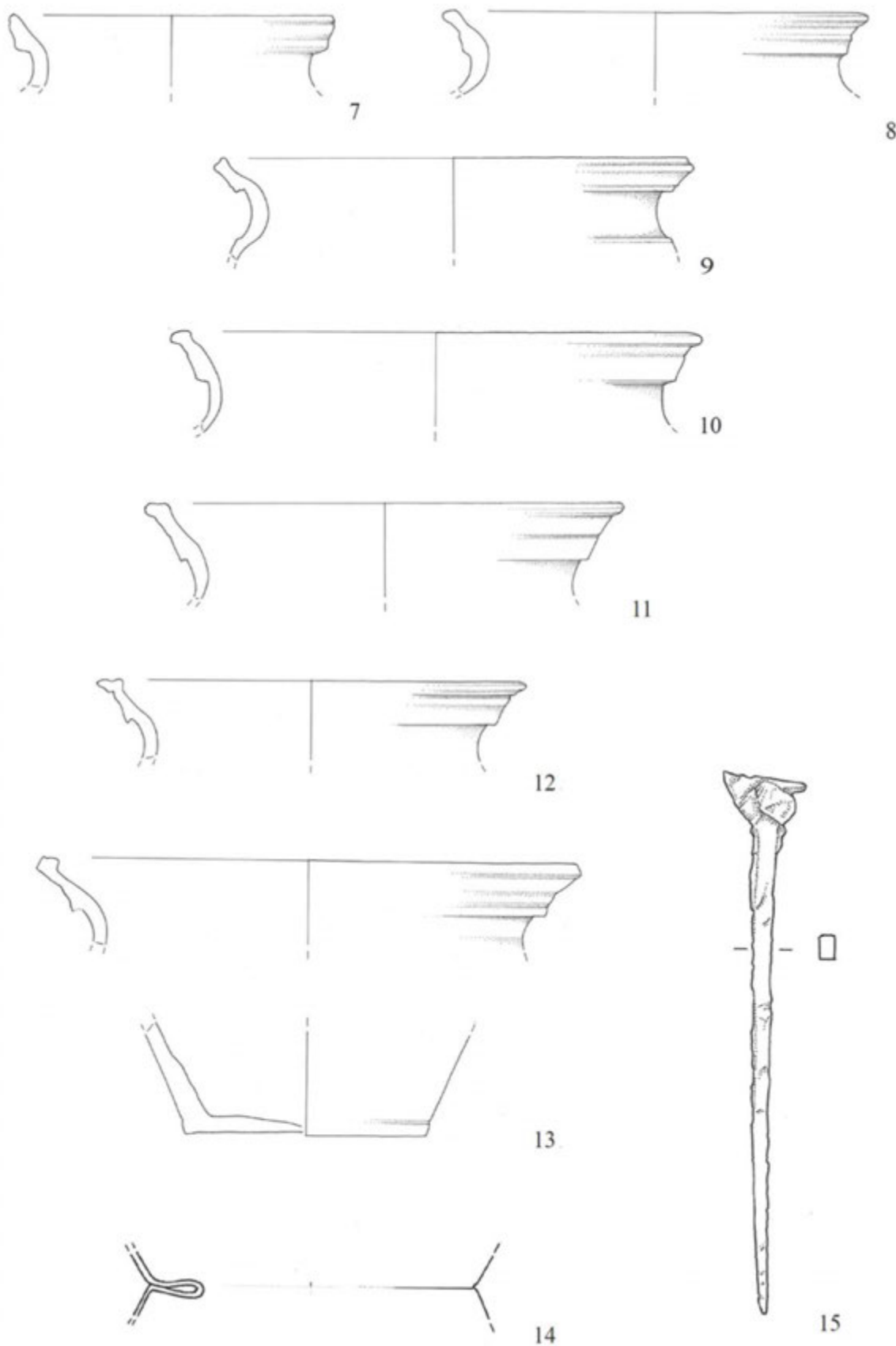
T. 6/48. SE 1127, kv. B1,2; OBD 38
Odlomka držaja z ostenjem kuhinjskega lonca; izdelava: prostoročno; barva površine: lisasta rdečkasto rjava, rjava, siva do zelo temno sivkasto rjava; sestava: grobo zrnata keram. masa z zelo gostimi vključki kremenca; žganje: stihijno; trdota: zelo trda; ohr. viš. 4,1 cm.

T. 6/49. SE 1127, kv. B1,2; OBD 37
Fe žebelj; viš. 4,1 cm.

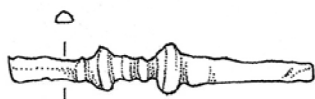
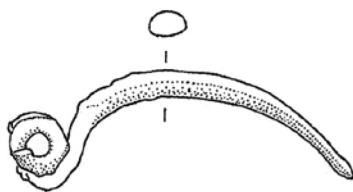
T. 1: kovine 1, 2 M 1:1; keramika 3-6 M 1:2.

SE 1124

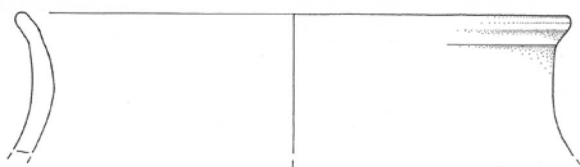
T. 2: keramika 7-13 M 1:2; steklo 14 M 1:1; kovina 15 M 1:1.

SE 1157

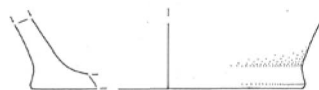

16

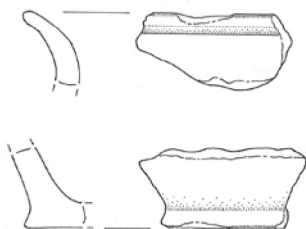
SE 1163

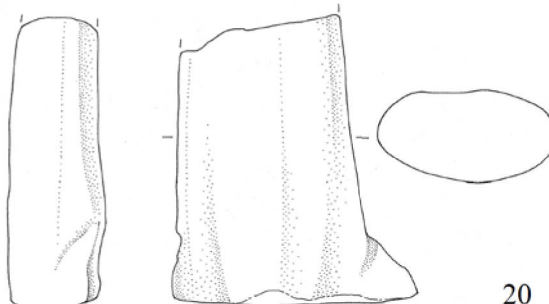
17

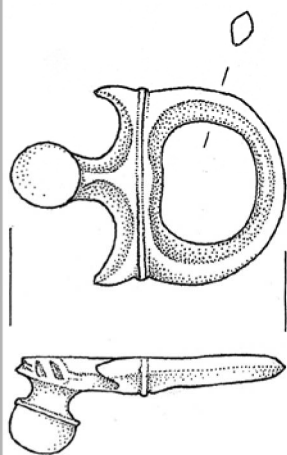
18

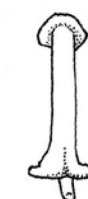
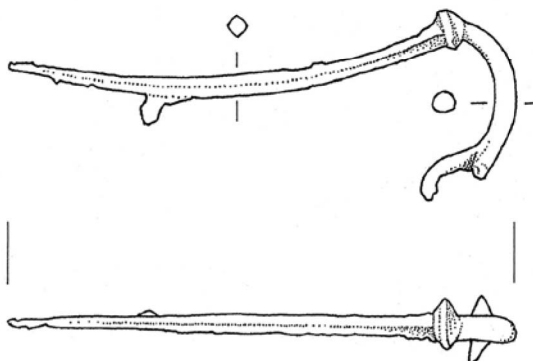
19

20

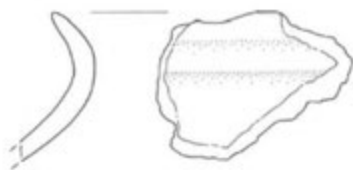
21

22

T. 3: keramika 17-20 M 1:2; kovine 16, 21-22 M 1:1.

SE 1160

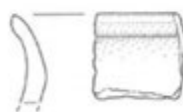

23

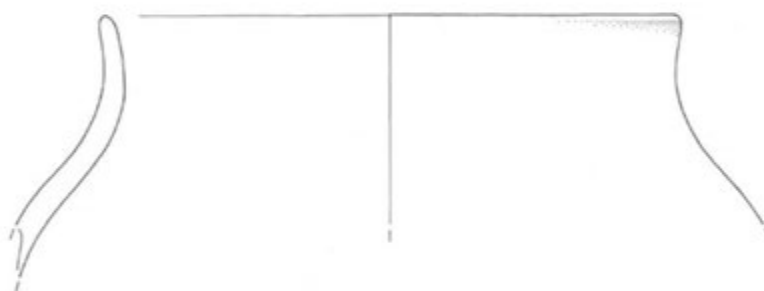
SE 1161

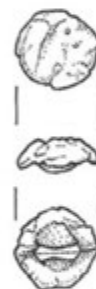
24

25

26

27

SE 1164

28

29

SE 1158

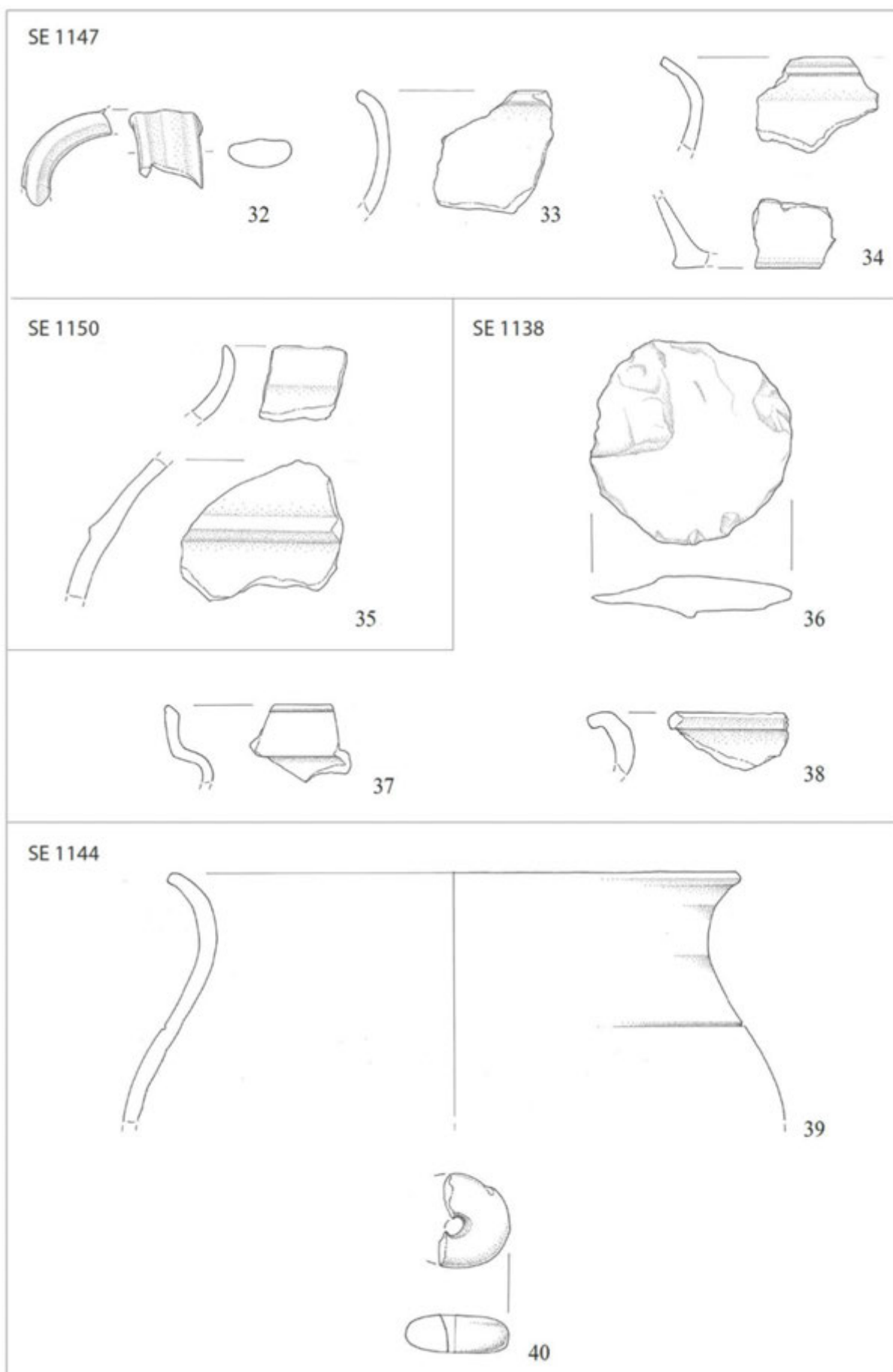

30

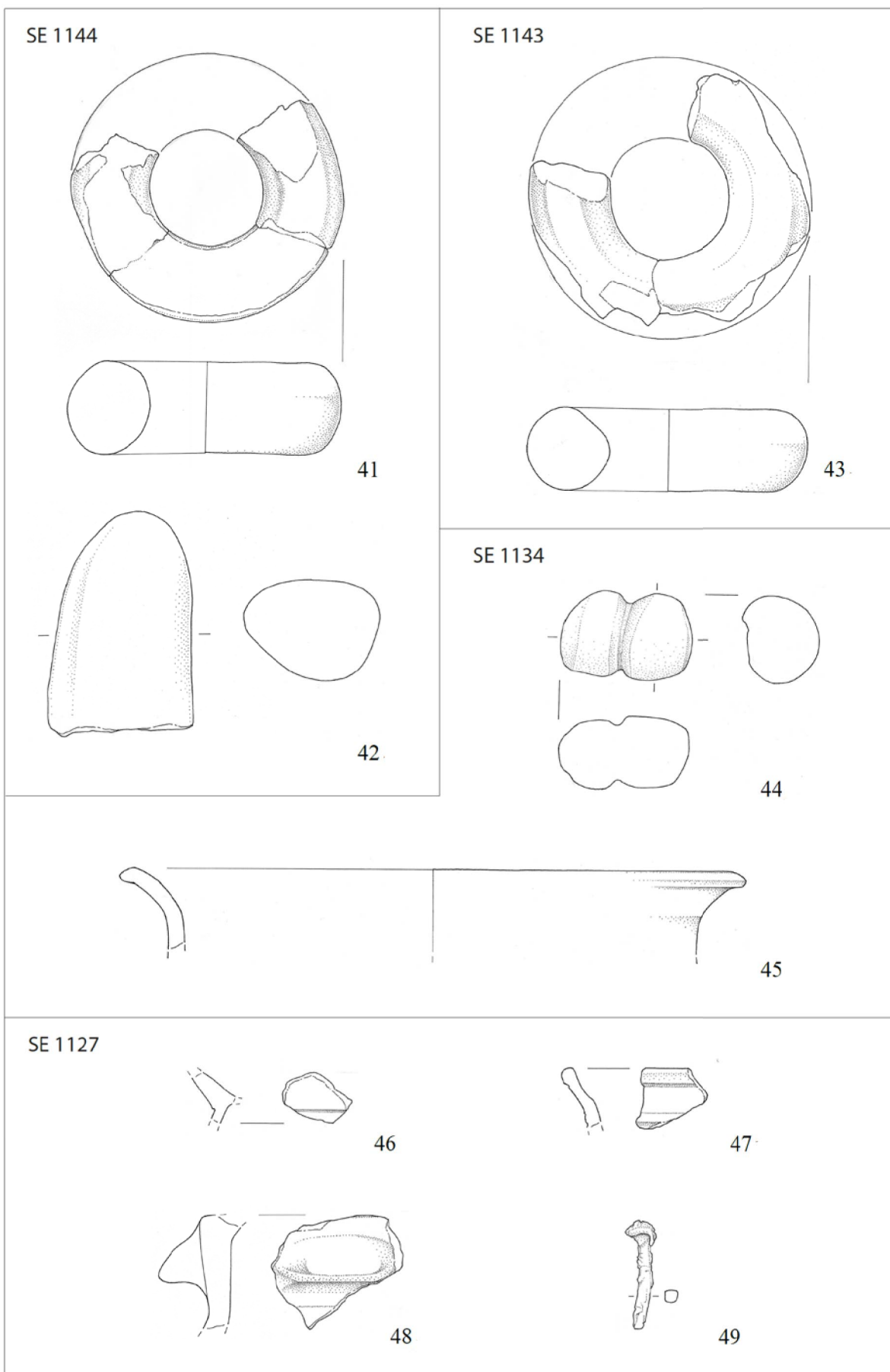

31

T. 4: keramika 23-26, 28-29 M 1:2; kovine 27, 30-31 M 1:1.

T. 5: keramika 32-40 M 1:2.

T. 6: keramika 41-48 M 1:2; kovina 49 M 1:1.

števila: 688 - 21/2011 /koda: /15-0104/

datum nadzora: 23.04.2015, 29.04.2015, 18.05.2014, 25.05.2015

ZAPISNIK KONSERVATORSKEGA NADZORA NAD TERENSKIMI DELI RAZISKAVE

Osnovni podatki o raziskavi po soglasju za raziskavo	
Koda najdišča	koda: 15-0104
Naselje	Škocjan pri Divači
Evidenčna številka in ime dediščine	EŠD: 5001 Škocjan pri Divači – Arheološko najdišče Gradišče in 4996 Škocjan pri Divači - Vas
Številka soglasja za raziskavo	62240-129/2015/2
Izvajalec raziskave	Arhej d.o.o.
Vodja raziskave	mag. Matjaž Novšak, univ.dipl.arheolog
Namestnik vodje	Tamara Leskovar, univ.dipl.arheologinja
Vrsta raziskave	arheološka raziskava ob gradnji, izkopavanja
Datum začetka in konca terenskih del	17.04.15-01.06.2015
Mesto začasne hrambe arhiva najdišča	Arhej d.o.o., Krekov trg 8, 3000 Celje

Nadzor nad skladnostjo z izdanim soglasjem za raziskavo	skladno	ni skladno
Prisotnost vodje raziskave oz. njegovega namestnika	☒ x	☐
Ustreznost lokacije posega	☒ x	☐
Ustreznost sestave in številčne zastopanosti raziskovalne skupine	☒ x	☐
Obvestilo konservatorju o začetku terenskih del	☒ x	☐
Obvestilo pristojnemu muzeju o začetku terenskih del	☒ x	☐

Nadzor nad strokovnostjo izvedbe	ustrezno	neustrezno
Ustreznost uporabljenih metod in tehnik izkopavanja in dokumentiranja z vidika vsebine, vrste, tipa, datacije in kompleksnosti najdišča ter posebnih okoliščin raziskave	☒ x	☐
Celovitost in usklajenost dokumentacije z veljavnimi standardi	☒ x	☐
Ustreznost dokumentacije prostorskih izmer	☒ x	☐
Ustreznost dokumentacije stratigrafskih, strukturnih, zbiralnih oz. drugih enot	☒ x	☐
Ustreznost pisne dokumentacije	☒ x	☐
Ustreznost slikovne dokumentacije	☒ x	☐
Ustreznost dokumentacije o zbirkah najdb	☒ x	☐
Ustreznost dokumentacije o zbirkah vzorcev	☒ x	☐
Ustreznost urejenosti, označenosti in hrambe najdb in vzorcev z manj zahtevnim varovalnim režimom ter njihova usklajenost z veljavnimi standardi	☒ x	☐
Ustreznost ravnanja in primarne zaščite klimatsko in varnostno občutljivih najdb in vzorcev	☒ x	☐

Izdelava strokovnih poročil o raziskavi	
Prvo strokovno poročilo velja kot končno strokovno poročilo	☒ x
Potrebno je izdelati prvo strokovno poročilo in končno strokovno poročilo	☐

Vsebinska in izvedbena problematika raziskave

Ob prenovi vaškega trga/ jedra in obnovi stavbe TICA v Škocjanu se je ob izkopih za potrebe izgradnje nove oziroma rekonstrukcije stare komunalne infrastrukture ter o obnovi dela zidov okoli cerkve sv. Kancijana izvajala arheološka raziskava ob gradnji. Ob tem so bile, kljub številnim novodobnim posegom, na več mestih odkrite starejše intaktne sledi, ki so zahtevale arheološka izkopavanja v mejah gradbenega posega. Tako so bili odkriti ostanki v skalo vklesanega objekta iz predrimskega in rimskega časa ter ob tlakovani poti mlajši objekt, datiran na prehod iz 12. v 13. stoletje. Večina arhitekturnih ostankov je danes ohranjenih in situ, sicer pod novim kamnitim tlakom vaškega trga. Tloris mlajšega objekta pa je tudi prezentiran v obnovljenem vaškem tlaku.

Ukrepi varstva in navodila izvajalcu za ureditev območja raziskave po koncu terenskih del

Odgovorni konservator je že med raziskavami posredoval investitorju kot tudi izvajalcu arheoloških raziskav jasna navodila glede ureditve območja raziskav po zaključku terenskega dela (ohranitev in zavarovanje ostankov in situ, prezentacija itd.), kar je tudi razvidno iz treh dopolnitev kulturnovarstvenih pogojev (iz dne 24.04.2015, 19.05.2015 ter 27.05.2015). Po končanih raziskavah je bilo območje sproščeno za gradnjo.

Opombe, opozorila na nepravilnosti, izrečeni ukrepi

/

Pripombe odgovornega vodje raziskave k poteku in ugotovitvam konservatorskega nadzora

/

Podpis vodje raziskav:

mag. Matjaž Novšak, univ. dipl. arheolog

Arhej d.o.o., Drožanjska 23, 8290 Škocjan
ID na DDV: SI73525765

Podpis odgovornega konservatorja:

Patricija Bratina, univ. dipl. arheologinja

B. Bratina

